

УТВЪРДИЛ:
ИВЕЛИНА ВАСИЛЕВА
Министър на околната среда и водите

ПРАКТИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

**за прилагане на законодателството, свързано с
управлението на строителните отпадъци и
рециклираните продукти от строителни
отпадъци в Република България**

София, 2015

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	9
ГЛАВА I: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ВЪЗЛОЖИТЕЛИТЕ В СТРОИТЕЛНО - ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРОЦЕС.....	10
ГЛАВА II: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ЛИЦАТА, ИЗВЪРШВАЩИ ПРЕМАХВАНЕ НА СТРОЕЖИ. ТЕХНОЛОГИИ ЗА ПРЕМАХВАНЕ НА СТРОЕЖИ	21
ГЛАВА III: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПРОЕКТАНТИТЕ	30
ГЛАВА IV: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА КОНСУЛТАНТИТЕ, ИЗВЪРШВАЩИ ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ И СТРОИТЕЛЕН НАДЗОР	46
А. КОНСУЛТАНТ, ИЗВЪРШВАЩ ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ	46
Б. ЛИЦА, УПРАЖНЯВАЩИ СТРОИТЕЛЕН НАДЗОР	47
ГЛАВА V: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ИЗПЪЛНИТЕЛИТЕ НА СТРОИТЕЛНО- МОНТАЖНИ РАБОТИ	49
ГЛАВА VI: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ОБЩИНСКАТА И ДЪРЖАВНАТА АДМИНИСТРАЦИИ.....	55
А. ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА КМЕТА И ОБЩИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ	55
Б. ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ	59
В. ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА РЕГИОНАЛНИТЕ ИНСПЕКЦИИ ПО ОКОЛНА СРЕДА И ВОДИТЕ (РИОСВ).....	60
Г. САНКЦИИ.....	61
ГЛАВА VII: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ЛИЦАТА, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ДЕЙНОСТИ ПО ТРЕТИРАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ.....	63
А. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.....	63
Б. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЛИЦАТА, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ДЕЙНОСТИ СЪС СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ НУСОВРМ.....	74
В. ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТИ С ПРЕМЕСТВАЕМИ (МОБИЛНИ) ИНСТАЛАЦИИ	74
ГЛАВА VIII: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ЛИЦАТА, КОИТО ПУСКАТ НА ПАЗАРА ПРОДУКТИ ОТ РЕЦИКЛИРАНИ СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ.....	76

А. ОБЩА НОРМАТИВНА УРЕДБА, РЕГУЛИРАЩА ПУСКАНЕТО НА ПАЗАРА НА СТРОИТЕЛНИ ПРОДУКТИ.....	76
Б. СПЕЦИФИЧНА НОРМАТИВНА УРЕДБА, РЕГУЛИРАЩА ПУСКАНЕТО НА ПАЗАРА НА СТРОИТЕЛНИ ПРОДУКТИ.....	81
ПРОЦЕДУРИ ПО ПОПЪЛВАНЕ И КОНТРОЛ НА ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ НУСОВРМ	86
А. ПРИЛОЖЕНИЕ № 4 КЪМ ЧЛ. 5, Т. 3 НА НУСОВРМ	86
Б. ПРИЛОЖЕНИЕ №5 КЪМ ЧЛ. 5, Т. 4 НА НУСОВРМ	94
В. ПРИЛОЖЕНИЕ № 6 КЪМ ЧЛ. 8 ОТ НУСОВРМ	99
Г. ПРИЛОЖЕНИЕ № 7 КЪМ ЧЛ. 9 ОТ НУСОВРМ.....	103
Блок-схема 1: Материални потоци при управление на строителните отпадъци.....	109
Блок-схема 2: Схема на лицата, които участват в различните етапи, свързани с ПУСО	110
ПРИЛОЖЕНИЯ: ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ.....	111
ПРИЛОЖЕНИЕ 1: Списък (неизчерпателен) на нормативните актове с отношение към управлението на строителните отпадъци в Р България	111
ПРИЛОЖЕНИЕ 2: Речник на термините, свързани с управление на отпадъците, в частност строителните отпадъци.....	115
ПРИЛОЖЕНИЕ 3: Годишни отчети по Наредба № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри	122
ПРИЛОЖЕНИЕ 4: Идентификационен документ по Наредба № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри	126
ПРИЛОЖЕНИЕ 5: Образец на заявление по чл. 68, ал. 1 от ЗУО за издаване на разрешение за извършване на дейности по третиране на отпадъци по чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗУО	128
ПРИЛОЖЕНИЕ 6: Образец на заявление за извършване на регистрация и издаване на регистрационен документ по чл. 78, ал. 3 от ЗУО за извършване дейности по третиране на отпадъци по чл. 35, ал. 3 от ЗУО	137
ПРИЛОЖЕНИЕ 7: Образец на заявление за извършване на регистрация и издаване на регистрационен документ по чл. 78, ал. 3 от ЗУО за извършване дейности по събиране и транспортиране на отпадъци по чл. 35, ал. 5 от ЗУО.....	142
ПРИЛОЖЕНИЕ 8: Извадка от Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци	145
ПРИЛОЖЕНИЕ 9: Полезни връзки.....	147
ПРИЛОЖЕНИЕ 10: Декларация за експлоатационни показатели по Регламент 305/2011	149
ПРИЛОЖЕНИЕ 11: Декларация за характеристиките на строителен продукт по Наредба № РД-02-	

20-1	151
ПРИЛОЖЕНИЕ 12: Национални изисквания за определяне на експлоатационни показатели на продукти за строителство на пътища в зависимост от предвидената употреба	153
ПРИЛОЖЕНИЕ 13: Национални изисквания за деклариране на експлоатационни показатели на хидравлично свързани смеси в зависимост от предвидената употреба (извадка)	158

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящите Практически указания са изготвени въз основа на Договор № Д-30-163/11.12.2014г. между Министерство на околната среда и водите (МОСВ) и „МЕР консулт“ ДЗЗД за разработване на указания за прилагане на законодателството, свързано с управлението на строителните отпадъци и рециклираните продукти от строителни отпадъци в Република България, от всички заинтересовани страни: участници в строително-инвестиционния процес; общини; Регионални инспекции по околна среда и водите (РИОСВ); лица, извършващи дейности със строителни отпадъци и лица, пускащи на пазара продукти от рециклирани строителни отпадъци.

В изпълнение на ангажиментите на Република България по прилагане на изискванията на законодателството на Европейския съюз за управление на отпадъци, в МОСВ е разработен Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване за периода 2011-2020 г. и Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г., обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г. (НУСОВРМ).

С НУСОВРМ се въвежда нов модел за управление на строителните отпадъци в Република България, който осигурява:

1. създаване на благоприятни законодателни и икономически условия за внедряване на технологии, осигуряващи постигането на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, които същевременно са и финансово поносими, в съответствие с равнището на доходите в страната.

2. определяне на лицата, отговорни за покриване на разходите по управление на строителните отпадъци и постигането на целите за рециклиране и оползотворяване в размер на 70% от количеството на образуваните строителни отпадъци до 2020 г.;

3. условия за производство и пазарна реализация на материали от рециклиране на строителните отпадъци:

- на конкурентна цена и със съизмеримо качество спрямо съответните първични природни суровини, влагани в строителството (цели за влагане на продукти от оползотворени строителни отпадъци);
- посредством въвеждане на изисквания за влагане на рециклирани продукти и за оползотворяване на СО в насипи в обектите, финансирани с публични средства (цели за влагане на продукти от оползотворени строителни отпадъци).

4. създаване на възможности за лесно осъществим контрол от страна на компетентните органи за изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, без да е необходимо значително повишаване на административните разходи и съществуващия административен капацитет (план за управление на строителните отпадъци).

НУСОВРМ отрежда специфични задължения към Възложителите на строително-монтажни работи и премахване на строежи, а оттам – към всички участници в строително инвестиционния процес – проектантите, консултантите, строителите, както и към общинската и държавна администрации - фиг. 1.

Фиг. 1. Схематично представяне на управлението на строителните отпадъци

Анализът на обстановката, свързана с управлението на строителните отпадъци след приемане на НУСОВРМ показва, че нейното приложение все още е твърде затруднено по няколко съществени причини:

- Съществуващи лоши практики и трудности/липса на воля/липса на ефективен контрол при тяхното преодоляване;
- Непълна, несъгласувана или противоречива нормативна уредба в областта на строителството и в областта на опазване на околната среда;

- Законодателството по управление на строителните отпадъци е доста фрагментирано и не се познава от много участници в строително-инвестиционния процес; те са затруднени при боравенето със специфичната за тях материя по управлението на отпадъци;
- Проектантите и консултантите се нуждаят от указания за изготвяне и съответно, за оценка на съответствието на Плана за управление на строителните отпадъци;
- Строителите нямат опит при разделното събиране на отпадъците при строителните дейности;
- Консултантът, който изпълнява функциите на строителен надзор, има потребност от практичеки указания как да контролира дейностите, свързани със строителните отпадъци, както и на тези, свързани с влагане на рециклирани продукти от строителни отпадъци, без да бъде компроментирано качеството на строително-монтажните работи (СМР);
- Фирмите (над 50 за страната), които извършват дейности по разрушаване на сгради, са обезпечени със съвременно оборудване, имат опит при организиране и изпълнение на процесите по разрушаване, разчистване и извозване на строителните отпадъци, но начините им на работа често не позволяват икономически изгодно рециклиране на строителните отпадъци, тъй като се допуска смесването и замърсяването им;
- Общинските администрации се нуждаят от указания как да оценяват адекватността на плановете за управление на строителните отпадъци, как да действат в ролята си на Възложител на инвестиционни проекти, както и Възложител по разрушаване на опасни/незаконни строежи, как да организират най-целесъобразно дейностите по материално оползотворяване на територията на общината;

Следователно, за ефективното управление на строителните отпадъци у нас, е необходимо да се разработят практически указания, които да съдействат за прилагане на законодателството по отношение на строителните отпадъци, от всички заинтересовани страни: участници в строително-инвестиционния процес; общини; РИОСВ; лица, извършващи дейности със строителни отпадъци и лица, пускащи на пазара продукти от рециклирани строителни отпадъци.

Указанията следва да послужат като инструкции „стъпка по стъпка“ за изпълнение на задълженията и отговорностите за всяка отделна целева група, за да бъдат изпълнени изискванията за разделно събиране на отпадъците по видове на мястото на образуване /т.е. на строителния обект/, селективно разрушаване на сградите с цел повишаване на потенциала за третиране на строителните отпадъци и получаване на по-висока икономическа стойност на получените материали, за изготвяне на план за управление на строителните отпадъци, за изграждане на съоръженията за третиране на строителните отпадъци и производството на продукти от рециклиране на строителни отпадъци, за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи.

Указанията са структурирани в осем глави, всяка от които е посветена на

обособена целева група, както следва:

Глава I „Задължения и отговорности на възложителите в строително-инвестиционния процес“;

Глава II „Задължения и отговорности на фирмите, извършващи премахване на строежи. Технологии за премахване на строежи“;

Глава III „Задължения и отговорности на проектантите“ ;

Глава IV „Задължения и отговорности на консултантите, извършващи оценка на съответствието на инвестиционните проекти и строителен надзор“;

Глава V „Задължения и отговорности на изпълнителите на строително-монтажни работи“;

Глава VI „Задължения и отговорности на общинската и държавната администрации“;

Глава VII „Задължения и отговорности на лицата, които извършват дейности по третиране на строителни отпадъци“;

Глава VIII „Задължения и отговорности на лицата, които пускат на пазара продукти от рециклирани строителни отпадъци“.

Някои указания, предназначени за повече от една целева група и необходими за включване в повече от една глава, са оформени в **процедури** и към тях е направена препратка в съответните глави.

Към Указанията са изготвени и **приложения**, съдържащи полезна информация за ползвателите.

Настоящите указания са изготвени въз основа на действащата към момента на разработването им нормативна уредба (месец август 2015 г.).

Министерството на околната среда и водите си запазва правото на изменение и допълнение на настоящите указания при изменение и допълнение на нормативната уредба, свързана с управлението на отпадъците и в частност строителните отпадъци.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АПИ	Агенция „Пътна инфраструктура“
БААИК	Българска асоциация на архитектите и инженерите консултанти
БТО	Българско техническо одобрение
ДЕП	Декларация за експлоатационни показатели
ДНСК	Дирекция национален строителен контрол
ДР	Допълнителни разпоредби
ДХСП	Декларация за характеристиките на строителния продукт
ЕТО	Европейска техническа оценка
ЖП	Железопътен (сектор)
ЗБУТ	Закон за безопасни условия на труд
	Закон за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното
ЗКАИИП	проектиране
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда и водите
КИД	Класификатор на икономическите дейности
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НДНТ	Най-добри налични техники
	Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на
НУСОВРМ	рециклирани строителни материали
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОПП	Ограничена проектантска правоспособност
ОЧЦМ	Отпадъци от черни и цветни метали
ПБЗ	План за безопасност и здраве
ПИ	Поземлен имот
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ППП	Пълна проектантска правоспособност
ПУСО	План за управление на строителните отпадъци
РЗИ	Районна здравна инспекция
РЗП	Разгъната застроена площ
	Регионалната инспекция за опазване и контрол на
РИОКОЗ	общественото здраве.
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
СМР	Строителни имонтажни работи
СО	Строителни отпадъци
ТС	Техническа спецификация
ЦПРС	Централен професионален регистър на строителя

ГЛАВА I: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ВЪЗЛОЖИТЕЛИТЕ В СТРОИТЕЛНО - ИНВЕСТИЦИОННИЯ ПРОЦЕС

По смисъла на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (НУСОВРМ), Възложителите в строително-инвестиционния процес могат да бъдат условно разделени на:

- 1) **„Възложител на строителни и монтажни работи (СМР)“** - всяко лице по смисъла на чл. 161 от Закона за устройство на територията (ЗУТ), а именно: собственикът на имота, лицето, на което е учредено право на строеж в чужд имот, и лицето, което има право да строи в чужд имот по силата на закон. Възложителят или упълномощено от него лице осигурява всичко необходимо за започване на строителството;
- 2) **„Възложител на премахване на строежи“**, който може да бъде:
 - а. всяко лице по смисъла на чл. 161 на ЗУТ при наличие на дейности по премахване на строежи, или
 - б. компетентният орган, издал заповедта за премахване на строежа в случаите на принудително премахване на строежи по:
 - чл. 195 (6), а именно *„Кметът на общината издава заповед за премахване на строежи, които поради естествено износване или други обстоятелства са станали опасни за здравето и живота на гражданите, негодни са за използване, застрашени са от самосрутване, създават условия за възникване на пожар или са вредни в санитарно-хигиенно отношение и не могат да се поправят или заздравят“*;
 - чл. 196 (3) на ЗУТ, а именно *„Строежите се поправят, заздравяват или премахват от собствениците за тяхна сметка в срок, определен в заповедта на кмета на общината по чл. 195, ал. 4, 5 или 6. Когато строежът създава непосредствена опасност за здравето или живота на гражданите, кметът на общината допуска предварително изпълнение на заповедта. Премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци по чл. 11 от Закона за управление на отпадъците.“*;
 - чл. 225а от ЗУТ, а именно *„Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за премахване на строежи от четвърта до шеста категория, незаконни по смисъла на чл. 225, ал. 2, или на части от тях.“*;
 - в. компетентният орган, издал заповедта за премахване на строежа по чл. 225 (1) на ЗУТ, а именно *„Началникът на Дирекцията за национален*

строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за премахване на незаконни строежи от първа, втора и трета категория или на части от тях.“.

Прилагайки принципа „Замърсителят плаща“ при управлението на строителните отпадъци, **Възложителите на СМР и разрушаването са отговорни за изпълнението на целите за материално оползотворяване и за рециклиране на строителните отпадъци – те ги организират и финансират.**

Възложителят разпределя и възлага дейностите по управление на строителните отпадъци по начин, гарантиращ изпълнение на изискванията на НУСОВРМ на:

- останалите участници в строителния процес (проектант, консултант, изпълнител на СМР/изпълнител на премахване на строеж, лица, упражняващи строителен надзор) – фиг. 2;
- лицата, извършващи дейности с отпадъци и/или извършващи лабораторни изпитвания.

Съгласно чл. 11. (1) на Закона за управление на отпадъците (ЗУО), Възложителят на СМР и Възложителят на премахване на строежи изготвят план за управление на строителни отпадъци (ПУСО) в обхват и съдържание, определени с НУСОВРМ. Всъщност, Възложителят е отговорен за изготвянето на ПУСО (съгласно чл.4.(1) на НУСОВРМ), но той се изготвя от Проектант (вж. Глава III).

Възложителят обаче, трябва да одобри ПУСО и да се подпише под прогнозата за образуваните количества отпадъци и степента на материално оползотворяване на строителните отпадъци за проекта (изготвен по Приложение № 4 на НУСОВРМ) и, когато е приложимо, под прогнозата за степента на влагане в проекта на рециклирани строителни материали и на строителни отпадъци в обратни насипи (изготвени по Приложение № 5 на НУСОВРМ).

Фиг. 2. Схема на задълженията и отговорностите на участниците в строително - инвестиционния процес по отношение на управлението на строителни отпадъци.

Обхват на дейностите, за които се изисква изготвяне на ПУСО

Съгласно чл. 11 от ЗУО, ПУСО се изготвя за всички строителни и монтажни дейности и припремаване на строежи, с изключение на:

- текущи ремонти;
- разрушаване на сгради с разгъната застроена площ (РЗП) под 100 кв. м;
- реконструкция, основен ремонт и/или промяна предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв. м;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 300 кв. м;
- разрушаване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, когато тяхното премахване е наредено по спешност от компетентен орган.

Забележка:

Показателят РЗП не включва подземните части на строежите. Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУТ:

- „Застроена площ“ е площта, ограничена от външните очертания на ограждащите стени на първия надземен етаж или на полуподземния етаж, включително площта на проветрителните шахти и проходите в тези очертания. В застроената площ на приземно ниво не се включват тераси, външни стълби и стълбищни площадки, рампи, гаражи и други елементи с височина до 1,2 м от средното ниво на прилежащия терен (§5, т.15);
- „Разгъната застроена площ“ е сборът от застроените площи на всички етажи на основното и допълващото застрояване на и над терена. В разгънатата застроена площ се включват и застроените площи в подпокривното пространство на сградите. В застроената площ на надземните етажи се включва цялата площ на балконите, лоджиите и терасите (§5, т.18).

Коментари:

- 1) При текущите ремонти и при малки по обем СМР, както и при малки строежи за премахване, се образуват малки количества строителни отпадъци и/или тяхна морфология е такава, че тяхното разделно събиране и транспортиране е икономически неизгодно, а в много случаи – и неоправдано, от гледна точка на технологиите за материално оползотворяване.
- 2) При действащото към м. август 2015г. законодателство по управление на строителните отпадъци, обаче, няма възможност за освобождаване от необходимостта да се изготвя ПУСО за други малки строежи – например линейни обекти – присъединителни проводни за сградни инсталации (понякога с дължина едва няколко метра и ширина до един метър).
- 3) В отговор на МОСВ по актуални въпроси свързани с прилагането на ЗУО и НУСОВРМ, достъпни на следната интернет страница (http://www.moew.government.bg/files/file/Waste/VAPROSI_OTGOVORI/Vaproshi_roitelni_otpadaci.pdf), се дава следното пояснение: „Изискването за изготвяне на

план за управление на строителните отпадъци по чл. 11, ал. 1 от ЗУО се отнася за строителни обекти, при които процеса на изготвяне на инвестиционния проект е започнал след 14.07.2014 г. **В случай, че има строежи с издадени строителни книжа или със започнали производства по одобряване на инвестиционните проекти и издаване на разрешение за строеж преди 14.07.2014 г., не се изисква изготвяне на план за управление на строителните отпадъци за тях, тъй като в случая те са в заварено положение“.**

Съгласно чл. 11, ал. 3 от ЗУО, ПУСО се включва в обхвата на инвестиционните проекти по глава осма от Закона за устройство на територията (ЗУТ), а за обектите, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект, се изготвя като самостоятелен план.

Следователно, ако строежът попада в обхвата на строежите, описани в чл. 147. (1) от ЗУТ, за които не се изисква одобряване на инвестиционни проекти за издаване на разрешение за строеж, като същевременно е в обхвата на дейностите, за които се изисква изготвяне на ПУСО, ПУСО ще се изготвя като самостоятелен план.

Примери:

Стопански постройки със селскостопанско предназначение (освен ако с решение на общинския съвет е предвидено друго), басейни с обем до 100 куб. м в оградени поземлени имоти; подпорни стени с височина до 2 м над нивото на прилежащия в основата им терен, когато не са елемент на транспортни обекти; огради, градински и паркови елементи с височина до 2,20 м над прилежащия терен; монтаж на инсталации за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и/или енергия за охлаждане от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност до 30 kW включително към съществуващите сгради в урбанизираните територии, в т.ч. върху покривните и фасадните им конструкции и в собствените им поземлени имоти и др.

Забележка:

В някои случаи, се представя становище на инженер-конструктор, на електроинженер и/или на инженер по топлотехника с чертежи, схеми, изчисления и указания за изпълнението им (съгл. чл. 147 ал. 2 от ЗУТ) т.е. ПУСО не се явява съвсем „самостоятелен“, макар и да не е част от инвестиционни проекти.

Аналогично, при премахване на строежи (без това да е част от инвестиционен проект), когато се изисква ПУСО, той се подава като самостоятелен план, но е съпроводен най-малко с План за безопасност и здраве.

Възложителят предоставя на Проектанта по част ПУСО цялата техническа документация, налична за строежа и го информира относно:

- наличието/намерението да бъде получен за дадената строителна площадка регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО, разрешаващ извършване на дейност със строителни отпадъци, обозначена с код R10, което, при наличието на подходящи инертни СО, Проектантът да предвиди при попълване на Приложение 4, колона 10 от НУСОВРМ;

- възможностите за влагане на инертни и подходящи СО, генерирани на дадения строеж, в други строежи на Възложителя, което Проектантът да предвиди при попълване на Приложение 4, колона 9 от НУСОВРМ;
- възможностите (технически възможности и съответен документ по чл.35 на ЗУО) да се извършват дейности по третиране на СО на строителната площадка или друга регламентирана площадка на Възложителя;

Забележка:

Препоръчително е Възложителят на СМР/премахване на строеж да се запознае с таксите за депониране на строителни отпадъци (вж. Приложение „Извадка Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, ДВ бр. 111 от 27.12.2013 г.“) - те са нараснали над 10 пъти за последните 5 години и до 2020г. се очаква да се увеличат още около 3 пъти. Следователно, материалното оползотворяване на строителните отпадъци освен задължение, е и икономически изгодна алтернатива, така, че Възложителят може да поиска от Проектанта в ПУСО да бъде предвидена по-голяма степен на материално оползотворяване на строителните отпадъци, от тази, заложена в разпоредбите на НУСОВРМ.

В процеса на договаряне за възлагане на СМР и/или премахване на строеж, възложителят или упълномощено от него лице:

- 1) **определя отговорно лице за изпълнение на плана за управление на СО за съответния строеж;**
- 2) **възлага задължения към участниците в строително-инвестиционния процес за спазване на изискванията за изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на СО и за влагане на рециклирани строителни материали и/или оползотворяване на СО в обратни насипи.**

Забележка:

Няма изисквания към Лицето, отговорно за изпълнение на Плана за управление на СО за съответния строеж, т.е. това е свободен избор на Възложителя. Възможно е да бъде дори лице от списъчния състав на Изпълнителя на СМР и/или Изпълнителя на премахване на строеж, като това се укаже изрично с Договора за изпълнение/премахване. Желателно е професионалната квалификацията на това лице да бъде от области „Екология и опазване на околната среда“ или „Строителство и архитектура“ и/или да има предшестваш опит, свързан с управление на строителни отпадъци.

Възложителят упражнява контрол на възложените дейности посредством:

- проверка на изготвения ПУСО от гледна точка на коректно описание на строежа и осигуряване на изпълнение на целите за материално оползотворяване на СО (заложени в Приложение 8 на НУСОВРМ) и, където е приложимо при обектите,

финансирани с публични средства, изпълнение на целите за влагане на рециклирани строителни материали и СО за обратни насипи;

- периодични проверки на Изпълнителя, особено що се отнася до изпълнение на изискванията за селективно разрушаване и разделно събиране и съхраняване на СО, по начин, осигуряващ тяхното материално оползотворяване;
- периодични проверки на данните за количествата на генерираните СО и сравнение с ПУСО, за да могат несъответствията да бъдат управлявани така, че да се постигнат заложените цели за материално оползотворяване към реалните количества СО;
- проверка на наличието на писмени договори с лицата, на които се предават СО, генерирани на строителната площадка.

Съгласно чл. 4. (1) от Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците, причинителят на отпадъци е длъжен да класифицира отпадъците, образувани в резултат от дейността му, като предприеме всички необходими действия по реда на същата наредба.

В съответствие с определението за „Причинител на отпадъци“ (§ 1, т. 30 от ЗУО), причинители са лицата, при чиято дейност се образуват отпадъци (т.нар. първичен причинител), или всеки, който осъществява предварителна обработка, смесване или други дейности, водещи до промяна на свойствата или състава на отпадъка. Т.е. в случая със СО:

- 1) първични причинители са Изпълнителят на премахване на строеж или Строителят (изпълнител на СМР);
- 2) причинители на СО са и лицата, извършващи предварителна обработка, водещи до промяна на свойствата или състава на отпадъка т.е. освен лицата, които образуват отпадъците причинители са и всички, които извършват някаква дейност с отпадъците, в случай че тази дейност води до промяна на състава и свойствата им – например смесване на различни видове отпадъци, натрошаване, пресяване и т.н.

Съгласно изискванията на чл. 7, ал. 1 от Наредба № 2 от 23.07.2014 за класификация на отпадъците, процедурата по класификация следва да стартира два месеца преди образуване на отпадъците. В повечето случаи към този момент обаче Възложителя все още може да не е сключил договор с Изпълнителя на премахване на строеж или Изпълнителя на СМР, т.е. причинителят на отпадъка е неизвестен. В този случай се прилага изискването на чл. 4, ал. 4 от Наредбата № 2 от 23.07.2014 и класификацията на отпадъка следва да се извърши от лицето, в чието владение се намира отпадъкът т.е. от Възложителя, който е собственик на строителните отпадъци и носи цялата отговорност по управлението им в съответствие с принципа „Замърсителят плаща“.

Редът за класификация на отпадъците е регламентиран в Глава втора от Наредбата за класификация на отпадъците. За класифициране на отпадъците, не по-късно от два месеца преди образуването им се подават в РИОСВ, на чиято територия се образува отпадъкът, следните документи:

- 1) попълнен работен лист за класификация на отпадъците съгласно приложение № 5 на Наредбата за класификация на отпадъците. В работния лист се посочва

шестцифрен код, от изброените в списъка на отпадъците по приложение № 1 към наредбата, състава и свойствата на отпадъка;

- 2) описание на технологичния процес, източник и произход на отпадъка, състав и свойства на използваните при процеса суровини и материали;
- 3) информационни листове за безопасност на химичните вещества и смеси, използвани като изходни суровини за технологичния процес – за опасните СО, отбелязани с индекс звезда „*“ (вж. табл. 2 на Приложение 1 на НУСОВРМ);
- 4) данни за състава и свойствата на отпадъка, които могат да бъдат с източник производителя на строителните продукти, периодични издания и научна литература, специализирана информация и др.
- 5) при наличие на огледални кодове, причинителя може да класифицира отпадъка като неопасен в случай, че докаже, че отпадъка не притежава опасни свойства. Процедурата се извършва по реда на Наредба № 2 за класификация на отпадъците.

Възложителят води отчетности докладва съгласно изискванията на НУСОВРМ и отговаря за съхранението на съпътстващите документи, с които се доказва изпълнението на целите за материално оползотворяване на СО и влагане на рециклирани строителни материали (вж. Процедура „Воденене и контрол на Транспортен дневник“).

Докладването на изпълнението на целите за материално оползотворяване се извършва с:

- окончателния доклад до възложителя, изготвен от строителния надзор (чл. 168, ал. 6 от ЗУТ) - за строежите, при които се упражнява строителен надзор;
- отчет до кмета на общината за строежите, за които не се упражнява строителен надзор.

Докладът/Отчетът се основават на записите в Приложение 7 на НУСОВРМ (вж. Процедура „Попълване и контрол на Приложение 7“), където са описани реалните количества на СО по кодове, дейностите, които са извършени с тях и е изчислена постигнатата степен на материално оползотворяване на СО - по кодове, по сектори (където е приложимо) и за строежа като цяло.

Когато строежът се финансира с публични средства, Докладът/Отчетът трябва да съдържа и информация за постигнатата степен на влагане на рециклирани строителни материали и на СО за обратни насипи.

Докладът/Отчетът и придружаващите ги документи съгласно чл.11, ал.10 на ЗУО се представят до:

- органа, одобрил инвестиционния проект (често от който е и ПУСО) или самостоятелния ПУСО;
- директора на РИОСВ, на чиято територия са се извършили СМР или премахването на строежа.

Забележки:

- 1) Горните документи се представят в РИОСВ преди въвеждане на обекта в експлоатация и представянето се удостоверява с входящ номер, получен от съответната РИОСВ;
- 2) Когато строежът обхваща територия на повече от една РИОСВ, документацията се входира във всяка една от регионалните инспекции.

Когато е приложимо, Възложителят е длъжен да води отчетност и по Наредба № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, а именно:

- 1) **Отчетни книги**, съдържащи хронологична информация за количеството, естеството и произхода на отпадъците и когато се изисква, предназначението, периодичността на събиране, начина на транспортиране и предвидените методи за третиране на отпадъците:
 - В случаите, когато Възложителят извършва дейност, свързана със събиране и транспортиране на строителни отпадъци, по образец съгласно приложение № 2 на Наредба № 1;
 - В случаите когато Възложителят извършва дейност, свързана със събиране и съхраняване (оползотворяване с код R13 по смисъла на приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО и/или обезвреждане с код D15 по смисъла на приложение № 1 към § 1, т. 11 от ДР на ЗУО) на строителни отпадъци по образец съгласно приложение № 2 на Наредба № 1;
 - В случаите, когато Възложителят извършва дейност, свързана с депониране на строителни отпадъци, по образец съгласно приложение № 3 на Наредба № 1;
 - В случаите когато Възложителят извършва дейност, свързана с оползотворяване и/или обезвреждане на строителните отпадъци, вкл. предварително третиране преди оползотворяване (код R12 по смисъла на приложение № 2 към § 1, т. 13 от ДР на ЗУО и/или предварително третиране преди обезвреждане с код D13 по смисъла на приложение № 1 към § 1, т. 11 от ДР на ЗУО), с изключение на събиране и съхраняване и депониране на отпадъци, по образец съгласно приложение № 4 на Наредба № 1;

Забележки:

1. Задължително е да се водят отчетни книги за образуваните строителни отпадъци ако при извършване на строителните и монтажни дейности и/или премахване се образуват опасни строителни отпадъци.
2. Отчетни книги за образуваните строителни отпадъци не се водят, ако лицата образуват **само** неопасни СО.

- 2) **Идентификационен документ за превоз на опасни отпадъци (вж.**

Приложение 4)

В случаите на превоз на опасни строителни отпадъци, когато Възложителят се явява товародател се изготвя идентификационен документ по образец съгласно приложение № 8 на Наредба № 1.

3) Годишни отчети (вж. Приложение 3)

- Лицата, чиято дейност е свързана с влягане на строителни материали от оползотворени строителни отпадъци, предоставят годишен отчет по образец съгласно приложение № 29 от Наредба № 1.
- Лицата, чиято дейност е свързана с оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи, предоставят годишен отчет по образец съгласно приложение № 30 на Наредба № 1.
- В случаите, когато Възложителят извършва подготовка преди оползотворяване или обезвреждане на строителни отпадъци, както и за произведените рециклирани строителни материали, предоставят годишен отчет по образец съгласно приложение № 28 от Наредба № 1.

Годишните отчети за предходната календарна година се предоставят ежегодно до 10 март на текущата година на хартиен носител или по електронен път в информационната система, поддържана от ИАОС, при наличие на квалифициран електронен подпис по смисъла на чл. 13, ал. 3 ЗЕДЕП.

Забележка:

При възлагане на някоя от горните дейности на Изпълнителя на СМР и/или премахване, Възложителят контролира нейното изпълнение.

САНКЦИИ

В Закона за управление на отпадъците са предвидени имуществени санкции за нарушения, свързани с управление на строителните отпадъци, както следва:

- **Физическо лице**, което не изпълнява разпоредбите за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци се наказва с глоба **от 300 до 1000 лв.** (чл. 133. (1) т.5. от ЗУО);
- **Едноличен търговец или юридическо лице**, което нарушава разпоредбите относно събирането, включително разделното, съхраняването, транспортирането или третирането на строителни отпадъци, се наказва с имуществена санкция в размер **от 3000 до 10 000 лв.** (чл. 136. (1) от ЗУО);
- **Едноличен търговец или юридическо лице**, което възложи или извършва строителни или монтажни работи или премахване на строежи без наличие на план за управление на строителни отпадъци в случаите, когато такъв се изисква, се наказва с имуществена санкция в размер **от 5000 до 10 000 лв.** (чл. 146 т. 1 от ЗУО);
- **Едноличен търговец или юридическо лице**, което не постигне изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци съгласно

изискванията и сроковете, определени с НУСОВРМ се наказва с имуществена санкция в размер **от 5000 до 10 000 лв.**(чл. 146 т. 2 от ЗУО).

ГЛАВА II: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ЛИЦАТА, ИЗВЪРШВАЩИ ПРЕМАХВАНЕ НА СТРОЕЖИ. ТЕХНОЛОГИИ ЗА ПРЕМАХВАНЕ НА СТРОЕЖИ

Премахването на строежи посредством събарянето и разрушаването на сгради е икономическа дейност от сектор Строителство, означена с код 43.11.10 съгласно Класификатора на икономическите дейности КИД 2008:

43	Специализирани строителни работи
43.1	Работи по разчистване и подготовка на строителната площадка
43.11	Работи по събаряне и разрушаване
43.11.1	Работи по събаряне и разрушаване
43.11.10	Работи по събаряне и разрушаване

Лицата, извършващи тази дейност, са вписани в Централния професионален регистър на строителя за строежи от V група за дейност с код 43.11. (вж. връзка към ЦПРС в Приложение 9).

Информация:

Списъкът на строителите от област София град и София област одобрени за „43.11 Събаряне и разрушаване“ включва 876 лица към 10.08.2015г.

Изпълнителите на дейности по премахване на строежи (за краткост по-долу „Изпълнители на разрушаване“) са отговорни за следните дейности:

1) Проверка на обекта на разрушаване

Въпреки наличието на ПУСО и в много случаи на План за безопасност и здраве, а понякога и на конструктивен проект за разрушаване, Изпълнителят на разрушаване трябва да се запознае с обекта и да оцени адекватността на предложените проектни решения в ПУСО и на възможностите си (при техниката, която има на разположение) да извърши премахването по предписания начин.

Когато се оцени, че това не е възможно, Изпълнителят се обръща към Възложителя с молба за среща с Проектанта за съгласуване на по-нататъшни действия. Изпълнителят на разрушаване не предприема самоволни действия преди това.

Към първоначалната подготовка следва да се включи и документиране на състоянието на строежа, преди да се пристъпи към неговото разрушаване (например чрез фотографиране), с цел констатиране на степента на съответствие между описанието, дадено в ПУСО и действителното състояние на строежа към момента на разрушаването му.

2) Класификация на отпадъците, които се образуват при премахване на строежа, съгласно изискванията на Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците, когато това им е възложено по Договора за строителство.

За класифициране на отпадъците, причинителя на отпадъцие длъжен да представи за всеки отпадък, не по-късно от два месеца преди образуването му, в РИОСВ, на чиято територия се образува отпадъкът, следните документи:

1. попълнен работен лист за класификация на отпадъците по приложение № 5от Наредба № 2;
2. описание на технологичния процес, източник и произход на отпадъка, състав и свойства на използваните при процеса суровини и материали;
3. информационни листове за безопасност на химичните вещества и смеси, използвани като изходни суровини за технологичния процес – за опасните СО по Приложение 1 на НУСОВРМ, код, съпроводен с горен индекс звезда (например 170601*)
4. данни за състава и свойствата на отпадъка, които могат да бъдат с източник производителя на строителните продукти, периодични издания и научна литература, специализирана информация и др.

3) Изготвяне на инструкции как да се извършат дейностите по разрушаването, като се спазват изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд, Кодекса на труда и други нормативни актове, свързани с безопасните условия на труд, освен ако не е отразено в Плана за безопасност и здраве (ПБЗ).

4) Спазване на изискванията за селективно разрушаване и разделно събиране и съхранение на отпадъците;

Основната цел на изискването за селективно разрушаване е да се предотврати образуването на строителни отпадъци, когато е възможно, и да се създадат по-благоприятни (по-лесни технически и по-изгодни икономически) условия за постигане на целите за материално оползотворяване на строителните отпадъци.

Пример 1:

Предварителното демонтиране на гипсосъдържащи плоскости и елементи осигурява по-ниско съдържание на сулфати в строителни отпадъци от бетон (код 170101) и тухли (код 170102), с което се повишава качеството на рециклираните материали и се разширяват областите на тяхното приложение (за илюстрация, вж. Техническата спецификация на АПИ, 2014г. и ограниченията за влагане на материали с високо съдържание на сулфати).

Задължително е разделното събиране на строителни отпадъци, за които са поставени количествени цели за материално оползотворяване по кодове, съгл. чл. 11, ал. 1, т.3 на НУСОВРМ, както следва:

- 1) 17 01 01 бетон - 85 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от бетон;
- 2) 17 01 02 тухли - 70 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от тухли;
- 3) 17 01 03 керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия - 70 на сто от общото тегло(маса) на образуваните при съответната дейност отпадъци от керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия;
- 4) 17 02 01 дървесен материал - 80 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от дървесен материал;
- 5) 17 02 02 стъкло - 80 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от стъкло;
- 6) 17 02 03 пластмаса - 80 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от пластмаса;
- 7) 17 03 02 асфалтови смеси, съдържащи други вещества, различни от упоменатите в код 17 03 01 - 80 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от асфалт;
- 8) 17 04 01 мед, бронз, месинг - 90 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от мед, бронз, месинг;
- 9) 17 04 02 алуминий - 90 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от алуминий;
- 11) 17 04 03 олово - 90 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от олово;
- 12) 17 04 04 цинк - 90 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от цинк;
- 13) 17 04 05 желязо и стомана - 90 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от желязо и стомана;
- 14) 17 04 06 калай - 90 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от калай;
- 15) 17 04 11 кабели, различни от упоменатите в код 17 04 10 - 90 на сто от общото тегло на образуваните при съответната дейност отпадъци от кабели.

Пример 2:

Дървена дограма, врати, каси на врати, паркет, обшивка, ламперия и др.п. трябва да се демонтират и да се събират разделно с код 17 02 01 (дървесен материал). Останалите строителни отпадъци, които подлежат на материално оползотворяване (например трошен камък, с код 17 05 04), също следва да се събират разделно.

Задължително е разделното събиране и съхранение на опасните строителни отпадъци. Забранено е смесването на опасните с неопасни строителни отпадъци с цел постигане на критерии за приемане на опасните отпадъци на депо за неопасни отпадъци.

5) Изпълнение на ПУСО, така че да се постигнат целите за материално оползотворяване:

- Рециклируемите отпадъци се предават с договор на лица, притежаващи документ по чл. 35 на ЗУО за дейност с отпадъци R3, R4, R5 или R12;

Забележка:

Количествата на СО в Приложение 4 на НУСОВРМ са прогнозни, така че Изпълнителят на разрушаване следва да прилага мерките при управление на СО към действителните количества на СО от отделните кодове и да следи СО от целевите групи (по Приложение 8 на НУСОВРМ) да бъдат оползотворени в степен непо-малка от изискванията на НУСОВРМ.

- Инертните СО, които са подходящи, съгласно чл. 16 на НУСОВРМ, за обратен насип, се подлагат на подготовка за оползотворяване и се влагат като заместващи конвенционалните материали (почва, трошен камък и др.п.) материал на площадката, ако Изпълнителят на разрушаване и/или Възложителят имат разрешение за дейности с отпадъци R10, или се предават на друго лице с документ за дейност R10 по чл. 35 на ЗУО.

Забележки:

А) Подготовката преди оползотворяването на СО в обратни насипи може да бъде извършвана от Изпълнителя на разрушаване, ако той притежава документ по чл. 35 на ЗУО за извършване на дейност с отпадъци с код R12;

Б) Ако строежът е на площадка, определена като площадка с потенциални замърсявания по Приложение 11 на НУСОВРМ, влягането на СО в насипи трябва да е предшествано от тяхното охарактеризиране за доказване на инертност. Ако тя не се докаже, СО не могат да бъдат използвани в обратни насипи на площадката на премахване на строежа (и не могат да бъдат предавани за други лица за влягане в обратни насипи). Ако след охарактеризиране на тези СО се установи, че те, макар и неинертни, са неопасни, следва да се насочат към рециклиране, в количества, най-малко, които се изискват по Приложение № 8 на НУСОВРМ за съответния вид (код).

- СО от типа на дребноразмерни елементи, за които има пазарно търсене (например керемиди, тухли, дограма и др.п.), не могат да бъдат предавани/продавани на лица (физически или юридически), които нямат документ по чл. 35 на ЗУО;
- Неопасни СО могат да бъдат предавани с договор на лица, които имат документ по чл.35 на ЗУО само за дейност R13, но количествата на тези отпадъци в този случай не служат за изпълнение на целите за материално оползотворяване.
- Нерециклируемите неопасни СО се транспортират до депо за неопасни или инертни отпадъци;

- СО, класифицирани като опасни, се предават с договор за обезвреждане/друго третиране само на лица притежаващи разрешение за дейности с такива видове отпадъци и/или се транспортират до депо за обезвреждане, като се спазват изискванията за транспортирането им съгласно Наредба № 1 от 04.06.2014 г. и на Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и на опасни отпадъци;
- За опасните азбестосъдържащи отпадъци (етернитови тръби, етернитови плоскости, интернитови плоскости, панели, картони, изолации и др.п.), се спазват и разпоредбите на Раздел VIII на Закона за здравето. Съгласно чл. 73. (1) на този закон, дейностите по разрушаване или отстраняване на азбест и/или азбестосъдържащи материали от сгради, конструкции, предприятия и инсталации се извършват след получаване на разрешение от директора на Регионалната здравна инспекция (РЗИ), на чиято територия се извършват. За целта в се подават документи по ал. 2 на чл. 73, сред които и План за работата, съдържащ конкретни мерки за осигуряване на здравето и безопасността на работниците и служителите на работното място. При разработване на Плана за работа се спазва изискването за отстраняване на азбеста и/или азбестосъдържащите материали преди прилагането на техники за разрушаване. Директорът на РЗИ изпраща по служебен път документите по чл. 73, ал. 2 за становище от РИОСВ, на чиято територия се намира обектът за разрушаване или отстраняване на азбест или азбестосъдържащи материали. РИОСВ дава становище в 14-дневен срок от датата на получаване на документите. В случай, че в определения срок в РЗИ не постъпи становище от РИОСВ, се смята, че РИОСВ съгласува представените документи без забележки. Директорът на регионалната здравна инспекция уведомява заявителя относно препоръките на регионалната здравна инспекция и/или регионалната инспекция по околната среда и водите за промени в плана за работа. В съответствие с препоръките в срок не по-късно от един месец от уведомяването му заявителят е длъжен да представи коригирания план за работа в съответствие с препоръките. Разрешението за разрушаване или отстраняване на азбест или азбестосъдържащи материали се издава от директора на РЗИ в срок 5 дни от получаване на положително становище на РИОСВ или от получаване на коригирания план за работа;
- **Забранява се нерегламентираното изхвърляне, изгаряне, както и всяка друга форма на нерегламентирано третиране на СО, в т. ч. изхвърлянето им в контейнерите за събиране на битови отпадъци или отпадъци от опаковки.**

Забележка:

Препоръчително е Изпълнителят на премахване на строеж да се запознае с таксите за депониране на строителни отпадъци (вж. Приложение „Извадка Наредба №

7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, ДВ бр. 111 от 27.12.2013 г.“) – те са нараснали над 10 пъти за последните 5 години и до 2020г. се очаква да се увеличат още около 3 пъти. Следователно, материалното оползотворяване на строителните отпадъци освен задължение е и икономически изгодна алтернатива, така че Изпълнителят на премахване на строежа да осигури по-голяма степен на материално оползотворяване на строителните отпадъци, от тази, заложена в ПУСО.

6) Организирането на транспортирането на СО и воденето на Транспортен дневник, както и събиране и съхранение на съпътстващата го документация, когато това му е възложено по Договора за премахване на строежа (вж. Процедура „Водене на транспортен дневник на СО“).

Изпълнителите на разрушаване могат да извършват и сами транспортирането на СО, ако притежават документ по чл. 35 на ЗУО. В този случай те могат да транспортират само СО с кодове, които са отразени в този документ. За транспортиране на СО, които не попадат в обхвата на документа, трябва да се ползват други лица, притежаващи валиден документ за транспортиране на СО от съответния код.

7) Воденето на отчетност по НУСОВРМ(Попълване на Приложение 7) и по Наредба № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците (отчетни книги, където е приложимо – за опасни СО и за събиране и транспортиране на СО, както и годишни отчети), когато това му е възложено по Договора за премахване на строежа.

Изпълнителите на дейности по премахване на строежи могат да извършват дейности по третиране на СО, включително на площадката на премахване, ако имат документ по чл. 35 на ЗУО за извършване на тези дейности с отпадъци на конкретната площадка. За отговорностите и задълженията в този случай, вж. Глава VII.

Методите и технологията за премахване на строеж трябва да бъдат избирани не само с оглед вида на съоръжението, етажността, типа на носещата конструкция, местоположението и наличието на съседни обекти, изискванията за здравословни и безопасни условия на труд, което е предмет на технологичен проект, но и с оглед образуването на СО – трябва да се прилагат методи и технологии, които осигуряват в голяма степен разделното събиране и последващо третиране на СО, така че да се осигури материалното им оползотворяване, както и да се избегне замърсяването на рециклируемите СО с опасни и/или нежелани компоненти.

В табл.1 са обобщени различните технологии на разрушаване, необходимото техническо оборудване и е даден сравнителен анализ, който да улесни взимането на решение от Извършителя на премахване.

Табл. 1. Сравнителен анализ на технологиите за разрушаване на строежи.

<i>Технология на разрушаване</i>	<i>Техническо оборудване, необходими материали*</i>	<i>Оценка за приложимост</i>
Взривяване	Средно мощен експлозив	Бърз метод, с ограничено приложение, поради риск от шум и запрашеност. Може да се прилага към носеща конструкция от монолитен стоманобетон, когато всички останали СО са отстранени/демонтирани. Подходящ за премахване на самостоятелни промишлени обекти като кули, пещи и др.п. Може да се прилага и като метод за първично разрушаване, преди да се премине към последващо селективно разрушаване
Разбиване с ударен чук	Ударен чук с пневматично и хидравлично изпълнение	Значително по-бавен процес, който се използва основно при стоманобетонни и асфалтобетонни конструкции. Необходимо е предварително демонтиране/отстраняване на СО, преди да се премине към разрушаване на носещата конструкция. Може да бъде прилаган и за послойно разрушаване/разрушаване на отделни елементи и така се дава възможност за селектирано разделяне на СО от отделните слоеве/елементи. В зависимост от размера на чука, маневреността е различна. Съществуват и ръчни машини, с които може да се постигне висока прецизност на разделяне на СО, но са рядко използвани поради съществуващ риск за човешкото здраве.
Раздробяване/разделяне/демониране на конструктивните елементи	Кран с дълга стрела, завършваща с оборудване с възможност за удар, трошене и издърпване на	Сравнително бърз метод, в зависимост от желаната степен на разделяне/раздробяване, която се цели да бъде постигната. Различната комбинация от възможности на този вид съоръжения може да се използва и за отделяне на едни от други различните видове СО.

	елементи от сградата	
Разрушаване отдолу-нагоре с подрязване на вертикалните носещи елементи „C&TD“ (Cut and Take Down method)	Крикове, резачи, ножици и др.	Изрязват се части от вертикалните носещи елементи на сградата, разположени на подолните етажи, при което височината ѝ се намалява постепенно и става възможно използването на традиционни технологии на удобна височина, близо до терена. http://global.ctbuh.org/resources/papers/download/302-a-new-demolition-method-for-tall-buildings-kajima-cut-take-down-method.pdf
Нарязване на конструктивните елементи	Хидравлични ножици и хидравличен раздробител (пулверайзър)	Използва се за разрушаване на стоманобетонни конструкции до размери около 0.6-0.8 м. Възможно е дори използване и при висока степен на армиране. Използва се и за отделяне на едни от други различните видове СО. Позволява отделянето на елементи, които да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба и оползотворяване.
	Газокислороден резач	Използва се главно при премахване на заварени метални конструкции или едрогабаритни такива с болтови връзки. Методът е добър за отделяне на СО от метали, подходящи както за рециклиране, така и за подготовка за повторна употреба.
Отстраняване на нежелани компоненти в СО, предназначени за оползотворяване	Рециклиращ робот	За стоманобетонни конструкции – позволява пълно оползотворяване на добавъчните материали от бетона, както и лесно рециклиране (или повторна употреба) на стоманената армировка http://www.newindianexpress.com/education/edex/Concrete-eating-robot-recycles/2014/05/12/article2215894.ece
	Измиване с водна струя под налягане	Има ограничено приложение - само в определени случаи. Използва се за почистване на повърхността, включително когато е необходимо да се повиши степента на оползотворяване и качеството на рециклираните продукти.

**В приложение 9 са дадени връзки към производители на оборудване за премахване на строежи. Там има информация за техническите им параметри и най-подходящото им приложение.*

Забележка:

Във всички случаи трябва да се спазва определена технологична последователност при разрушаването на строежа, за да бъде осигурена безопасността и здравето на изпълнителите.

ГЛАВА III: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПРОЕКТАНТИТЕ

Съгласно чл. 11. (1) на ЗУО, Възложителят на СМР и Възложителят на премахване на строежи изготвят ПУСО в обхват и съдържание, определени с НУСОВРМ. Всъщност, Възложителят е отговорен за изготвянето на ПУСО (съгласно чл.4.(1) на НУСОВРМ), но той се изготвя от Проектант.

Съгласно чл. 3 (1) на Наредба № 4 от 21 май 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, обхватът на инвестиционните проекти в зависимост от вида, предназначението, големината и местоположението на проектираните обекти и изискванията към проектните решения може да включва различни проектни части, сред които в т.8 (нова - ДВ, бр. 93 от 2014 г., в сила от 12.12.2014 г.) е частта ПУСО, с обхват и съдържание съгласно НУСОВРМ.

Кой има право да изготвя ПУСО?

За „изготвил“ ПУСО в НУСОВРМ е предвидено да се подписва проектант, без да са наложени никакви изисквания/ограничения към проектантската му правоспособност. В параграф 1 на Допълнителната разпоредба на Наредбата, „Проектант“ е дефиниран като „всяко лице съгласно чл. 162, ал. 1 от ЗУТ“. Съгласно тази препратка, „Проектант е физическо или юридическо лице, включващо в състава си физически лица, притежаващи необходимата проектантска правоспособност“.

Проектантската правоспособност е регулирана чрез Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране (ЗКАИИП). Съгл. чл. 7 ал.3от същия, проектантите с ограничена проектантска правоспособност, вписани в регистъра на съответната камара, в съответствие с придобитата професионална квалификация могат да предоставят редица проектантски услуги в устройственото планиране и в инвестиционното проектиране, сред които са, за инженерите - изработване на проекти за строежите от пета и шеста категория (следователно, вкл. по част ПУСО).

Съгл. т.3на ал.3 на чл.7 от ЗКАИИП, няма ограничения за проектантската правоспособност при изработване на работни чертежи и детайли за строежи и планове от всички категории, което е приложимо когато ПУСО е самостоятелен план, а не част от инвестиционните проекти.(моля виж. Глава I).

Съгласно чл.7, ал.7 на ЗКАИИП, проектантите с пълна проектантска правоспособност, вписани в регистъра на съответната камара, в съответствие с придобитата професионална квалификация могат да предоставят проектантски услуги в областта на инвестиционното проектиране без ограничения по вид и размер, да договарят участие в инженеринг на строежи и да упражняват контрол по изпълнението на проектите им.

Когато ПУСО е част от инвестиционните проекти, той не може да се изготвя от урбанисти (дори с пълна проектантска правоспособност), съгласно чл.7, ал. 7 на ЗКАИИП.

Ландшафтните архитекти с пълна проектантска правоспособност могат да предоставят проектантски услуги, включително ПУСО, само за изработване на инвестиционни проекти за паркове, градини, озеленени площи, градински и паркови елементи..

Съгласно чл.7, ал. 8 на ЗКАИИП, при подписването на проектите проектантите по ал. 3 и 7 използват собствен печат, съдържащ името и регистрационния им номер, а за инженерите - и частта на проектната документация. Проекти на инвестиционни проекти за изграждане на обекти, които не са подписани и подпечатани от проектанти със съответната проектантска правоспособност, не подлежат на разглеждане, оценяване, съгласуване и одобряване от компетентните органи и за тях не се издава разрешение за строеж.

Анализът по-горе е обобщен в таблица1.

Табл.1. Лица, с проектантска правоспособност, които могат да изготвят ПУСО

<i>Професионална квалификация</i>	<i>ПУСО като част от Инвестиционен проект</i>	<i>ПУСО като самостоятелен план</i>
Инженер с ОПП	САМО за строежи V и VI категория	ДА
Инженер с ППП	Без ограничение	ДА
Архитект с ОПП	САМО за строежи V и VI категория	ДА
Архитект с ППП	Без ограничение	ДА
Ландшафтен архитект с ОПП	САМО при инвестиционни проекти за паркове, градини и озеленени площи от четвърта категория, на проекти по част "Паркоустройство" - за строежите от пета категория, и на проекти за градински и паркови елементи - за строежи от шеста категория.	ДА
Ландшафтен архитект с ППП	САМО при инвестиционни проекти за паркове, градини, озеленени площи, градински и паркови елементи, както и на инвестиционни проекти по част "Паркоустройство" за строежи от всички категории	ДА
Урбанист с ОПП	НЕ	ДА
Урбанист с ППП	НЕ	ДА

Какви предварителни дейности извършва проектантът при изготвяне на ПУСО?

А. При ново строителство

Б. При премахване на строежи

В. При реконструкция, основен ремонт и промяна на предназначението

А. При ново строителство

Проектантът на ПУСО трябва да се запознае подробно с всички части на проекта, при които се образуват СО. От съществено значение са предвидените строителни материали, които се влагат в строежа и технологиите на строителство. Проектантът на ПУСО трябва да има подробни количествени сметки по всички проектни части. Той трябва да направи прогноза за вида и количеството на образуваните СО, да определи техните код и наименование (т.нар. „класифициране“ на строителните отпадъци) в съответствие с Наредба № 2 от 23.07.2014г. за класификация на отпадъците. При липсата на разходни норми за строителство, които да отчитат и количеството на СО, последните се определят по експертна оценка – тя обаче не бива да се основава на процент от количеството на строителните продукти, тъй като:

- за някои СМР, например бетонови работи, евентуално отпадъчно количество бетон може да се получи само в края на бетонирането или при частично разрушаване/промяна/подмяна на изградени елементи;

- различните материали водят до различно количество СО – например, при изпълнение на зидарии, начините на зидане също имат значение – при криви тухли се налага използването на по-големи количества разтвор за зидане (и в следствие – по-дебели мазилки), а при голямоформатните блокове (керамични и от газобетон) разтворът е в много тънък слой;

- при сглобяемо строителство и системи за сухо строителство СО са значително по-малки от монолитно строителство и наличие на мокри процеси.

Важно е да бъдат обхванати и класифицирани всички видове СО и да се попълни Приложение № 4 от НУСОВРМ (вж. Процедура за Приложение №4), но съществува вероятност прогнозните количества да се различават от реалните. Затова е особено важно да се предпишат мерки за управлението на СО, които, независимо от количествата на СО, ще осигурят условия за тяхното материално оползотворяване.

Стъпките при изготвяне на ПУСО при ново строителство са илюстрирани на фиг.3.

По отношение на земните маси, те представляват специфичен вид СО, тъй като:

- 1) Земните маси са СО с кодове: 170504 и 170506, освен в случаите по чл.2 (2) т.3 и т.4 на ЗУО, а именно земя (in situ), включително неизкопана замърсена почва и трайно свързани със земята сгради; незамърсена почва и други материали в естествено състояние, изкопани по време на строителни дейности, когато е сигурно, че материалът ще бъде използван за целите на строителството в естественото си състояние на площадката, от която е изкопан.

2) Когато земните маси са СО, те не служат за изпълнение на целите за материално оползотворяване (чл. 32, ал.1 на ЗУО), т.е. не са в целевите групи на СО, които задължително се подлагат на материално оползотворяване (не са включени в Приложение № 8 на НУСОВРМ), изключват се от общото количество СО, но подлежат на управление (обикновено съгласно общински наредби).

Необходимо е в ПУСО да се поясни, че отпадъците от опаковки на строителни продукти не са СО и за тяхното целесъобразно управление, да се направи препратка към:

- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки, обн. ДВ. бр. 76 от 30.08.2013г.
- Наредба за реда начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси, обн. ДВ 68/30.08.2010г.

Информация:

По-долу е посочен списък на отпадъците от опаковки съгласно Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците:

15. Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка

15 01 Опаковки (включително разделно събирани отпадъчни опаковки от бита)

15 01 01 хартиени и картонени опаковки

15 01 02 пластмасови опаковки

15 01 03 опаковки от дървесни материали

15 01 04 метални опаковки

15 01 05 композитни/многослойни опаковки

15 01 06 смесени опаковки

15 01 07 стъклени опаковки

15 01 09 текстилни опаковки

15 01 10 * опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества

15 01 11 * метални опаковки, съдържащи опасна твърда порьозна маса (например азбест), включително празни контейнери за флуиди под налягане

Б. При премахване на строежи

Б.1. При наличие на техническа документация

Въз основа на данните в техническата документация, проектантът определя вида и прави прогноза за количеството на СО, които се образуват при премахване на строежа.

Предвид възможните различия в състоянието на строежа по техническа документация и в действителност, е препоръчително проектантът по част ПУСО да посети строежа и да го документира как изглежда (от гледна точка на СО по видове и количества) към момента на започване на проектирането, както и да се запознае с възможностите на практика за разделно събиране на СО.

Б.2. При липса или непълна техническа документация

Б.2.1. Проектантът има възможност да извърши подробен оглед на обекта и/или да заснеме обекта (конструктивно и/или архитектурно заснемане) и/или да предаде проби от някои строителни материали за изпитване.

След извършването на горните действия, проектантът определя вида и прави прогноза за количеството на СО, които се образуват при премахване на строежа, според технологията на премахване/разрушаване на строежа

При невъзможност с горните действия да се получи цялата необходима информация, проектантът прави прогноза за вида на СО въз основа на данни за други сходни строежи, строени по аналогични технологии в същия период и по експертна оценка.

Б.2.1. Проектантът няма възможност да извърши подробен оглед на обекта и/или да заснеме обекта (конструктивно и/или архитектурно заснемане) и/или да предаде проби от някои строителни материали за изпитване – например, ако строежът е в аварийно състояние или проектантът не е допуснат до него (например, в случаи на принудително премахване).

Проектантът трябва да извърши оглед на обекта, използвайки подходящи технически средства – далекоглед, фотографиране, заснемане с лазерен дистанциометър, профометри и др. Проектантът прави експертна оценка за вида на СО въз основа на този оглед и на данни за други сходни строежи, строени по аналогични технологии в същия период и по експертна оценка. Проектантът в този случай трябва да предпише много подробно мерките за управление на СО, за да бъде в състояние Изпълнителят на СМР да постигне целите за материално оползотворяване, отнесени към реалните количества СО.

Стъпките при изготвяне на ПУСО при премахване на строеж са илюстрирани на фиг.4.

В. При реконструкция, основен ремонт и промяна на предназначението

В този случай предварителните дейности са съчетание от тези по т. А и т. Б.1. Важно е да бъдат обхванати и класифицирани всички видове СО и да се попълни Приложение № 4 от НУСОВРМ (вж. Процедура за Приложение № 4).

Съществено е да се идентифицират опасните СО (вж. Процедура за класификация на отпадъците), като се отчете техният произход (например азбесто-съдържащи строителни материали), замърсяване с опасни вещества в процеса на експлоатация на сградата/съоръжението за премахване (например разливането на горива и масла, на хлоро-флуоро-въглеводородни агенти, съхраняване на радиоактивни, биологично активни вещества и др.).

При невъзможност за проектанта да определи дали дадени СО са опасни или не, те се класифицират като опасни (съгл. чл. 5, ал. 2 на Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците).

Стъпките при изготвяне на ПУСО при реконструкция, основен ремонт и промяна на предназначението на строежа, са илюстрирани на фиг.3.

Изготвяне на ПУСО

Планът за управление на СО (ПУСО) включва:

- 1. общи данни за инвестиционния проект съгласно приложение № 2 от НУСОВРМ** – вж. Процедура Съдържание на Приложение 2;
- 2. описание на обекта на премахване съгласно приложение № 3 от НУСОВРМ** - за проекти, включващи дейности по премахване на строежи - вж. Процедура Съдържание на Приложение 3;
- 3. прогноза за образуваните СО и степента на тяхното материално оползотворяване съгласно приложение № 4** вж. Процедура Съдържание на Приложение 4;
- 4. прогноза за вида и количеството на продуктите от оползотворени СО, които се влагат в строежа, съгласно приложение № 5 от НУСОВРМ** (задължителна само за обектите, финансирани с публични средства) - вж. Процедура „Съдържание на Приложение 5“.

Забележки към Приложенията 2-5:

Когато за попълване на таблиците по приложенията от НУСОВРМ, обективно липсва дадена информация, това се отразява със записи - например когато в Приложение 2 не може да се укаже главният изпълнител, тъй като неговото определяне тепърва предстои, може да се запише „не е известно“, „няма данни“, „предстои определянето му“ и др.

Когато исканият формат на информацията е неприложим (например в Приложение 4 в колона 4 се иска обемът на СО, а той не винаги може лесно/достоверно да се определи – например, обикновено за количеството на отпадъчните керемиди, които са с код 170103, се дава техният брой, а не обем), Проектантът може да представи по друг подходящ начин подобна информация, която да служи за по-нататъшни цели (например, в предния пример – брой керемиди и единична маса на керемидата, за да се обоснове цифрата в колона 5 на Приложение 4 за количеството на СО с този код).

5. обяснителна записка, съдържаща най-малко следните компоненти:

а) позоваване към действащата нормативна уредба – изискванията на кои закони и подзаконовни нормативни актове са залегнали в ПУСО. В общия случай те ще бъдат част от Списъка с нормативната уредба по управление на СО в България, даден в Приложение 1 на настоящите Указания.

б) обхвата на ПУСО, целите за материално оползотворяване и целите влагане на рециклирани строителни материали, получени след оценяване на

съответствието по смисъла на Регламент 305/2011, към момента на издаване на разрешението за строеж/разрешението за премахване, в съответствие с чл. 11 и чл. 13 на НУСОВРМ – изискванията за степента на материално оползотворяване по кодове и сектори (за пътен и за железопътен) са дадени в Приложение 8 на НУСОВРМ. Изискванията за влагане на рециклирани строителни материали и на СО за насипи са дадени в Приложение 10 на НУСОВРМ.

в) описание на СМР по материали и технологии на строителство, при които се генерират СО.

Забележка:

Въпреки, че СО се генерират при различни видове СМР, не е необходимо обяснителната записка в ПУСО да компилира и преповтаря обяснителните записки по другите части на проекта. При необходимост, може да се прави препратка към тях, както и към графичната част на проекта (например генерален план, отделни чертежи и детайли и др.). При описанието на строежа за целите на ПУСО се акцентира върху използваните материали (например, материали за зидарийни тела, мазилки, топлоизолации, хидроизолации, настилки, облицовки, проводни и др. технологии (сглобяемо или монолитно строителство, послоен монтаж, системи за сухо строителство, изпълнение на фасади и др.) ще бъдат използвани за различните СМР.

г) мерки, които се предприемат при управлението на образуваните СО в съответствие с изискванията на чл. 10.

Забележка:

Изискванията на чл. 10 на НУСОВРМ са свързани със спазване на йерархията при управление на отпадъците. В случая със СО, стремежът трябва да бъде да се предписват мерки, така че, когато е възможно, да се предотвратява образуването на СО или, когато е невъзможно, СО да са във вид, в който чрез подготовка за повторна употреба и преминаването им през оценяване на съответствието по смисъла на Регламент 305/2011, те да могат да бъдат повторно употребени.

СО, които не могат да бъдат повторно употребени трябва да се предават за рециклиране с цел превръщането им в рециклирани строителни материали. Тъй като се счита, че оползотворяването на СО в обратни насипи не използва потенциала на СО, то трябва да се предписва, едва след като горните възможности за изчерпани. Оползотворяване за получаване на енергия от СО, които не могат да бъдат рециклирани и/или материално оползотворени, стои на пето място. У нас има много малко лица, които извършват тази дейност – например циментовите заводи. При всички случаи, предаването на СО на такива лица е допустимо, но не се счита за дейност по материално оползотворяване и не служи за изпълнение на целите.

Към обезвреждане на СО трябва да се пристъпва, едва когато СО не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по начините, упоменати по-горе. Това може да се случи, когато няма лица, които да приемат СО за някоя от

дейностите по оползотворяване, или тези лица са твърде отдалечени, което оскъпява транспорта на СО, или лицата нямат в документа си по чл. 35 от ЗУО кода за някои от СО.

Обикновено, но не непременно, опасните СО се предават за обезвреждане, но то може да е предшествано от извършване на дейности по подготовка (с код D13) или препакетиране (с код D14).

Забранява се нерегламентираното изхвърляне, изгаряне, както и всяка друга форма на нерегламентирано третиране на СО, в т. ч. изхвърлянето им в контейнерите за събиране на битови отпадъци или отпадъци от опаковки.

д) мерки за селективно разрушение на строежа или на части от строежа, където е приложимо.

Забележка: Вж. глава II.

е) мерки за разделно събиране, транспортиране и подготовка за оползотворяване на СО.

Забележка:

Тези мерки трябва да бъдат конкретни и да са адаптирани към особеностите на строежа. Те са свързани с броя, обема на съдовете за събиране на СО и/или с вида на превозните средства за извозване на СО до площадки за тяхното третиране, доколкото СО могат да бъдат съхранявани на строителната площадка, с инструктажа на работниците за разделно събиране на СО по указания начин.

В случаите, когато Възложителят или Изпълнителят на СМР/Изпълнителят на премахване извършват дейности по третиране на СО на строителната площадка и притежават съответния документ по чл. 35 от ЗУО, тези дейности трябва да отговарят на условията, при които е издадено разрешението/регистарцията за извършването им.

ж) указания за воденето на отчетност по НУСОВРМ и по наредбата по чл. 48 на ЗУО.

Забележка: Вж. Процедури „Водене на Транспортен дневник“, „Попълване на Приложение 7 на НУСОВРМ“ и „Попълване на годишни отчети по Наредба №1“.

з) мерки за предотвратяване и минимизиране на образуваните строителни отпадъци.

Забележка:

Проектантът по част ПУСО може съществено да влияе на количеството на СО, като предприеме адекватни мерки за предотвратяване и минимизиране на количеството на СО. За да бъдат ефективни, тези мерки трябва да са конкретни – те зависят от естеството на СМР, при които се генерират СО. Например, те са свързани с изискването за строителните материали и продукти, доставяни на площадката да се разтоварват/претоварват, съхраняват и манипулират при СМР по начин, който да предотвратява тяхното повреждане (разчупване, раздробяване, смесване с други материали). Да се изисква рязане (а не разчупване) на керамичните и тротоарните

плочи и зидарийните тела с подходящи инструменти, за да могат останалите парчета да се използват. Също така, може да се предпише как строителните продукти, предназначени за многократна употреба (например кофражи), да се съхраняват и манипулират по начин, който да я осигури. Строителни материали и продукти, които не могат да бъдат вложени за целта, за която са предназначени, се оползотворяват за други цели на строителната площадка (например от бетон могат да се излеят шурцове, настилки и др., останал трошен камък за една дейност да се влага в други и т.н.), или се предават за оползотворяване на други лица.

По отношение на изискванията за влагане на рециклирани материали от СО и на СО в обратни насипи, Проектантът трябва да е запознат с гамата на произвежданите рециклирани материали у нас като цяло и по-специално – с тези, които се произвеждат в близост до обекта, където трябва да бъдат влагани, за да минимизира транспортните разходи и емисиите на вредни вещества при изпълнение на строежа.

За целта Проектантът може:

- да направи справка в Регистъра на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци, на сайта на ИАОС (<http://eea.government.bg/bg/nsmos/waste/registri-spravki>), за да потърси информация за лицата, рециклиращи СО;

- да поиска Декларации за експлоатационните показатели и/или копия от Протоколи за изпитване на рециклираните продукти от строителни отпадъци.

В зависимост от наличието на рециклирани продукти от СО и техните свойства, той следва да предпише най-подходящото приложение на рециклираните материали. Тъй като рециклираните материали се явяват заместители на конвенционалните материали, те трябва да притежават не по-лоши свойства за съответното приложение. Проектантът предписва минималните категории на техническите характеристики, които трябва да притежават рециклираните материали и техническите спецификации, по които да се оцени съответствието на рециклираните строителни продукти. Такива валидни технически спецификации в България са стандарти от серията БДС EN, БДС ISO EN БДС и технически оценки – европейска (ЕТО) и българска (БТО).

За попълване на Приложение 5 към НУСОВРМ, вж. съответната Процедура.

Прогнозното количество на вложените рециклирани продукти трябва да е не по-малко от изискванията по Приложение 10 на НУСОВРМ. Степента на влагане на рециклирани строителни продукти се изчислява като процент от общото количество на вложените строителни продукти в строежа. За целта проектантът по част ПУСО следва да разполага с/да изготви Общата количествена сметка за строежа. Разграничението на строителните продукти, чиято маса следва да бъде отчитана при изчисление на степента на влагане на рециклирани материали от други продукти, вложени в строежа (например за вградено технологично оборудване) може да стане въз основа на Приложение IV “Продуктови области и изисквания към ОТО“ на Регламент 305/2011. При липса на подробни количествени сметки по някои части на проекта, изчисляването на количествата на строителните продукти, вложени в строежа следва да се извърши на

база окрупнени показатели и да се представи в обяснителната записка към ПУСО за осигуряване на проследимост.

Конкретното приложение на продуктите от рециклирани СО следва да бъде съгласувано с проектанта по съответната част на проекта, при чиито СМР ще бъдат влагани рециклираните продукти. Това трябва да е отразено по подходящ начин както в ПУСО (с препратка към тази част от проекта и/или към техническата спецификация за строежа), така и в съответните чертежи и/или обяснителна записка към тази част от проекта.

Влагането на СО за инженерни цели не може да замени/допълни влагането на рециклирани продукти от оползотворени строителни отпадъци за да се постигне изискваната степен на влагане на рециклирани строителни материали.

Степента на влагане на СО в обратни насипи и за други инженерни приложения („Оползотворяване в обратен насип“ е дейност по оползотворяване, при която инертни отпадъци се използват за възстановяване на терени в изкопни зони и/или за инженерни приложения при ландшафтно оформление, и в случаите, когато строителни отпадъци се използват като заместители на неотпадъчни материали) се изчислява отделно от степента на влагане на рециклирани строителни продукти и трябва да бъде не по-малка от заложените проценти в Приложение 10 на НУСОВРМ. Приложението на СО трябва да бъде съгласувано с проектанта по съответната част и трябва да се предпишат свойствата, които да са притежавани от СО, за да бъдат подходящи за влагане за конкретната цел.

Трябва да се поясни, че степента на влагане на СО се изчислява като процент от това количество на естествения материал (почва и камъни), необходимо за изпълнение на тези обратни насипи, което трябва да се достави на строителната площадка. Следователно, при строежи, при които има изкопани земни маси в излишък, които се транспортират на депо за земни маси и/или наличните земни маси на строителната площадка са достатъчни и подходящи за изпълнение на обратните насипи, изискването за влагане на СО не следва да се прилага.

За доказване на липсата на необходимост да се влагат СО вместо земни маси е необходимо към обяснителната записка на ПУСО да се представи заключението от баланса на земните маси по проекта.

Влагане на СО не бива да се предвижда и в случаите, когато инертни СО са доказано неподходящи за влагане в обратен насип по технически съображения – невъзможност да се постигне изискваната степен на уплътняване, невъзможност да се постигне хомогенност на партидата, наличие на по-висока/по-ниска електропроводимост от допустимата и др.п. Доказването става с изпитвателен протокол и сравнение на стойностите с изискванията на техническите спецификации.

Проектантите по част ПУСО упражняват авторски надзор при изпълнението на проекта.

В чл. 162 от Закона за устройство на територията законодателят е определил основните отговорности и права на проектанта при упражняване на авторски надзор,

като конкретно е указано, че условията и редът за осъществяване на авторски надзор по време на строителството се определят чрез договор между възложителя и проектанта.

Авторският надзор по всички части е задължителен за всички строежи от първа до пета категория включително.

Съгласно ал. 3 на чл. 162 от ЗУТ предписанията на проектанта, свързани с авторското му право, за точното спазване на изработения от него инвестиционен проект се вписват в заповедната книга и са задължителни за останалите участници в строителството. Проектантът носи отговорност за проектирането на строежа в съответствие с предвижданията на подробния устройствен план, изискванията на чл. 169, ал. 1-3, както и с изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

При съобразяване със законодателната уредба и наложената практика, може да се обобщят следните основни дейности, които включват упражняването на авторски надзор по време на изпълнението на проекта:

- Право на свободен достъп до строежа, строителните книжа, заповедната книга и актовете и протоколите, съставени по време на строителството за извършване на контрол, включително на Транспортния дневник (вж. Процедура „Водене и контрол на Транспортен дневник“ по Приложение 6 на НУСОВРМ) и съпътстващата го документация, както и документите за оценка на съответствие на строителни продукти от рециклирани строителни отпадъци и протоколи от изпитвания на строителни отпадъци за обратни насипи. Реализацията на тази дейности е чрез посещения на обекта – по покана на Възложителя или по инициатива на проектанта;
- Текущ контрол на строителната площадка във връзка с управлението на строителните отпадъци и качеството на строителните работи, при които се влагат строителни продукти от рециклирани строителни отпадъци и/или строителни отпадъци в обратни насипи. Осъществява се при посещенията на обекта, като се съставят протоколи за резултатите от проверката;
- Консултации на строителната площадка при изпълнението на обекта, както и на работното място на проектантите във връзка с точното изпълнение на ПУСО. Осъществяват се по искане на възложителя или по инициатива на проектанта, като се съставят протоколи за взетите решения. В обхвата на тази дейност се включва и участието в работни срещи и заседания, свързани с реализацията на обекта;
- Съдействие при избор на материали, включително продукти от рециклирани строителни отпадъци и оценяване на съответствието, както и на изпълнители на строителните работи;
- Изработване на допълнителни чертежи на детайли, когато е необходимо;
- Право да дава предписания и разпореждания, свързани с управление на строителните отпадъци, образувани в строителния процес, чрез вписване в

заповедната книга на обекта;

- Информира Възложителя за констатирани отклонения от ПУСО по време на строителството;
- Разрешава извършване на допустими от закона промени в проекта, чрез отразяване в заповедната книга и в екзекутивните чертежи - когато необходимостта от тях е възникнала по време на строителството;
- Участва в комисии и съставяне на протоколи за етапното приемане на строителните работи.

Упражняването на авторски надзор от проектана на ПУСО по време на изпълнение на проекта се възлага от Възложителя с договор, в който конкретно се определят задълженията и обхвата на надзора, който следва да се извършва. Изпълнението на авторския надзор продължава до окончателното завършване на проекта с подписването на необходимите и установени от закона документи за неговото приключване.

Изменения в ПУСО по време на строителство

След фактическото завършване на строежа се изготвят екзекутиви или екзекутивна документация. Те представляват пълен комплект от чертежи за несъществени отклонения, (несъществени са отклоненията съгласно чл. 154, ал. 3 ЗУТ - тоест, всички отклонения извън посочените в ал. 2 на същия член), извършени по време на строителството с оглед издаденото разрешение за строеж. В случай, че има пълно съответствие на строежа с одобрените инвестиционни проекти, екзекутивна документация не се предава. Според чл. 175 ал. 2 ЗУТ тази документация трябва да се завери от възложителя, строителя, лицето, упражнило авторски надзор, от физическото лице, упражняващо технически контрол за част "Конструктивна", и от лицето, извършило строителния надзор. Тя се предава на органа издал съответното разрешение за строеж, предаването се удостоверява с печат на съответната администрация, положен върху всички графични и текстови материали.

Ако отклоненията са съществени, например променена е строителната конструкция, се процедира по различен начин. Съществените отклонения са изчерпателно изброени в чл. 154 ал. 2 ЗУТ:

- 1) Нарушават предвижданията на действащия подробен устройствен план;
- 2) Нарушават изискванията за строителство в територии с особена териториалноустройствена защита или в територии с режим на превантивна устройствена защита;
- 3) Са несъвместими с предназначението на територията;
- 4) Нарушават строителните правила и нормативи, техническите, технологичните, санитарно-хигиенните, екологичните и противопожарните изисквания;
- 5) Променят строителната конструкция и вида на конструктивните елементи и/или натоварванията;
- 6) Нарушават предвижданията на проекта, като се променя предназначението на обекти, отнемат се или се изменят съществено общи части на строежа или

инвестиционното намерение се променя за етапно изграждане при условията на чл. 152, ал. 2;

- 7) Променят вида и местоположението на общи инсталации и уредби в сгради и съоръжения;
- 8) Променят вида, нивото, местоположението и трасето на преносни и довеждащи проводни и съоръжения до урбанизираните територии и на общи мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура в урбанизираните територии, както и на комуникационно-транспортните мрежи и съоръжения и на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци.

Според ал. 5 на същия член- след издаване на разрешението за строеж изменения в одобрения инвестиционен проект в обхвата на съществения отклонения по ал. 2, т. 5, 6, 7 и 8 се допускат по искане на възложителя, придружено от нотариално заверено съгласие на заинтересуваните лица по чл. 149, ал. 2, въз основа на одобрен инвестиционен проект към издаденото разрешение за строеж. Тези изменения се отразяват в издаденото разрешение за строеж със забележка и се допускат само и единствено преди реализирането им.

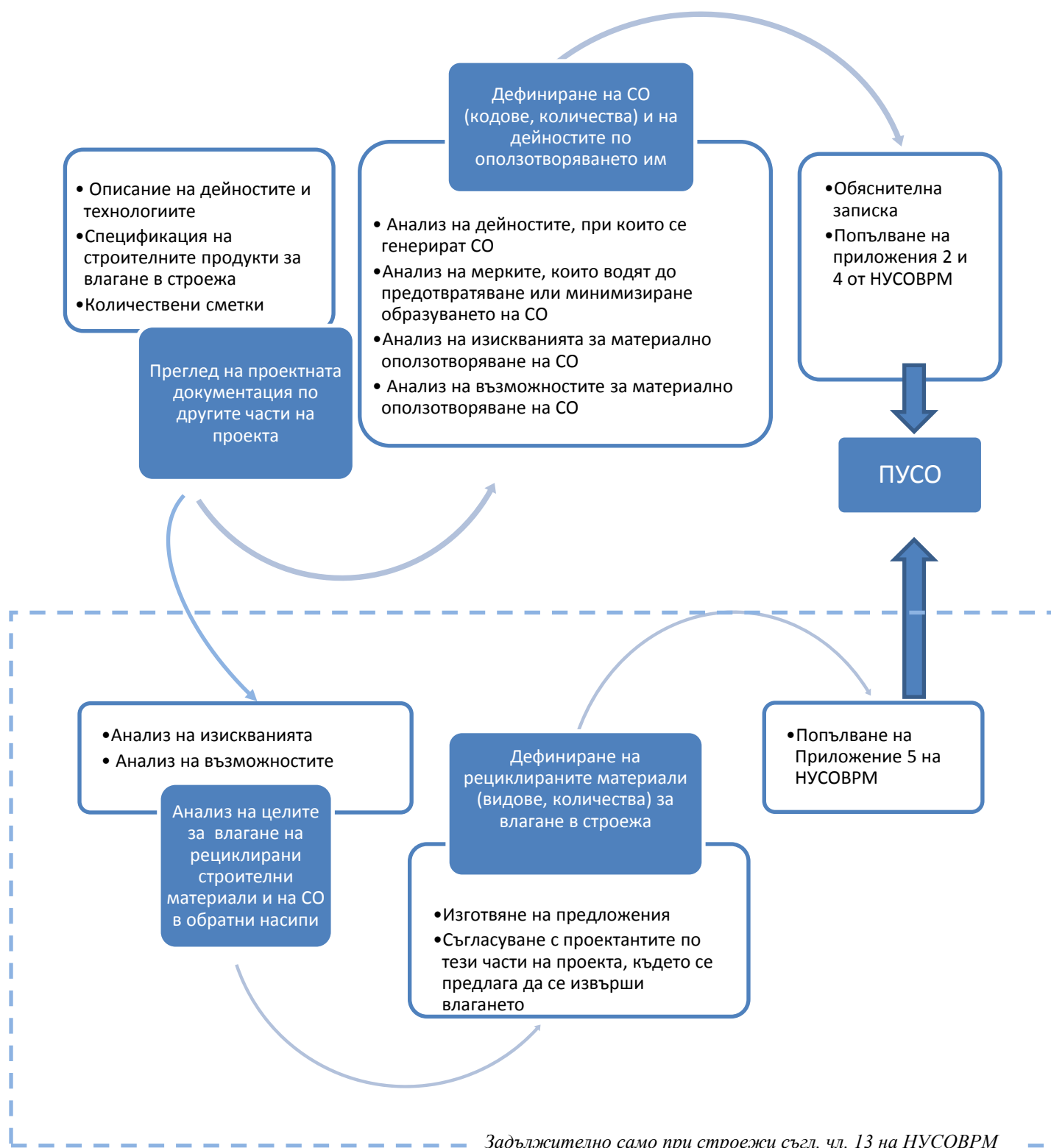
При съобразяване с изложеното по-горе и предвид обстоятелството, че ПУСО се явява част от един инвестиционен проект, може да се изведе изводът, че при по-голямата част от строежите, измененията в ПУСО, настъпили по време на строителство, следва да се разглеждат като несъществени отклонения от одобрения инвестиционен проект по смисъла на чл. 154 ал. 3. на ЗУТ. Същите се отразяват в Заповедната книга на строежа. Измененията в ПУСО трябва да са такива, че винаги да е осигурено постигане на целите за материално оползотворяване и/или целите за влагане на рециклирани материали

При хипотезата на чл. 154, ал. 2 от ЗУТ (наличие на съществени отклонения от одобрения инвестиционен проект), ако отклоненията са:

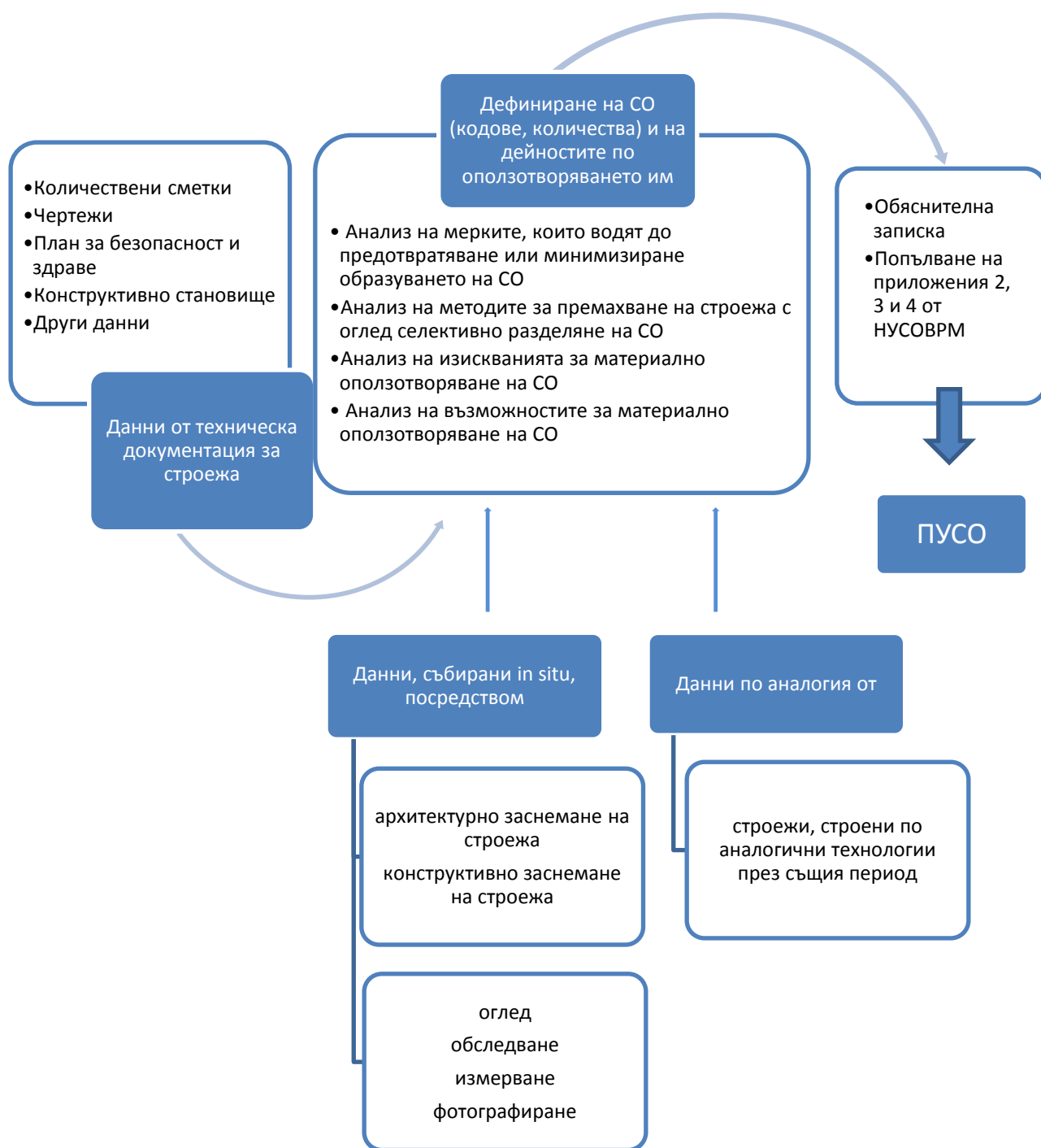
- в обхвата на т. 1,2,3 и 4 от ал.2 се определят като „недопустими“. В тези случаи строежът се разглежда като незаконен по смисъла на чл. 225, ал. 2 от ЗУТ. При констатиране на незаконен строеж от първа, втора и трета категория или части от тях, началникът на ДНСК или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за премахване. За строежи от четвърта до шеста категория, незаконни по смисъла на чл. 225, ал.2 от ЗУТ, кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за премахване. Заповедта подлежи на доброволно изпълнение в определен в нея срок. При неизпълнение, тя се изпълнява принудително от органите на ДНСК за строежи от първа, втора и трета категория, съответно от общината по определен с наредба на Общинския съвет ред за строежи от четвърта до шеста категория. Принудителното премахване е за сметка на извършителя и на лицата, посочени в чл. 225, ал. 6 от ЗУТ, съответно чл. 225а, ал.5 от ЗУТ в определените случаи. Отговорността на лицата е солидарна. В разгледаните случаи, е възможно да се стигне до

необходимост от изработване на нов ПУСО като част от проект за премахване или самостоятелен такъв.

- в обхвата на т. 5, 6, 7 или 8 на ал. 2 от чл.154 от ЗУТ се определят като „допустими“. Същите се позволяват по искане на Възложителя, придружено от нотариално заверено съгласие на заинтересуваните лица по чл.149, ал. 2 от ЗУТ въз основа на одобрен инвестиционен проект към издаденото разрешение за строеж. В случай, че допуснатото отклонение засяга и ПУСО, то се изработва и прилага нов ПУСО. Тези изменения се отразяват със заповед за допълване на издаденото разрешение за строеж и се допускат преди реализирането им. В случай, че посочените отклонения не са предварително допуснати и одобрени от компетентния орган, строежът подлежи на спиране с мотивирана заповед при спазване на реда, описан в чл. 224, съответно чл. 224а от ЗУТ в зависимост от категорията на строежа. В заповедта за спиране задължително се дават указания за отстраняване на причините, довели до спиране на строителството и сроковете за тяхното изпълнение.

Фиг.3. Стъпки при изготвяне на ПУСО при ново строителство, основен ремонт и реконструкция на строежи.

Фиг.4. Стъпки при изготвяне на ПУСО при премахване на строежи.

ГЛАВА IV: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА КОНСУЛТАНТИТЕ, ИЗВЪРШВАЩИ ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ И СТРОИТЕЛЕН НАДЗОР

А. КОНСУЛТАНТ, ИЗВЪРШВАЩ ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ

Отчитайки, че част „Управление на СО“ е част от инвестиционните проект, една група от задълженията на консултанта произтичат от разпоредбите на ЗУТ - съгласно чл. 142 (1), инвестиционните проекти подлежат на съгласуване и одобряване и са основание за издаване на разрешение за строеж. В ал. 5, т. 9 се казва, че оценката обхваща проверка за съответствие с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране.

В този смисъл, отчитайки разпоредбите на ЗУО и НУСОВРМ, **Консултантът оценява съответствието на Плана за управление на СО (ПУСО) с нормативните изисквания:**

- оценява предписаните мерки за селективно разрушаване и/или разделно събиране на СО, мерките за спазване на йерархията при управление на отпадъците (преглежда и оценява Обяснителната записка);
- проверява дали е постигната минимално необходимата прогнозна степен на материално оползотворяване по кодове (преглежда и оценява Приложение 4)
***Забележка:** За тази цел Консултантът трябва да осигури достоверността на описанието на обекта на премахване (преглежда Приложение 3) и оценява достоверността на прогнозните видове и количествата на СО и тяхното „класифициране“ (преглежда и оценява Приложение 4, както и другите части от проекта);*
- проверява дали е отразено изискването за влагане на рециклирани материали и на СО в обратни насипи за обекти, финансирани с публични средства;
- оценява адекватността на предложената употреба на рециклирани материали и на СО и дали тези приложения са отразени/съгласувани в другите части на проекта (анализира, оценява и проверява свързаните с ПУСО други части на проекта);
- проверява дали са постигнати минималните цели за влагане (преглежда и оценява Приложение 5);

- изисква извършване на корективни действия, ако се налага.

Б. ЛИЦА, УПРАЖНЯВАЩИ СТРОИТЕЛЕН НАДЗОР

Специфичните задължения, произтичащи от ЗУО и НУСОВРМ, за лицата, упражняващи строителен надзор, са свързани с контрол върху изпълнението на ПУСО, в следните конкретни аспекти:

- Спазване на мерките за разделно събиране и съхранение на образуваните СО;
- Предаването на СО с договор само на лица, притежаващи документ по чл. 35 на ЗУО (следи за наличието на такива договори и за редовността на документите - например чрез проверка в Регистъра на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци, достъпен на интернет-сайта на ИАОС (<http://eea.government.bg/bg/nsmos/waste/registri-spravki>);
- Деклариране от Строителя на реалните количества на СО;
- Воденето на Транспортния дневник и пълнотата на придружаващата документация (записи в Приложение 6 на НУСОВРМ);
- Постигане на целите за материално оползотворяване по кодове на СО;

Забележки:

1) При обективна невъзможност за изпълнение на всички дейности по материално оползотворяване на СО по предписания в ПУСО начин (например, липса на някои кодове на СО в разрешителните/регистрационните документи на лица с R3,4 или 5, на които да бъдат предадени тези СО), консултантът трябва да разреши/да съдейства на Строителя за извършването на други действия със СО, които се считат за материално оползотворяване (например, предаването им на лица, притежаващи документ за дейности с отпадъци с код R12).

2) Когато Строителят реши да прекласифицира СО (съгласно чл. 4 на Наредба № 2 за класификация на отпадъците) и/или докаже чрез изпитвания за охарактеризиране на отпадъците, че някои не са опасни, както е било прогнозирано в ПУСО, консултантът трябва да следи тези СО да се управляват законосъобразно – количествата им да се докладват чрез записи в Транспортния дневник, а ако са от целевите групи по Приложение № 8 на НУСОВРМ, към тях да се прилагат изискванията за определена степен на материално оползотворяване.

- Консултантът може да изисква извършване на корективни действия за отстраняване на евентуални несъответствия при изпълнението, като дава предписания и заповеди, които се вписват в заповедната книга и са задължителни за строителя, възложителя и техническия ръководител на строежа.
- Консултантът упражнява контрол за изпълнение на целите за материално оползотворяване на СО и рециклиране на материали, като извършва:
 - текущи проверки на отчетните документи и
 - окончателно, при изготвяне на окончателния доклад по чл. 168, ал. 6 от ЗУТ.

- При констатиране на неспазване на законодателството по управление на отпадъците и в частност, неизпълнение на целите за материално оползотворяване и/или целите за влагане на рециклирани строителни материали, може да уведоми Директора на РИОСВ, на територията на която се изпълнява строежа;
- При извършване на оползотворяване на СО в обратни насипи на строителната площадка, консултантът следи за изпълнение на условията на чл.16 на НУСОВРМ (притежаването на R10 от Строителя/Възложителя за дадената площадка, за доказателства, че СО са инертни – по произход, или след изпитване и за съответствието им на проектните изисквания);
- При влагане на рециклирани материали следи за наличието на Декларация за експлоатационни показатели и установява дали техническите характеристики в нея съответстват на изискванията на проекта;
- Следи за документирането на дейностите по оползотворяване на СО (записи в Транспортен дневник и съпътстваща документация) и проверява достоверността на данните в Отчета за изпълнението на ПУСО и за изчислената реална степен на оползотворяване по кодове и за проекта като цяло (Приложение 7);
- В Окончателния Доклад, който изготвя, докладва за изпълнението на всички мерки по управление на отпадъците и постигнатите цели за материално оползотворяване и влагане на рециклирани материали и СО за обратни насипи.

ГЛАВА V: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ИЗПЪЛНИТЕЛИТЕ НА СТРОИТЕЛНИ И МОНТАЖНИ РАБОТИ

За краткост на изложението по-нататък, „фирмите-изпълнители на СМР“ ще бъдат назовавани като „Изпълнители на СМР“. По смисъла на ЗУТ, изпълнител на СМР се явява Строителят.

Изпълнителите на СМР извършват следните дейности:

1) Запознават се в детайли с ПУСО и условията на Договора за строителство с Възложителя по отношение на управлението на СО и анализират отговорностите и задълженията, които произтичат от тях за Изпълнителите на СМР.

2) Осигуряват условия за разделното събиране на СО по начин, указан от Проектанта по част ПУСО, като за целта определят подходящи съдове за събиране (където е приложимо) и ги обозначават по ясен и разбираем начин, или осигуряват подходящ транспорт за разделното извозване на СО от строителната площадка.

Забележка:

Отпадъците от опаковки на строителни продукти не са СО, те се събират и управляват отделно от СО съгласно изискванията на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки, обн. ДВ. бр. 76 от 30.08.2013г. Отпадъците от опаковки, подобно на СО, се събират разделно. Особено важно е да се отделят опасните отпадъци от опаковки от неопасните, като за разграничаването им се използват означенията по Наредбата за реда начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси, обн. ДВ 68/30.08.2010г.

3) Изготвят инструкции и провеждат инструктаж на работниците как да се извършват дейностите по разделно събиране и съхраняване на СО;

4) Извършват разделно събиране и съхраняване на СО;

Съхраняването на СО на строителната площадка е възможно, без да има необходимост от притежаване на документ по чл. 35 на ЗУО за тази площадка, но за определен период от време.

Съхраняването на СО е дейност, свързана със складирането на отпадъците от събирането им до тяхното третиране, за срок, не по-дълъг от:

- а) три години - при последващо предаване за оползотворяване;
- б) една година - при последващо предаване за обезвреждане.

Когато СО се съхраняват на друга площадка на Изпълнителя на СМР или на Възложителя, различна от строителната, тази площадка трябва да има документ по чл. 35 на ЗУО, за дейност с код R13.

5) Извършват класификация на отпадъците, които се образуват на строителната площадка, съгласно изискванията на Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците, когато това им е възложено по Договора за строителство.

За класифициране на отпадъците, лицата по чл. 4 на Наредба № 2 са длъжни да представят за всеки отпадък, не по-късно от два месеца преди образуването му, в РИОСВ, на чиято територия се образува отпадъкът, следните документи:

1. попълнен работен лист за класификация на отпадъците по приложение № 5 Наредба № 2;
2. описание на технологичния процес, източник и произход на отпадъка, състав и свойства на използваните при процеса суровини и материали;
3. информационни листове за безопасност на химичните вещества и смеси, използвани като изходни суровини за технологичния процес –при опасни отпадъци с индекс „*“;
4. данни за състава и свойствата на отпадъка, които могат да бъдат с източник производителя на строителните продукти, периодични издания и научна литература, специализирана информация и др.

6) Изпълняват ПУСО, така че да се постигнат целите за материално оползотворяване:

- Остатъчни строителни продукти, елементи, изделия и комплекти (например зидарийни тела, мембрани за хидроизолация, плоскости за топлоизолация и др.п.), които не са били вложени в строежа, не бива да се допуска да се превръщат в СО;
- Рециклируемите отпадъци се предават с договор на лица, притежаващи документ по чл. 35 на ЗУО за дейност с отпадъци R3, R4, R5 или R12;

Забележка:

Количествата на СО в Приложение 4 са прогнозни, така че Изпълнителят на СМР следва да прилага мерките при управление на СО към действителните количества на СО, образувани от неговата дейност и да следи СО от целевите групи (по Приложение 8 на НУСОВРМ) да бъдат оползотворени в степен, не по-малка от изискванията на НУСОВРМ.

- Инертните СО, които са подходящи, съгласно чл. 16 на НУСОВРМ, за обратен насип, се подлагат на подготовка преди оползотворяване и се влагат като заместващ материал на площадката, ако Изпълнителят на СМР и/или Възложителят имат разрешение за дейности с отпадъци R10, или тези СО се предават на друго лице с документ за дейност R10 по чл. 35 на ЗУО.

Забележки:

Подготовката преди оползотворяване на СО в обратни насипи може да бъде извършвана от Изпълнителя на СМР, ако той притежава документ по чл. 35 на ЗУО за дейност R12.

- Неопасни СО могат да бъдат предавани с договор на лица, които имат документ по чл.35 на ЗУО само за дейност R13, но количествата на тези отпадъци в този случай не служат за изпълнение на целите за материално

- оползотворяване.
- Нерециклируемите неопасни СО се транспортират до депо за неопасни или инертни отпадъци;
- СО, класифицирани като опасни, се предават с договор за обезвреждане/друго третиране само на лица притежаващи разрешение за дейности с такива видове отпадъци и/или се транспортират до депо за обезвреждане, като се спазват изискванията за транспортирането им съгласно Наредба № 1 от 04.06.2014 г. и на Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и на опасни отпадъци;
- Забранява се нерегламентираното изхвърляне, изгаряне, както и всяка друга форма на нерегламентирано третиране на СО, в т. ч. изхвърлянето им в контейнерите за събиране на битови отпадъци или отпадъци от опаковки.

Изменения в ПУСО по време на строителство

След фактическото завършване на строежа се изготвят ексекутиви или ексекутивна документация. Те представляват пълен комплект от чертежи за несъществени отклонения, (несъществени са отклоненията съгласно чл. 154, ал. 3 ЗУТ - тоест, всички отклонения извън посочените в ал. 2 на същия член), извършени по време на строителството с оглед издаденото разрешение за строеж. В случай, че има пълно съответствие на строежа с одобрените инвестиционни проекти, ексекутивна документация не се предава. Според чл. 175 ал. 2 ЗУТ тази документация трябва да се завери от възложителя, строителя, лицето, упражнило авторски надзор, от физическото лице, упражняващо технически контрол за част "Конструктивна", и от лицето, извършило строителния надзор. Тя се предава на органа издал съответното разрешение за строеж, предаването се удостоверява с печат на съответната администрация, положен върху всички графични и текстови материали.

Ако отклоненията са съществени, например променена е строителната конструкция, се процедира по различен начин. Съществените отклонения са изчерпателно изброени в чл. 154 ал. 2 ЗУТ:

1. Нарушават предвижданията на действащия подробен устройствен план;
2. Нарушават изискванията за строителство в територии с особена териториалноустройствена защита или в територии с режим на превантивна устройствена защита;
3. Са несъвместими с предназначението на територията;
4. Нарушават строителните правила и нормативи, техническите, технологичните, санитарно-хигиенните, екологичните и противопожарните изисквания;
5. Променят строителната конструкция и вида на конструктивните елементи и/или натоварванията;
6. Нарушават предвижданията на проекта, като се променя предназначението на обекти, отнемат се или се изменят съществено общи части на строежа или инвестиционното намерение се променя за етапно изграждане при условията на чл. 152, ал. 2;

7. Променят вида и местоположението на общи инсталации и уредби в сгради и съоръжения;
8. Променят вида, нивото, местоположението и трасето на преносни и довеждащи проводни и съоръжения до урбанизираните територии и на общи мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура в урбанизираните територии, както и на комуникационно-транспортните мрежи и съоръжения и на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци.

Според ал. 5 на същия член- след издаване на разрешението за строеж изменения в одобрения инвестиционен проект в обхвата на съществените отклонения по ал. 2, т. 5, 6, 7 и 8 се допускат по искане на възложителя, придружено от нотариално заверено съгласие на заинтересуваните лица по чл. 149, ал. 2, въз основа на одобрен инвестиционен проект към издаденото разрешение за строеж. Тези изменения се отразяват в издаденото разрешение за строеж със забележка и се допускат само и единствено преди реализирането им.

При съобразяване с изложеното по-горе и предвид обстоятелството, че ПУСО се явява част от един инвестиционен проект, може да се изведе изводът, че при по-голямата част от строежите, измененията в ПУСО, настъпили по време на строителство, следва да се разглеждат като несъществени отклонения от одобрения инвестиционен проект по смисъла на чл. 154 ал. 3. на ЗУТ. Същите се отразяват в Заповедната книга на строежа. Измененията в ПУСО трябва да са такива, че винаги да е осигурено постигане на целите за материално оползотворяване и/или целите за влагане на рециклирани материали.

При хипотезата на чл. 154, ал. 2 от ЗУТ (наличие на съществени отклонения от одобрения инвестиционен проект), ако отклоненията са:

- в обхвата на т. 1, 2, 3 и 4 от ал.2 се определят като „**недопустими**“. В тези случаи строежът се разглежда като незаконен по смисъла на чл. 225, ал. 2 от ЗУТ. При констатиране на незаконен строеж от първа, втора и трета категория или части от тях, началникът на ДНСК или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за премахване. За строежи от четвърта до шеста категория, незаконни по смисъла на чл. 225, ал.2 от ЗУТ, кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за премахване. Заповедта подлежи на доброволно изпълнение в определен в нея срок. При неизпълнение, тя се изпълнява принудително от органите на ДНСК за строежи от първа, втора и трета категория, съответно от общината по определен с наредба на Общинския съвет ред за строежи от четвърта до шеста категория. Принудителното премахване е за сметка на извършителя и на лицата, посочени в чл. 225, ал. 6 от ЗУТ, съответно чл. 225а, ал.5 от ЗУТ в определените случаи. Отговорността на лицата е солидарна. В разгледаните случаи, е възможно да се стигне до необходимост от изработване на нов ПУСО като част от проект за премахване или самостоятелен такъв.
- в обхвата на т. 5, 6, 7 или 8 на ал.2 от чл.154 от ЗУТ се определят като „**допустими**“. Същите се позволяват по искане на Възложителя, придружено от

нотариално заверено съгласие на заинтересуваните лица по чл.149, ал. 2 от ЗУТ въз основа на одобрен инвестиционен проект към издаденото разрешение за строеж. В случай, че допуснатото отклонение засяга и ПУСО, то се изработва и прилага нов ПУСО. Тези изменения се отразяват със заповед за допълване на издаденото разрешение за строеж и се допускат преди реализирането им. В случай, че посочените отклонения не са предварително допуснати и одобрени от компетентния орган, строежът подлежи на спиране с мотивирана заповед при спазване на реда, описан в чл. 224, съответно чл. 224а от ЗУТ в зависимост от категорията на строежа. В заповедта за спиране задължително се дават указания за отстраняване на причините, довели до спиране на строителството и сроковете за тяхното изпълнение.

Съгласно чл. 8. (1) на Наредба № 3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството, при несъществени отклонения от одобрения проект в процеса на изпълнението му действително изпълнените строителни и монтажни работи своевременно се отразяват върху копие от одобрения (съгласуван) проект. След фактическото завършване на строежа се изготвя екзекутивна документация, отразяваща несъществените отклонения от съгласуваните проекти, от строителя или от лице, определено от възложителя.

При липсата на изричен текст в Наредба № 3 от 31 юли 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството по отношение на екзекутивната документация, свързана с ПУСО, като такава може да бъде разглеждано Приложение 7 на НУСОВРМ (вж. Процедура за попълване и контрол на Приложение 7).

Информация за лицата, които извършват дейности с отпадъци

Информация за лицата, които извършват дейности с отпадъци, включително строителни, може да бъде получена от:

- 1)Регистъра на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци, на сайта на ИАОС (<http://eea.government.bg/bg/nsmos/waste/registri-spravki>);
- 2) РИОСВ, на чиято територия, се намира обектът.

Информацията от Регистъра се търси по териториален признак (регион на Инспекцията по околната среда и водите, област, община, населено място), по код на дейност с отпадъци (R1-R13, D1-D14, събиране и транспортиране и др.) и по код на отпадъка.

Препоръчително е Изпълнителят на СМР да се запознае с таксите за депониране на строителни отпадъци (вж. Приложение „Извадка Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, ДВ бр. 111 от 27.12.2013 г.“) – те са нараснали над 10 пъти за последните 5 години и до 2020г. и се очаква да се увеличат още около 3 пъти. Следователно, материалното оползотворяване на строителните отпадъци освен задължение, е и икономически изгодна алтернатива, така че Изпълнителят на СМР може да осигури по-голяма степен на материално оползотворяване на строителните отпадъци, от тази, заложена в ПУСО.

7) Организирането на транспортирането на СО и водят Транспортен дневник, както и събират и съхраняват съпътстващата го документация, когато това им е възложено по Договора за строителство (вж. Процедура „Водене и контрол на Транспортен дневник на СО“)

Изпълнителите на СМР могат да извършват и сами транспортирането на СО, ако притежават документ по чл. 35 на ЗУО. В този случай те могат да транспортират само СО с кодове, които са отразени в този документ. За транспортиране на СО, които не попадат в обхвата на документа, трябва да се ползват други лица, притежаващи валиден документ за транспортиране на СО от съответния код.

8) Водят друга отчетност по НУСОВРМ (Попълват Приложение 7) – вж. Процедура „Попълване и контрол на Приложение 7 от НУСОВРМ“ и по Наредбапо № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците (отчетни книги, където е приложимо – за опасни СО и за събиране и транспортиране на СО, както и годишни отчети), когато това им е възложено по Договора за строителство.

Изпълнителите на СМР могат да извършват дейности по третиране на СО, включително на площадката на премахване, ако имат документ по чл. 35 на ЗУО за извършване на тези дейности на конкретната площадка. За отговорностите и задълженията в този случай, вж. Глава VII.

ГЛАВА VI: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ОБЩИНСКАТА И ДЪРЖАВНАТА АДМИНИСТРАЦИИ

А. ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА КМЕТА И ОБЩИНСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

Задълженията на кметовете, свързани с управление на строителните отпадъци са регламентирани основно в Закона за управление на отпадъците (ЗУО), както и в Закона за устройство на територията (ЗУТ).

А.1. Отговорности

Кметът на общината, съгласно чл. 19, ал. 1 от ЗУО, организира управлението на строителните отпадъци, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на ЗУО и наредбата, приета от общинския съвет, с която се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци.

В частност, съгласно ал. 3 на чл. 19 от ЗУО, кметът на общината отговаря за: организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община.

Пример на задължения на Кмет на община съгласно наредба, която всяка община е задължена да приеме в изпълнение на ЗУО;

- 1) Планира, организира и контролира цялата дейност по управлението на битовите и строителните отпадъци образувани на територията общината, съобразени с изискванията на Закона за управление на отпадъците и наредбата, приета от общинския съвет, с която се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци.
- 2) Организира и контролира изпълнението на Общинската програма за управление на отпадъците.
- 3) В изпълнение на правомощията си по чл. 19, ал. 1 по отношение на строителните отпадъци, кметът на общината отговаря за:
 - а. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на общината.
 - б. предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на нерегламентирани замърсявания и организиране почистването им, когато замърсяванията са върху общински имоти и издаване предписания за почистване на замърсени с отпадъци терени, когато същите са частна собственост;
 - с. почистването на отпадъци от общинските пътища в съответствие с чл.12

от ЗУО;

- d. провеждането на мероприятия за почистване и хигиенизиране на населените места с широко обществено участие;
- e. осигуряването на информация на обществеността относно прилагането на разпоредбите на общинската наредба чрез интернет страницата на общината, както и по друг подходящ начин.

По време на принудителното премахване на строежи, съгласно разпоредбата на чл. 10, ал. 4 от ЗУО кметът на съответната община отговоря за:

- предаването на отделените строителни отпадъци;
- оползотворяване на материалите;
- влагане на рециклирани строителни материали;
- покриването на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране.

Забележка:

Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строеж, са за сметка на извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението. Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците кметът на съответната община подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение за събиране на вземането от задължените лица по реда на чл. 417, т. 2 от Гражданския процесуален кодекс.

А.2. Контролни функции

Съгласно разпоредбата на чл. 112 от ЗУО кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице:

- контролира дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на строителни отпадъци;
- организира и контролира закриването, рекултивацията на терените и последващия мониторинг на депата за строителни отпадъци на територията на съответната община.

Забележка:

Премахването на строежи се извършва след одобряване на ПУСО и друга проектна документация (План за безопасност и здраве, конструктивно становище и др.п.), когато е приложимо.

Пример:Добра практика от Община Казанлък

В случаите на доброволно премахване на собствен строеж по чл. 197 ал.1 на ЗУТ, се изисква подаване на заявление по образец, към което освен копие от документа за собственост, се иска да се представи и ПУСО, както и договор за превоз и

оползотворяване на строителните отпадъци с лица и фирми, регистрирани по реда на чл. 35 от ЗУО и разрешително за депониране на строителни отпадъци.

А.3. Задължения, свързани с Плана за управление на строителните отпадъци

Основно задължение на Възложителя на строителни и монтажни работи* (с изключение на текущи ремонти) и на Възложителя на премахване на строежи, произтичащо от разпоредбата на чл. 11, ал. 1 от ЗУО е изготвяне на план за управление на строителни отпадъци. Планът се изготвя в обхват и съдържание, определени с НУСОВРМ.

** „Строителни и монтажни“ са работите, чрез които строежите се изграждат, ремонтират, реконструират, преустройват, поддържат или възстановяват. (по смисъла на § 5, т. 40 от допълнителните разпоредби на ЗУТ), съкратено СМР.*

Кметът на съответната община, на чиято територия се реализира проектът или оправомощено от него длъжностно лице, одобрява ПУСО за обекти, за които не се изисква одобрен инвестиционен проект (чл. 11, ал. 4, т.2. от ЗУО).

- **Одобряване на ПУСО**

Процедурата за одобряване на ПУСО включва:

- Предоставяне на плана за одобрение от съответния възложител;
- Изпращане на мотивирано становище до заявителя не по-късно от 15 дни от получаване на плана в случай на несъответствие с изисквания на НУСОВРМ, за предоставяне на допълнителна информация или отстраняване на нередовностите при устоновени такива;
- Предоставяне на допълнителна информация или отстраняване на нередовностите от страна на заявителя;
- Кметът на общината или оправомощено от него длъжностно лице (например главен архитект или еколог, с или без решение на Експертен съвет, съгласно процедури, утвърдени в съответната община) одобрява плана за управление на строителни отпадъци или мотивирано отказва одобрението му в срок до един месец от получаването на плана или от отстраняването на нередовностите и/или предоставянето на допълнителната информация.
 - Одобрението на плана за управление на строителни отпадъци включва проверка на съответствието с целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци (Вж, Процедура попълване и контрол на Приложение 4 от НУСОВРМ, както и гл. III). Одобрението на ПУСО се удостоверява с поставянето на печат «одобрено» от главния архитект на общината;
 - Отказът за одобрение на плана може да бъде обжалван по реда на Административно-процесуалния кодекс.

- **Изпълнение на плана за управление на строителни отпадъци**

Изпълнението на плана за управление на строителни отпадъци и състоянието на

обектите се установяват:

- За строежите, за които се упражнява строителен надзор - с окончателния доклад по чл. 168, ал. 6 от ЗУТ. След приключване на строително-монтажните работи лицето, упражняващо строителен надзор, изготвя окончателен доклад до възложителя, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при изпълнението на проекта, като се прилагат и копия на първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци;
- За строежите, за които не се упражнява строителен надзор - с отчет до кмета на общината по образец съгласно НУСОВРМ (Приложение 7), в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при реализацията на проекта, като се прилагат и копия на първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци.
- Горепосочените документи се представят на органа, одобрил инвестиционния проект или плана за управление на строителни отпадъци, както и на директора на регионалната инспекция по околната среда и водите (РИОСВ), на чиято територия се извършват строително-монтажните работи или разрушаването.

А.4. Кметът на общината като Възложител на СМР и/или Възложител на премахване.

В този случай, към него са приложими указанията, дадени в глава I.

Коментар:

С оглед изпълнение на целите за материално оползотворяване на строителните отпадъци, както и с оглед прилагане на селективното разрушаване при премахването на строежи, се препоръчва всяка Община, при разработване и приемане на Наредба в изпълнение на Закона за управление на отпадъците, да предвиди ред за упражняване на контрол от компетентните административни органи върху изпълнението на ПУСО,

Например, може да се предвиди кметът на Общината или упълномощено от него длъжностно лице, да осъществява административен контрол върху изпълнението на целите за материално оползотворяване в случаите по чл. 196 и чл.197 от ЗУТ, когато извършител на премахването е собственикът на строежа, като проверява отчета съгласно приложение № 7 и документите, посочени в чл.11, ал.9, т.2 от ЗУО.

Забележка:

Когато Кметът е възложител на премахване на строеж по чл. 197 и по чл. 196 от

ЗУТ по сега действащата нормативна уредба не съществува механизъм за упражняване на независим контрол върху изпълнение на целите, заложи в ПУСО.

Когато Кметът е Възложител на строително-монтажни работи:

- на строежи от категория от първа до четвърта вкл. съгласно чл.137, ал.1, т.5, изпълнението на целите за материално оползотворяване на СО и целите влагане на рециклирани строителни материали се удостоверява от Консултанта, упражняващ строителен надзор. Контролът се упражнява както по време на изпълнение на проекта, така и след неговото фактическо завършване - чрез проверка на представените му отчетни документи в процеса на изготвяне на окончателния доклад по чл. 168, ал. 6 от ЗУТ, необходим за въвеждане на строежа в експлоатация. В случай, че Консултантът установи неизпълнение на целите по време на строителство, той може да уведоми Директора на РИОСВ, на територията, на която се изпълнява строежът, с оглед упражняване на контрол от последния; когато несъответствията се установят с окончателния доклад по чл. 168, ал. 6 от ЗУТ, те фактически стават известни на директора на РИОСВ, до когото този окончателен доклад се представя по силата на чл. 11, ал. 10 от ЗУО;
- на строежи от категории пета и шеста, съгласно чл.137, ал.1, т.5 от Закона за устройство на територията, по сега действащата нормативна уредба, не съществува механизъм за упражняване на независим контрол върху изпълнение на целите, заложи в ПУСО, тъй като Кметът, като Възложител на СМР, е отговорен за изпълнението на целите, но същевременно изготвя отчета за това и следва да контролира достоверността на този отчет. Въпреки, че в този случай изпълнението на ПУСО и контролът по изпълнението му се припокриват, в съответствие чл. 11, ал. 10 от ЗУО, отчетът за изпълнението на целите и придружаващите го документи се представят не само на органа, одобрил плана за управление на строителни отпадъци, но и на директора на РИОСВ, на чиято територия се извършват строително-монтажните работи или премахването на строежа.

Изпълнението на задълженията на кметовете на общини, свързани с управлението на отпадъците, се контролира от директора на РИОСВ.

Б. ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Отговорност на Министъра на околната среда и водите е да разработи Национален план за управление на отпадъците. Планът се приема от Министерския съвет. На всеки три години министърът на околната среда и водите е задължен да внася отчет пред Министерския съвет за изпълнение на плана и доклад относно постигането на целите за рециклиране на битови отпадъци и *за рециклиране и оползотворяване на материали от строителни отпадъци*. В случай на непостигане на тези цели докладът посочва причините за непостигане и мерките, които ще бъдат взети за осигуряване на бъдещо изпълнение.

Забележки:

- 1) Рециклираните строителни отпадъци стават строителни продукти в случай, че

отговарят на изискванията и допуските на хармонизираните стандарти, разработени за продуктите в съответствие с чл. 17 от Регламент (ЕС) 305/2011 г. или на националните изисквания за влягането на строителни продукти в строежите, съгласно НАРЕДБА № РД-02-20-1;

2) Рециклирани строителни материали престават да бъдат отпадъци по смисъла на § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на ЗУО и за тях не се налага издаване на мотивирано решение от Министъра на околната среда и водите за край на отпадъка по процедурата по чл. 5, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците.

В. ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА РЕГИОНАЛНИТЕ ИНСПЕКЦИИ ПО ОКОЛНА СРЕДА И ВОДИТЕ (РИОСВ)

Регионалните инспекции по околна среда и водите са основният контролен орган на дейностите с отпадъци.

Директорът на РИОСВ, в съответствие с чл. 113 от ЗУО, или оправомощено от него длъжностно лице упражнява контрол за спазване изискванията за третиране на отпадъци и на условията по разрешението, съответно по регистрационния документ, за дейностите, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на отпадъци на територията на съответната РИОСВ, както и на съоръженията и инсталациите за съхраняване и третиране на отпадъци.

При издаване на разрешения/извършване на регистрация за дейности по оползотворяване на строителни отпадъци, следва да се спазва следните принципи:

- когато в резултат от дейността се получават строителни продукти по смисъла на Регламент (ЕС) 305/2011 г. или на НАРЕДБА № РД-02-20-1, кодът за дейността следва да бъде R5;
- когато се извършва дейност по подготовка за повторна употреба или подготовка преди оползотворяване, кодът за дейността следва да бъде R12. В разрешението/регистрационния документ се посочва, както кода на дейността, така и наименованието на дейността (подготовка за повторна употреба и/или подготовка преди оползотворяване). Същият код следва да се дава и на лица, които ще произвеждат строителни продукти, но са в етап на пилотно производство, необходимо за оценяване на съответствието на строителните продукти (първоначално изпитване на типа на продукта и/или сертификация на системата за производствен контрол). След сертифициране лицата следва да подадат ново заявление за издаване на разрешението/регистрационния документ за дейност R5, с което се удостоверява, че от дейността се получават строителни продукти по смисъла на Регламент (ЕС) 305/2011 г. или на НАРЕДБА № РД-02-20-1.

Директорът на РИОСВ контролира и отчетността и предоставянето на информация по *Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя*

информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Контролира също изпълнението на задълженията на кметовете на общини, свързани с управлението на отпадъците.

Всички лица, които притежават документи за извършване на дейности с отпадъци се проверяват поне веднъж доишно от страна на съответната РИОСВ. Когато, при извършена проверка се констатира нарушение директорът на РИОСВ или оправомощено от него длъжностно лице дава задължителни предписания с определен срок за тяхното отстраняване и/или съставя актове за установяване на административни нарушения.

Директорът на РИОСВ или оправомощено от него длъжностно лице има право да спира дейностите по събиране, съхраняване, транспортиране, оползотворяване или обезвреждане на отпадъците, както и експлоатацията на инсталации за третиране на отпадъци.

Директорът на РИОСВ утвърждава работните листа за класификация на отпадъците по приложение № 5 от *Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците* и определя шестцифрения код на отпадъка.

Забележки:

1) Рециклираните строителни материали стават строителни продукти в случай, че отговарят на изискванията и допуските на хармонизирания стандарт, разработени за продуктите в съответствие с чл. 17 от Регламент (ЕС) 305/2011 г. или на националните изисквания за влягането на строителни продукти в строежите, съгласно НАРЕДБА № РД-02-20-1;

те

2) Рециклирани строителни материали и престават да бъдат отпадъци по смисъла на § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на ЗУО и за тях не се налага издаване на мотивирано решение от Министъра на околната среда и водите за край на отпадъка по процедурата по чл. 5, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците.

Г. САНКЦИИ

В Закона за управление на отпадъците са предвидени имуществени санкции за нарушения, свързани с управление на строителните отпадъци, както следва:

- **Физическо лице**, което не изпълнява разпоредбите за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци се наказва с глоба от 300 до 1000 лв. (чл. 133. (1) т.5. от ЗУО);
- **Едноличен търговец или юридическо лице**, което нарушава разпоредбите относно събирането, включително разделното, съхраняването, транспортирането или третирането на строителни отпадъци, се наказва с имуществена санкция в размер от 3000 до 10 000 лв. (чл. 136. (1) от ЗУО);
- **Едноличен търговец или юридическо лице**, което възложи или извършва строителни или монтажни работи или премахване на строежи без наличие на план за управление на строителни отпадъци в случаите, когато такъв се изисква,

се наказва с имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв. (чл. 146 т. 1 от ЗУО);

- **Едноличен търговец или юридическо лице**, което не постигне изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци съгласно изискванията и сроковете, определени с НУСОВРМ се наказва с имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв. (чл. 146 т. 2 от ЗУО);
- **Кмет на община и/или длъжностно лице**, което не организира събирането, оползотворяването или обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община се наказва с глоба от **3000 до 10 000 лв.**, ако не подлежи на по-тежко наказание,(чл. 151, ал. 2, т. 8 от ЗУО);
- **Длъжностно лице**, което одобри инвестиционен план или план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване, без да са предвидени мерки или предвидените мерки не осигуряват изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци се наказва с глоба **от 7000 до 20 000 лв.**, ако не подлежи на по-тежко наказание(чл. 151, ал. 3, т. 7 от ЗУО);
- **Длъжностно лице**, което не предприеме необходимите действия за изпълнение и/или не изпълни целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци, определени с НУСОВРМ се наказва с глоба **от 7000 до 20 000 лв.**, ако не подлежи на по-тежко наказание (чл. 151, ал. 3, т. 8 от ЗУО);
- **Кмет на община**, който не предприеме в нормативно определения срок действията по подготовка, изграждане, закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото и на други съоръжения за третиране на битови и/или строителни отпадъци, се наказва с глоба в размер на **20 000 лв.(чл. 153 от ЗУО).**

ГЛАВА VII: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ЛИЦАТА, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ДЕЙНОСТИ ПО ТРЕТИРАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Дейностите с отпадъци като цяло, в т.ч. и със строителни отпадъци са регламентирани в ЗУО и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, както и в Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

В нормативната уредба са разписани правила, задължения и отговорности за всички лица, участващи в процеса по управление на строителните отпадъци.

А. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Редица законови разпоредби са общи, касаещи задължения за всички видове отпадъци, в т.ч. и за строителните отпадъци. Цитирането на нормативни изисквания, в които не са посочени конкретно строителни отпадъци, а само отпадъци се отнася и за самите строителни отпадъци. Така например, съгласно изискванията на чл. 8 от ЗУО, притежателите на отпадъци са длъжни:

1. да изпълняват разпоредбите за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците;
2. да поддържат в постоянна изправност и нормално действие съоръженията си за третиране на отпадъци;
3. да предприемат всички мерки за несмесване на:
 - а) опасни отпадъци с други опасни отпадъци или с други отпадъци, вещества или материали; смесването включва и разреждането на опасни вещества;
 - б) оползотворими отпадъци с неоползотворими отпадъци;Смесване на отпадъци може да се извършва, при условие че:
 - дейността по смесване се осъществява от лица, които притежават разрешение или комплексно разрешително;
 - горепосочените изисквания са изпълнени и не се увеличава вредното въздействие на управлението на отпадъците върху човешкото здраве и околната среда, и
 - дейността по смесване отговаря на най-добрите налични техники.

Когато опасните отпадъци са смесени по начин, който противоречи на изискванията на ЗУО, се извършва разделяне, когато това е възможно и необходимо, съобразно критериите за техническа и икономическа осъществимост, при спазване на изискванията за предотвратяване или намаляване на вредното въздействие върху човешкото здраве и околната среда

4. да организират безопасно съхраняване на отпадъците, за които не може да бъде осигурено третиране в съответствие с изискванията на ЗУО, на територията на Република България;

5. при наличие на опасни отпадъци да определят отговорно лице и да

организирането на безопасното им управление;

6. да водят отчетност за отпадъците по реда, определен със ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му;

7. в момента на поискването да осигуряват достъп на контролните органи до съоръженията, в които се образуват отпадъци, до съоръженията за съхраняване и третиране на отпадъците и до документацията по отпадъците;

8. да осигурят инструктаж и периодично обучение на персонала, който работи с опасни отпадъци;

9. да предвидят и осъществят необходимите мерки за неразпространяване на замърсяване след закриване на обектите и дейностите, както и на инсталацията или съоръжението за третиране на отпадъци;

10. да предвидят необходимите финансови средства за:

а) изпълнение на плана за мониторинг;

б) закриване на инсталацията или на съоръжението за третиране на отпадъци;

в) следоперативен мониторинг и контрол;

11. да уведомяват компетентните органи за предстоящи промени на суровините и технологичните процеси, които биха довели до изменение в количеството или вида на образуваните отпадъци и техните опасни свойства.

Друго основно изискване на чл. 8 от ЗУО е предаването и приемането на производствените, строителните и опасните отпадъци да се извършва само въз основа на писмен договор с лица, притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност и площадка за отпадъци със съответния код съгласно *Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците*.

По конкретно, третирането и транспортирането на отпадъците от строителни площадки и от премахването на строежите, съгласно чл. 40 от ЗУО, се извършва от:

- Възложителя на СМР и Възложителя на премахване;
- Собственика на строителните отпадъци, ако е различен от горните;
- Друго лице, отговарящо на изискванията на чл. 35 от ЗУО, въз основа на сключен договор.

Изброените лица, за да извършват третиране и транспортиране на строителни отпадъци, трябва да притежават документ за тази цел, в съответствие с изискванията на чл. 35 от ЗУО. Документите, с които се разрешава извършването на дейности с отпадъци са:

- разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел I от ЗУО
- комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда
- регистрационен документ по реда на глава пета, раздел II от ЗУО

Видът на документа, който се издава зависи от конкретната дейност с отпадъци, от вида и капацитета на съоръженията и инсталациите, които се използват за извършване на дейността.

Забележка: В случаите, в които отпадъците, които се образуват, се съхраняват на самата площадка на образуване без да се извършват никакви дейности с тях, документ по чл. 35 от ЗУО не е необходим.

А.1. Регистрация и издаване на регистрационен документ по реда на глава пета, раздел II от ЗУО

Дейности, за които се изисква регистрация и издаване на регистрационен документ:

- събиране и транспортиране на отпадъци по смисъла на § 1, т. 41 и 43 от допълнителните разпоредби на ЗУО;
- дейности по оползотворяване на неопасни отпадъци, обозначени с код R3, с изключение на газификация и пиролиза, когато компонентите, образувани от дейността, се използват като химикали,
- дейности по оползотворяване на неопасни отпадъци, обозначени с кодове R5 и R11;
- дейности по оползотворяване на неопасни отпадъци, обозначени с кодове R12 и R13, с изключение на отпадъци от черни и цветни метали, по смисъла на приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби на ЗУО;
- дейности по обезвреждане на собствени неопасни отпадъци на мястото на образуването им, обозначени с код D2, D3, D8, D9, D13 и D14 по смисъла на приложение № 1 към § 1, т. 11 от допълнителните разпоредби на ЗУО;
- дейност, обозначена с код R1 по смисъла на приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби на ЗУО, отнасяща се до изгаряне с оползотворяване на получената енергия в специализирани за целта съоръжения на неопасни отпадъци, по определението за "биомаса" по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на ЗУО;
- дейности като търговец и/или брокер на отпадъци, когато същите не включват дейности с отпадъци на определена площадка.

Компетентен орган за извършване на регистрация и издаване на регистрационен документ:

- Директора на РИОСВ, на чиято територия се извършват дейностите по третиране на отпадъци;
- Директора на РИОСВ, на чиято територия е седалището на заявителя, в случай че се заявяват дейности по събиране и транспортиране на отпадъци;
- Директора на РИОСВ - София, в случай че се заявяват дейности по събиране и транспортиране на отпадъци, когато заявителят е чуждестранно лице.

Процедура по извършване на регистрация и издаване на регистрационен документ:

Регистрация и издаване на регистрационен документ се извършва на лица, регистрирани като търговци по българското или по националното си законодателство, на държавни и общински предприятия, сдружения на общини, кооперации и бюджетни предприятия по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, които отговарят на изискванията на ЗУО.

Регистрацията и издаването на регистрационен документ се извършва в следния ред:

1. Подаване на заявление по образец, утвърден от министъра на околната среда и водите, до съответния компетентен орган. Ако се извършват дейности по третиране на отпадъци на територията на две или повече РИОСВ, заявление се подава до директора на всяка РИОСВ поотделно.

Информация:

В Приложение 6 на Указанията е даден **образец на заявление** за извършване на регистрация и издаване на регистрационен документ по чл. 78, ал. 3 от ЗУО за извършване дейности по третиране на отпадъци по чл. 35, ал. 3 от ЗУО.

Заявлението се подава на хартиен и технически носител или по електронен път и съдържа следната информация:

- единен идентификационен код, седалище и адрес на управление;
- лице за контакт, включително телефон, факс и електронна поща;
- вид (код и наименование), количество и произход на отпадъка;
- извършвана дейност с отпадъка по приложение № 1 към § 1, т. 11 от допълнителните разпоредби и/или приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби;
- начин на транспортиране на отпадъка;
- метод на третиране;
- номерът на постановено решение по ОВОС или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда и/или решение по оценка за съвместимост по реда на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, когато се изискват за дейността или свързаните с дейността намерения и обекти.
- документи, придружаващи заявлението:
 - документ за правния статут на чуждестранно лице, издаден в съответствие с националното законодателство на заявителя, до три месеца преди подаване на заявлението;
 - удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс за липса на задължения
 - заверено копие на документ за собственост или на договор за наем, придружен с удостоверителен документ за собственост на имота, издаден от компетентните органи, на чиято територия е площадката, съдържащ данни за адреса на обекта, имота, планоснимачния номер и други описателни данни, когато имотът е извън регулация;

- документ за платена такса (конкретният размер на таксата е посочен в тарифата за таксите, които се събират в системата на МОСВ)

2. Разглеждане на подаденото заявление и придружаващите го документи:

Компетентният орган разглежда подаденото заявление и придружаващите го документи. В случай, че се констатира нередовности в документите или е необходимо предоставяне на допълнителна информация, компетентният орган уведомява писмено заявителя в срок до 14 дни от постъпване на заявлението.

3. Отстраняване на нередовности и предоставяне на допълнителна информация:

Заявителят отстранява нередовностите и/или предоставя допълнителната информация в срок до един месец от уведомяването.

4. Регистрация и издаване на регистрационен документ:

Компетентният орган извършва регистрацията, която се удостоверява с регистрационен документ в 14-дневен срок от датата на подаване на заявлението или отстраняване на нередовностите, и/или предоставяне на допълнителната информация. Регистрацията е безсрочна.

В посочения срок компетентният орган отказва с мотивирано решение извършването на регистрацията при:

- неспазване изискванията на ЗУО и/или подзаконовите нормативни актове по прилагането му;
- неотстраняване на нередовностите в заявлението или придружаващите го документи и/или непредоставяне на изискваната информация в определения срок.

Решението за отказ подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Прекратяване на регистрацията

1. Регистрацията се прекратява в следните случаи

- по заявление на заинтересованото лице, подадено не по-късно от един месец след преустановяване на дейността;
- в случай на две нарушения на изисквания на ЗУО или на подзаконовите нормативни актове по прилагането му, установени с влезли в сила наказателни постановления за период от три години.

2. Регистрацията се прекратява с мотивирано решение, за което се уведомява изпълнителният директор на ИАОС. С решението се прекратява и действието на регистрационния документ. Решението за прекратяване подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като обжалването не спира неговото изпълнение.

А.2. Издаване на разрешение по реда на глава пета, раздел I от ЗУО

Дейности със строителни отпадъци, за които се изисква издаване на разрешение по реда на глава пета, раздел I от ЗУО:

- всички дейности по оползотворяване на **опасни отпадъци**
- всички дейности по оползотворяване на отпадъци от черни и цветни метали

- оползотворяване на неопасни отпадъци чрез газификация и пиролиза - дейност R3, когато компонентите, образувани от дейността, не се използват като химикали
- дейности по оползотворяване на неопасни отпадъци, обозначени с кодове – R1, R2, R4, R6, R7, R8, R9, R10
- всички дейности по обезвреждане на отпадъци, с изключение на дейностите по обезвреждане на собствени неопасни отпадъци на мястото на образуването им, обозначени с код D2, D3, D8, D9, D13 и D14

Компетентен орган за издаване на разрешение за извършване на дейности по третиране на отпадъци: Директора на РИОСВ, на чиято територия се извършват дейностите. За извършване на дейности по третиране на отпадъци на площадки, разположени на територията на две или повече РИОСВ, разрешенията се издават от директора на всяка РИОСВ поотделно за площадките на територията на съответната инспекция.

Процедура по издаване на разрешение

Разрешение се издава на лица, регистрирани като търговци по смисъла на българското или по националното си законодателство, на държавни и общински предприятия, сдружения на общини, кооперации и бюджетни предприятия по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, които отговарят на изискванията на този закон.

Издаването на разрешение се извършва в следния ред:

1. Подаване на заявление по образец, утвърден от министъра на околната среда и водите, до съответния компетентен орган. Ако се извършват дейности по третиране на отпадъци на площадки, разположени на територията на две или повече РИОСВ, заявление се подава до директора на всяка РИОСВ поотделно за площадките на територията на съответната инспекция.

Забележка:

В случаите, когато се извършват едновременно дейности, които подлежат на разрешение и на регистрация, лицата могат да подадат заявление за издаване на разрешение по чл. 67 от ЗУО, включващо всички дейности, което отменя изискването за регистрация и издаване на регистрационен документ за включените в разрешението дейности.

Информация:

В Приложение 5 на Указанията е даден образец на заявление по чл. 68, ал. 1 от ЗУО за издаване на разрешение за извършване на дейности по третиране на отпадъци по чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗУО.

Заявлението се подава на хартиен и технически носител или по електронен път и съдържа следната информация:

- седалище и адрес на управление и единен идентификационен код;
- местонахождението на площадките за третиране на отпадъците;
- видът (кодът и наименованието), количеството и произходът на отпадъците, които ще се третират;
- дейностите по третиране на отпадъците, за които се кандидатства, и техният код;

- методите и технологиите, които ще се прилагат;
- съоръженията и инсталациите, които ще се ползват, както и техният капацитет;
- мерките за безопасност и превантивните мерки, които ще се предприемат;
- номерът на постановено решение по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда, и/или решение по оценка за съвместимост по реда на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, когато се изискват за дейността или свързаните с дейността намерения и обекти.

Към заявлението по чл. 68 се прилагат:

- документ за платена такса;
- документ за правния статут на чуждестранно лице, издаден в съответствие с националното законодателство на заявителя, до три месеца преди подаване на заявлението;
- удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс за липса на задължения;
- описание на метода за третиране на отпадъците;
- проект за рекултивация, мерки и технологии за закриване и за следексплоатационни дейности на площадките за третиране на отпадъци в случаите, когато е приложимо;
- декларация от заявителя, че не е свързано лице по смисъла на този закон с лице, на което е отнето разрешението или му е отказано издаването или изменението на разрешение преди изтичането на една година от отнемането или отказа;
- план за собствен мониторинг и контрол на депа за отпадъци, на инсталации за изгаряне на отпадъци и на инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;
- оригинал или заверено от компетентен орган копие - извадка от влязъл в сила подробен устройствен план;
- в случаите на извършване на дейности с отпадъци от черни и цветни метали - оригинал или заверено от компетентния орган копие - извадка от действащ устройствен план или друг удостоверятелен документ, в който е посочено разположението на конкретния имот, доказващ, че площадката отговаря на изискванията на чл. 38, ал. 1 от ЗУО;
- заверено копие на документ за собственост или на договор за наем, придружен с удостоверятелен документ за собственост на имота, издаден от компетентните служби, на чиято територия е площадката, съдържащ данни за адреса на обекта, имота, планоснимачния номер и други описателни данни, когато имотът е извън регулация;
- документ за определен размер на отчисленията за един тон депониран отпадък и формата на предоставяне на обезпечението съгласно чл. 60 от ЗУО за дейност по обезвреждане на опасни и/или неопасни отпадъци чрез депониране;
- банкова гаранция по чл. 60, ал. 2, т. 3 от ЗУО в случаите, когато заявителят е избрал тази форма на обезпечение при кандидатстване за дейност по обезвреждане на опасни и/или неопасни отпадъци чрез депониране;
- оценка за прилагане на най-добрите налични техники в случаите, когато заявителят кандидатства за дейности по смесване на опасни отпадъци по чл. 8, ал. 3, т. 3 и/или за дейности по т. 13 от ЗУО.

- за дейности с ОЧЦМ - банкова гаранция в размер 25 000 лв. и допълнително по 5000 лв. за всяка площадка, на която се предвижда да бъде извършвана дейността.

2. Разглеждане на подаденото заявление и придружаващите го документи:

Компетентният орган разглежда подаденото заявление и придружаващите го документи. В случай, че се констатира нередовности в документите или е необходимо предоставяне на допълнителна информация, компетентният орган уведомява писмено заявителя в срок до 15 дни от постъпване на заявлението.

Преди издаване на разрешение за дейности по третиране на отпадъци компетентният орган или оправомощено от него длъжностно лице извършва проверка на площадката, което се удостоверява с протокол за проверката.

3. Отстраняване на нередовности и предоставяне на допълнителна информация:

Заявителят отстранява нередовностите или предоставя допълнителната информация в срок до два месеца от уведомяването.

4. Издаване на разрешение:

Компетентният орган се произнася с решение в срок до два месеца от получаване на заявлението или от отстраняване на нередовностите и/или предоставянето на допълнителната информация, като издава или мотивирано отказва издаването на разрешение. В решението се определят условия за извършване на дейностите по отпадъците с цел съответствието им с изискванията на ЗУО. Издаденото разрешение е безсрочно.

Компетентният орган отказва издаване на разрешение, когато:

- заявлението и/или приложените към него документи не отговарят на нормативните изисквания;
- заявителят е извършил за период от три години административни нарушения, за които е бил наказван два или повече пъти с влязло в сила наказателно постановление по реда на глава шеста, раздел II от ЗУО;
- заявителят си е послужил с неверни данни;
- не е представена банкова гаранция, отговаряща на изискванията на закона, в случаите, когато такава се изисква;
- площадката и дейностите, които ще се извършват на нея, не отговарят на нормативните изисквания;
- заявителят не е отстранил указаните му нередовности или не е предоставил допълнителната информация в срок;
- на заявителя е отказано издаването или му е отнето разрешението преди изтичането на една година от влизането в сила на заповедта за отказа или отнемането, или е свързано лице с лице, на което е отказано издаването или му е отнето разрешение в посочения срок.

Прекратяване действието на разрешението

Издаденото разрешение за дейности с отпадъци прекратява своето действие със:

- отнемането му;
- по искане на притежателя на разрешението.

А.3. Издаване на комплексно разрешително по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда

На комплексно разрешително по реда глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда подлежат *инсталации за раздробяване (шредирание) на отпадъци от метали* с капацитет над 75 т за денонощие.

На комплексно разрешително подлежат и всички инсталации за леене на цветни метали от отпадъци, независимо от техния капацитет, както и леярни за черни метали с производствен капацитет над 20 т за денонощие.

Табл.2. Видове дейности със строителни отпадъци и кодове за дейността в съответствие с приложение № 1 и приложение № 2 от ЗУО.

Дейност	Код дейност	Строителни отпадъци	Вид разрешителен документ
Събиране и предварително съхраняване на мястото на образуване	-	Всички видове строителни отпадъци	Не се изисква. В този случай разрешителен документ не се издава. Отпадъците САМО се съхраняват на мястото на образуване. С отпадъците не се извършват никакви дейности, като трошене, например и не се използват специализирани съоръжения за третиране. Съхраняването се извършва при спазване на съответните нормативни изисквания за съхраняване на конкретните видове отпадъци
Събиране и транспортиране	-	Всички видове отпадъци	Регистрация и регистрационен документ
Съхраняване на отпадъци до извършването на някоя от дейностите с кодове R 1 - R 12, с изключение на временното съхраняване на отпадъците на площадката на образуване до събирането им	R 13	Неопасни отпадъци с изключение на отпадъци от черни и цветни метали	Регистрация и регистрационен документ
		Опасни отпадъци от черни и цветни метали	Разрешение по чл. 67 на ЗУО
Подготовка за оползотворяване (Размяна на отпадъци за подлагане на някоя от дейностите с кодове R 1 - R 11)	R 12	Неопасни отпадъци с изключение на отпадъци от черни и цветни метали	Регистрация и регистрационен документ
		Опасни отпадъци от черни и цветни метали	Разрешение по чл. 67 на ЗУО
Инсталации за	R 12	Отпадъци от черни и	Комплексно разрешително по

раздробяване (шредирание) на отпадъци от метали с капацитет над 75 т за денонощие		цветни метали	реда на Закона за опазване на околната среда
Рециклиране/възстановяване на метали и метални съединения	R 4	Отпадъци от черни и цветни метали	Разрешение по чл. 67 на ЗУО Комплексно разрешително по реда на Закона за опазване на околната среда за леярни за черни метали с производствен капацитет над 20 т за денонощие и за всички леярни за цветни метали
Рециклиране/възстановяване на други неорганични материали (Тази дейност се разрешава само в случай, че материалите, които се получават отговарят на изискванията на Регламент (ЕС) 305/2011 г. или на националните изисквания за влагането на строителни продукти в строежите, съгласно Наредба № РД-02-20-1 от 5 февруари 2015 г. за условията и реда за влагане на строителни продукти в строежите на Република България)	R 5	Строителни отпадъци с изключение на отпадъци от черни и цветни метали и органични отпадъци – дърво, пластмаса	Регистрация и регистрационен документ
Рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители, включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация	R 3	Опасни отпадъци - газификация и пиролиза когато компонентите, образувани от дейността се използват като химикали	Разрешение по чл. 67 на ЗУО
		Опасни отпадъци	Разрешение по чл. 67 на ЗУО
		Неопасни отпадъци - чрез газификация и	

		пиролиза когато компонентите, образувани от дейността, не се използват като химикали	
Оползотворяване в обратни насипи – тази дейност се разрешава когато инертни отпадъци се използват за възстановяване на терени в изкопни зони и/или за инженерни приложения при ландшафтно оформление, и в случаите, когато строителни отпадъци се използват като заместители на неотпадъчни материали	R10	Инертни отпадъци	Разрешение по чл. 67 на ЗУО
Обезвреждане на отпадъци	D1, D4, D5, D6, D7, D10, D11, D12	Всички отпадъци	Разрешение по чл. 67 на ЗУО
Обезвреждане на отпадъци	D2, D3, D8, D9, D13 и D14	Всички отпадъци, с изключение на неопасните отпадъци, когато дейностите се извършват на мястото на образуването им	Разрешение по чл. 67 на ЗУО
Обезвреждане на отпадъци	D2, D3, D8, D9, D13 и D14	Неопасни отпадъци, когато дейностите се извършват на мястото на образуването им	Регистрация и издаване на документ по реда на глава пета, раздел II от ЗУО

А.4. Търговия с отпадъци

Законът за управление на отпадъците регламентира извършването на дейност като търговец и брокер на отпадъци. Търговците и брокерите не притежават площадки, съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци. Те извършват търговски сделки или посреднически услуги при закупуване и продаване на отпадъци. За да действат като търговец или брокер лицата трябва да се регистрират в Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС). Редът, по който се извършва регистрацията е определен в чл. 104 от ЗУО. Необходимо е да се подаде заявление на хартиен и технически носител или по

електронен път до изпълнителния директор на ИАОС в което сепосочва:

1. единен идентификационен код, наименование, седалище и адрес на управление;

2. вид, код и наименование на отпадъка, който ще се търгува.

Към заявлението се представя документ за платена такса.

При нередовности в представените документи изпълнителният директор на ИАОС в 15-дневен срок уведомява писмено лицето за това и определя срок за отстраняването им.

В 15-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на нередовностите по изпълнителния директор на ИАОС или оправомощено от него длъжностно лице вписва в съответния регистър търговците и брокерите на отпадъци.

Б. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЛИЦАТА, КОИТО ИЗВЪРШВАТ ДЕЙНОСТИ СЪС СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ НУСОВРМ

Тези изисквания са свързани както с опазване на околната среда, така и с осигуряване на необходимото качество на рециклираните продукти. Те могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Да имат разработени технически критерии за приеманите СО;
- Да прилагат технологии, осигуряващи степен на оползотворяване в съответствие с изискванията на ЗУО и НУСОВРМ;
- Да имат внедрена система за контрол, която да гарантира качеството на получените продукти от оползотворяване на СО чрез входящ контрол на СО, контрол в процеса на производство, адекватен на нормативните изисквания контрол на произведените продукти от оползотворяване на СО.
- Да извършват изпитване на продуктите от оползотворяване на СО за съответствие с изискванията за гранични стойности на екологичните параметри и да изпрати протокол от изпитванията до РИОСВ за одобрение;
- Да докладват данните за образуваните, рециклирани, оползотворени и депонирани отпадъци, съгласно изискванията на *Наредбата за управление на СО и Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.*

В. ИЗВЪРШВАНЕ НА ДЕЙНОСТИ С ПРЕМЕСТВАЕМИ (МОБИЛНИ) ИНСТАЛАЦИИ

За извършване на дейности по третиране на отпадъци с преместваема (мобилна) инсталация и/или съоръжение, лицето, което ще извършва дейности с мобилни съоръжения подава заявление до съответната РИОСВ за издаване на разрешение по чл. 67 и/или на регистрационен документ по чл. 78 от ЗУО за съответните дейности. В заявлението следва да упомене, че с мобилната инсталация лицето иска да извършва дейности на площадки на генератори на отпадъци, разположени на територията на съответната РИОСВ.

Пример:

Операторите на мобилните инсталации трябва да притежават документ по чл. 35 на ЗУО за операция с код R12 за третиране на съответните кодове строителни отпадъци. Ако в резултат от дейността по третиране на строителните отпадъци с мобилни инсталации са изпълнени условията за строителни продукти по смисъла на Регламент (ЕС) 305/2011 г. или на НАРЕДБА № РД-02-20-1, кодът за дейността може да бъде R5.

Площадката, на която ще бъдат извършвани тези дейности, трябва да отговаря на изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане (Наредбата за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци, приета с ПМС 53/19.03.1999г., обн. ДВ, бр.29/30.03.1999г., Наредба № 7/24.08.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци обн. ДВ бр.81/17.09.2004г. и др.).

- Директорът на РИОСВ поставя следните условия в документите по чл. 35 от ЗУО, издадени на лицата, които ще извършват дейности с мобилни съоръжения на площадките на генераторите на строителни отпадъци:

1. Лицето се задължава да уведоми РИОСВ за местоположението на площадката, на която ще бъдат извършвани съответните дейности, както и кога планира да започне извършването на тези дейности;

В този случай, в 7 дневен срок след уведомяването, РИОСВ извършва проверка на съответната площадка. При необходимост, РИОСВ издава съответните предписания за привеждане на площадката и/или дейността в съответствие с нормативните изисквания.

2. Договорите, които ще сключва лицето, извършващо дейности с мобилни съоръжения, с лицето, на чиято площадка ще бъдат извършвани дейностите, трябва да съдържат информация кое е отговорното лице за окончателното предаване за оползотворяване/обезвреждане на отпадъците, образувани от дейностите с мобилната инсталация, какви са видът и количеството (които ще бъдат предмет на контрол) на тези отпадъци, както и в какъв срок от завършване на дейностите, това трябва да бъде извършено.

Договорът трябва да съдържа и клауза, че предаването на образуваните отпадъци ще се извършва само въз основа на писмен договор с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО за отпадъци със съответния код съгласно наредбата по чл. 3 от ЗУО.

- Копие от договора между лицето, извършващо дейности с мобилни съоръжения, и лицето, на чиято площадка ще бъдат извършвани дейностите трябва да бъде представен в съответната РИОСВ в двуседмичен срок преди започване на дейностите с мобилната инсталация.

ГЛАВА VIII: ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ЛИЦАТА, КОИТО ПУСКАТ НА ПАЗАРА ПРОДУКТИ ОТ РЕЦИКЛИРАНИ СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

А. ОБЩА НОРМАТИВНА УРЕДБА, РЕГУЛИРАЩА ПУСКАНЕТО НА ПАЗАРА НА СТРОИТЕЛНИ ПРОДУКТИ

- 1) Закон за техническите изисквания към продуктите, Обн. ДВ. бр.86 от 1 Октомври 1999г., посл. изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г.
- 2) Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския Парламент и на Съвета от 9 март 2011 година за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на директива 89/106/еио на съвета, Официален вестник на европейския съюз L 88/5 от 04.04.2011 г.
- 3) Съобщение на Комисията в рамките на изпълнението на Регламент (ЕС) № 305/2011, 2015/с 054/02, Официален вестник на Европейския съюз с 54/80 от 13.2.2015 г., което гласи : Разпоредбите на Регламент (ес) № 305/2011 имат предимство при противоречие с разпоредбите в хармонизираните стандарти
- 4) Наредба № РД-02-20-1 от 5 февруари 2015 г. за условията и реда за влягане на строителни продукти в строежите на Република България, Обн. ДВ, бр. 14 от 2015 г. – в сила от 1 март 2015 г.

Строителните продукти, получени в резултат на рециклиране на СО трябва да се произвеждат, окачествяват и влягат в строежите само ако осигуряват изпълнението на основните изисквания към строежите и отговарят на техническите спецификации, определени с гореспоменатата нормативна уредба.

Строежите като цяло и като отделни части трябва да са годни за предвидената за тях употреба, като по-специално се вземат предвид здравето и безопасността на лицата, участващи в целия жизнен цикъл на строежите. При условие, че е налице нормално поддържане, строежите трябва да отговарят на тези основни изисквания за строежите в продължение на един икономически обоснован период на експлоатация.

Основните изисквания към строежите са дадени в Приложение I на Регламент (ЕС) 305/2011 г. и са свързани с:

1. механично съпротивление и устойчивост;
2. безопасност в случай на пожар;
3. хигиена, здраве и околна среда.

Строежите трябва да са проектирани и изпълнени по такъв начин, че през целия си жизнен цикъл да не се превръщат в заплаха за хигиената или за здравето и безопасността на работниците, обитателите или съседите, нито да имат прекомерно

силно въздействие по време на целия си жизнен цикъл върху качеството на околната среда или върху климата по време на строителството, използването и разрушаването им, по-конкретно в резултат на някоя от следните причини:

- а) отделяне на токсичен газ;
- б) емисии на опасни вещества, летливи органични съединения (ЛОС), парникови газове или опасни частици във въздуха вътре или навън;
- в) емисия на опасни излъчвания;
- г) изпускане на опасни вещества в почвените води, морските води, повърхностните води или почвата;
- д) отделяне на опасни вещества в питейната вода или вещества, които имат друго отрицателно въздействие върху питейната вода;
- е) неправилно отделяне на отпадъчни води, емисии на димни газове или неправилно депониране на твърди или течни отпадъци;
- ж) влага в части от строежите или по повърхности във вътрешността на строежит. Достъпност и безопасност при експлоатация.

5. защита от шум;

6. икономия на енергия и топлосъхранение;

7. устойчиво използване на природните ресурси

Строежите трябва да са проектирани, изпълнени и разрушавани по такъв начин, че използването на природните ресурси да е устойчиво и да се осигурява по-специално следното:

- а) повторно използване или рециклиране на строежите, техните материали и части след разрушаване;
- б) трайност на строежите;
- в) използване на екологично съвместими природни суровини и вторични материали в строежите.

Съгласно Регламент 305/2011 и Наредба № РД-02-20-1 от 5 февруари 2015 г. за условията и реда за влягане на строителни продукти в строежите на Република България, наричана по-нататък „Наредба № РД-02-20-1“:

Строителните продукти, за които има влезли в сила хармонизирани технически спецификации и хармонизирани стандарти или издадена европейска техническа оценка (ЕТО), осигуряват изпълнението на основните изисквания към строежите, когато експлоатационните показатели на съществените им характеристики са определени и декларирани съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 305/2011 и отговарят на българските национални изисквания по отношение на предвидената употреба, определени в чл. 8, ал. 1, т. 5 на Наредба № РД-02-20-1.

Забележка:

Чл. 8, ал. 1 на Наредба № РД-02-20-1 гласи:

Националните изисквания за влягането на строителни продукти в строежите, в т.ч. за случаите по чл. 5 на Регламент (ЕС) № 305/2011, се определят с:

- 1. нормативните актове за проектиране, изпълнение, контрол и поддържане на строежите, когато съдържат изисквания към строителните продукти, и/или
- 2. националните стандарти, с които се въвеждат европейски или международни стандарти;
- 3. българските национални стандарти или националните стандарти с еквивалентни на българските методи и изисквания, когато няма стандарти по т. 2;

4. българските технически одобрения (БТО);
5. заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството във връзка с предвидената употреба или употреби на продуктите.

Строителните продукти, за които няма влезли в сила хармонизирани стандарти и не е издадена Европейска техническа оценка (ЕТО), осигуряват изпълнението на основните изисквания към строежите, когато характеристиките им са определени, декларирани и съответстват на българските национални изисквания по отношение на предвидената употреба, определени в чл. 8, ал. 1. (вж. забележката по-горе).

Строителните продукти се влагат в строежите въз основа на съставени декларации, посочващи предвидената употреба или употреби, и придружени от инструкция и информация за безопасност на български език.

Декларациите се издават от производителя или от неговия упълномощен представител. Тъй като строителните продукти са междинни продукти, предназначени за влагане в строежа по траен начин, е много важно още на етап проектиране да се определят експлоатационните показатели или характеристиките на продуктите, с които ще се извършват изчисленията в инвестиционните проекти. Декларациите съдържат съществена информация за експлоатационните показатели/характеристиките на строителния продукт, декларирани за неговата конкретна употреба. Именно тази информация, която осигурява връзката между основните изисквания към строежите и съществените характеристики на строителните продукти, позволява на проектантите, възложителите и строителите да направят правилния избор на строителния продукт, с който ще постигнат приложимите основни изисквания към строежа, и дава възможност за осъществяване на контрол на предвижданите и влаганите в строежа строителни продукти.

В зависимост от техническите спецификации, в съответствие с които са оценени строителните продукти, декларациите са:

1. Декларация за експлоатационни показатели (ДЕП) съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 305/2011 и образца, даден в приложение III на Регламент (ЕС) № 305/2011, когато за строителния продукт има хармонизиран европейски стандарт или е издадена ЕТО (вж. Приложение № 10);

2. Декларация за характеристиките на строителния продукт (ДХСП), когато той не е обхванат от хармонизиран европейски стандарт или за него не е издадена ЕТО, съставена по образца съгласно приложение № 1 на Наредба № РД-02-20-1 (вж. Приложение №11);

Подробни указания за съдържанието на декларациите са дадени в Указанията на Министъра на регионалното развитие и благоустройството относно прилагането на Наредба № РД-02-20-1 (<http://mrrb.government.bg/?controller=category&catid=105>).

Повечето продукти от рециклирани строителни отпадъци са обхванати от хармонизирани европейски стандарти (вж. т.Б на настоящата глава), т.е. за тях се попълва ДЕП. Тя се съставя от производителя на строителния продукт и съдържа определения тип на продукта, приложената система за оценка и проверка на постоянството на експлоатационните показатели (в случая 2+ или 4), използвания за

оценката хармонизиран стандарт (както и годината на неговото публикуване, напр. БДС EN 13242:2002+A1:2007) или номера на европейската техническа оценка, издадена за оценяване съществени характеристики на продукта (не е идентифицирано ЕТО за продукти от рециклирани строителни отпадъци).

В ДЕП се вписват предвидената употреба на продукта и пълният списък от съществени характеристики, определени за тази употреба в таблица ZA.1 на хармонизирания стандарт, както и деклариран експлоатационен показател на най-малко една съществена характеристика за декларираната употреба. Експлоатационните показатели трябва да са изразени чрез ниво (стойност), клас или в описание така, както се изисква от хармонизирания стандарт за съответния експлоатационен показател. Недопустимо е експлоатационният показател да се изразява чрез формула за изчисление или препратка към проектната документация. В случай, че такава препратка е направена, цитираната документация следва да придружава ДЕП. Срещу съществени характеристики, които не са определени и чиито експлоатационни показатели не са декларирани, следва да бъде записано NPD – „неустановен експлоатационен показател”.

Само върху онези строителни продукти, за които е съставена ДЕП, производителят следва да нанесе маркировка CE. Основните принципи, правилата и условията за нанасяне на маркировката CE са определени с чл. 8 и 9 на Регламент (ЕС) №305/2011. Използването на строителни продукти, които имат нанесена маркировка CE, не означава непременно, че безопасността на строежа е осигурена. Основните изисквания към строежа могат да се осигурят само когато с инвестиционния проект са предписани изисквания към нивата на експлоатационните показатели или характеристиките на строителните продукти за конкретната употреба, а в процеса на строителство са вложени продукти, които отговарят именно на тези изисквания.

Случаите, в които производителят може да не съставя декларация за експлоатационни показатели при пускането на пазара на строителен продукт, който е обхванат от хармонизиран стандарт, са определени в чл. 5 от Регламент (ЕС) №305/2011.

Забележка:

Когато за продукта са определени национални изисквания, съгласно чл. 8, ал. 1 на Наредбата, дерогациите (изключенията) на чл. 5 от Регламент (ЕС) №305/2011 не се прилагат.

Декларациите следва да демонстрират съответствие с българските национални изисквания по отношение на предвидената употреба или употреби, когато такива са определени (вж. Приложения 12 и 13).

Експлоатационните показатели и характеристиките на строителния продукт се оценяват, а производственият процес се контролира, в съответствие с подходяща система за оценяване и проверка на постоянството на експлоатационните показатели на строителния продукт.

За даден строителен продукт биха могли да бъдат избрани за прилагане **няколко системи**, за да се отчете специфичната връзка на някои от неговите

съществени характеристики с основните изисквания към строежите (вж. т.Б. от тази глава).

Оценяването на съответствието на строителните продукти, за които няма влезли в сила хармонизирани стандарти и не е издадена ЕТО, се извършва от:

1. лица за оценяване на съответствието с националните изисквания, оправомощени от министъра на регионалното развитие и благоустройството по реда на глава трета, когато националните изисквания са определени със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството съгласно чл. 8, ал. 1, т. 5 на Наредба № РД-02-20-1, или от

2. производителя или неговия упълномощен представител въз основа на протоколи от изпитване, издадени от лаборатории за изпитване, сертификати за системи за управление на качеството или други документи, доказващи съответствие с изискванията, когато за продукта няма определени национални изисквания по чл. 8, ал. 1, т. 5 на Наредба № РД-02-20-1.

Декларация за характеристиките на строителния продукт се съставя от производителя или от неговия упълномощен представител въз основа на:

1. сертификати за съответствие или

2. протоколи от изпитване, издадени от лаборатории за изпитване, и/или сертификати за системи за управление на качеството, сертификати за съответствие или други документи, доказващи съответствие с изискванията .

Когато за строителен продукт не са определени изисквания, декларация за характеристиките на строителния продукт се съставя от производителя или от неговия упълномощен представител въз основа на протоколи от изпитване или други документи, удостоверяващи характеристиките на продукта.

Когато за национални изисквания няма оправомощени лица по ал. 1, т. 1 и § 4, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Наредба № РД-02-20-1, производителят издава декларация за характеристиките на строителния продукт с протоколи от изпитване, издадени от лаборатории за изпитване, и/или сертификати за системи за управление на качеството, сертификати за съответствие или други документи, доказващи съответствие с изискванията.

ВАЖНО: Строителни продукти, произведени индивидуално или по заявка*, не чрез серийно производство, за влагане в един-единствен строеж, се влагат в строежите въз основа на декларация за съответствие с изискванията на инвестиционния проект за конкретния строеж или заявката на клиента. Декларацията се издава от производителя в зависимост от изискванията въз основа на протоколи от изпитване, приложени изчисления и/или документи за съответствие на вложените материали.

**Индивидуални (и несерийни) продукти са продукти, индивидуално проектирани и произведени по заявка за специфични цели, за чието производство е необходимо пренастройване на производствените машини, или продукти, произведени по специална поръчка с цел постигане на една или няколко*

експлоатационни характеристики, различни от тези на серийно произвежданите продукти, дори ако при производството е използван същият производствен процес или система.

Съгласно чл. 7. (1) на Наредба № РД-02-20-1, „Контролът на предвижданите и вложените в строежите строителни продукти, с които се осигурява изпълнението на основните изисквания към строежите, се осъществява от:

1. консултанта при извършване на оценката на съответствието на инвестиционните проекти;

2. консултанта или техническия ръководител при упражняване на строителен надзор по реда на Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Съгласно чл. 7. (2) на НАРЕДБА № РД-02-20-1, „Административният контрол на строителните продукти при проектирането и строителството се осъществява от органите по чл. 220 – 223 от ЗУТ.“

Б. СПЕЦИФИЧНА НОРМАТИВНА УРЕДБА, РЕГУЛИРАЩА ПУСКАНЕТО НА ПАЗАРА НА СТРОИТЕЛНИ ПРОДУКТИ

За продуктите от рециклирани СО под формата на скален материал (трошен камък и пясък) и добавъчен материал за бетони и разтвори са в сила следните хармонизирани стандарти (неизчерпателен списък):

БДС EN 206: 2014 Бетон. Спецификация, свойства, производство и съответствие

БДС EN 12620:2002+A1:2008 Добавъчни материали за бетон.

БДС EN 13055-1 Леки добавъчни материали. Част 1: Леки добавъчни материали за бетон и разтвор

БДС EN 13139:2004 Добавъчни материали за разтвор.

БДС EN 13242:2002+A1:2007 Скални материали за несвързани и хидравлично свързани смеси за използване в строителни съоръжения и пътно строителство.

БДС EN 13108-8:2009 Асфалтови смеси. Изисквания за материалите. Част 8: Асфалт за рециклиране

БДС EN 13043:2005/АС:2005 Скални материали за битумни смеси и настилки за пътища, самолетни писти и други транспортни площи

Забележка:

Към някои от горните стандарти има разработени Национални приложения, референции за които има на страницата на Българския институт по стандартизация:

[http://www.bds-
bg.org/bg/standard/?keywords=%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD
%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%BE+%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%BE
%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5&app_search_in=1&Submit=](http://www.bds-bg.org/bg/standard/?keywords=%D0%BD%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%BE+%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5&app_search_in=1&Submit=)

Например:

БДС EN 12620:2002+A1:2008/NA:2015 Добавъчни материали за бетон. Национално приложение (NA)

БДС EN 13055-1:2004/NA:2013 Леки добавъчни материали. Част 1: Леки добавъчни материали за бетон, разтвор и инжекционен разтвор. Национално приложение (NA)

БДС EN 13242:2002+A1:2007/NA:2012 Скални материали за несвързани и хидравлично свързани смеси за използване в строителни съоръжения и пътно строителство. Национално приложение (NA)

Когато строителните отпадъци се рециклират под формата на трошен камък или пясък (скален материал или добавъчни материали за бетони и разтвори), системите за оценяване на съответствието могат да бъдат 2+ или 4, в зависимост от приложението на рециклираните материали – в строежи с или без изисквания за висока степен на безопасност – табл.3. :

Табл. 3. Системи за оценяване на съответствието на продукти от рециклирани СО

Строителен продукт	Условия за прилагане на система за оценяване на съответствието	Система
Добавъчни материали за бетони и разтвори	За сгради, пътища и други строежи с изисквания за висока степен на безопасност	2+
	За сгради, пътища и други строежи без изисквания за висока степен на безопасност	4
Добавъчни материали за: - битумни смеси и смеси за повърхностна обработка; - несвързани и хидравлично свързани смеси.	За пътища и други строежи с изисквания за висока степен на безопасност	2+
	За пътища и други строежи без изисквания за висока степен на безопасност	4
Скален материал	За хидротехнически и други съоръжения с изисквания за висока степен на безопасност	2+
	За хидротехнически и други съоръжения без изисквания за висока степен на безопасност	4
Баластра за железопътни	С изисквания за висока степен на безопасност	2+

линии	Без изисквания за висока степен на безопасност	4
Добавъчни материали (фини фракции) за бетони и разтвори	За сгради, сглобяеми стоманобетонни елементи, за пътища и други строежи с изисквания за висока степен на безопасност	2+
	За сгради, сглобяеми стоманобетонни елементи, за пътища и други строежи без изисквания за висока степен на безопасност	4
Добавъчни материали (фини фракции) за битумни смеси и смеси за повърхностна обработка	За пътища и други строежи с изисквания за висока степен на безопасност	2+
	За пътища и други строежи без изисквания за висока степен на безопасност	4

Забележки:

1) Националните изисквания могат да бъдат по-рестриктивни от хармонизираните стандарти.

Например, Националното приложение към БДС EN 206:2014 Спецификация, свойства, производство и съответствие, въвежда следната алинея:

“NA.(3) Постоянството на експлоатационните показатели на добавъчните материали трябва да се оценява и удостоверява по система 2+ в съответствие с изискванията на приложимите технически спецификации в БДС EN 12620 и БДС EN 13055-1 и в националните приложения към тях“ (БДС EN 206:2014/NA).

Следователно, лицата, пускащи на пазара добавъчни материали за бетон от рециклирани строителни отпадъци, трябва да оценяват съответствието им по система 2+ (тя изисква сертификация на производствения контрол).

По отношение на приложението на рециклирания едър добавъчен материал (дребен, т.е. пясък, не се допуска за направата на бетон), Националното приложение го ограничава по следния начин:

NA.E.3.1 Общи положения

NA.(1) Рециклирани едри добавъчни материали с $d \geq 2 \text{ mm}$ тип А и В, съгласно таблица Е.2 от БДС EN 206:2014, се използват за производство на бетон с клас по якост на натиск до C16/20.

NA.(2) Не се разрешава използването на рециклирани добавъчни материали за предварително напрегнат и лек бетон.

NA.(3) При използване на рециклирани добавъчни материали не се прилага концепцията за фамилия бетони.

2) Националните приложения могат да въвеждат специфични изисквания, свързани с продукта.

Например, съгласно Националното приложение към БДС EN 206:2014, алинея NA.7.2 к), от Производителя на бетонна смес се иска в информацията, предназначена за

потребителя, да декларира дали за производството на бетонната смес са използвани рециклирани добавъчни материали, какъв вид и в какво количество.

Класификация на продуктите от рециклирани строителни отпадъци под формата на трошен камък/пясък

Според произхода си рециклираните строителни материали от СО се класифицират в следните класове (БДС EN 933-11, таблица 2) – фиг. 5.

Фиг. 5. Означение на рециклираните строителни материали по произход на строителните отпадъци

В зависимост от съдържанието на отделните компоненти, категориите на рециклираните продукти от СО са дадени в табл. 3 на БДС EN 933-11 – фиг.6.:

Компонент	Съдържание Проценти от масата	Категория
Rc	≥ 90 ≥ 80 ≥ 70 ≥ 50 < 50	<i>Rc</i> ₉₀ <i>Rc</i> ₈₀ <i>Rc</i> ₇₀ <i>Rc</i> ₅₀ <i>Rc</i> декларирана
	Без изискване	<i>Rc</i> _{NR}
Rc + Ru	≥ 95 ≥ 90 ≥ 70 ≥ 50 < 50	<i>Rcu</i> ₉₅ <i>Rcu</i> ₉₀ <i>Rcu</i> ₇₀ <i>Rcu</i> ₅₀ <i>Rcu</i> декларирана
	Без изискване	<i>Rcu</i> _{NR}
Rb	≤ 10 ≤ 30 ≤ 50 > 50	<i>Rb</i> ₁₀₋ <i>Rb</i> ₃₀₋ <i>Rb</i> ₅₀₋ <i>Rb</i> декларирана
	Без изискване	<i>Rb</i> _{NR}
Ra	≤ 1 ≤ 5 ≤ 10	<i>Ra</i> ₁₋ <i>Ra</i> ₅₋ <i>Ra</i> ₁₀₋
X + Rg	$\leq 0,5$ ≤ 1 ≤ 2	<i>XRg</i> _{0,5-} <i>XRg</i> ₁₋ <i>XRg</i> ₂₋
	Съдържание cm ³ /Kg	
FL	$\leq 0,2^a$ ≤ 2 ≤ 5	<i>FL</i> _{0,2-} <i>FL</i> ₂₋ <i>FL</i> ₅₋
^a Категорията $\leq 0,2$ е предвидена само за специални приложения, изискващи високо качество на покритието на повърхността на бетона.		

Фиг. 6. Категории на рециклираните продукти от СО в зависимост от масата на преобладаващия компонент.

ПРОЦЕДУРИ ПО ПОПЪЛВАНЕ И КОНТРОЛ НА ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ НУСОВРМ

А. ПРИЛОЖЕНИЕ № 4 КЪМ ЧЛ. 5, Т. 3 НА НУСОВРМ

За опростяване на указанията при попълването им, двете таблици на Приложение № 4 са означени и реферирани по-долу като:

- Табл. 4-1, съответно Прогноза за образуваните отпадъци и степента на материално оползотворяване на строителни отпадъци (СО) за проекта
- Табл. 4-2, съответно Обща прогноза за степента на материално оползотворяване на СО за проекта

Табл. 4-1 дава прогноза за образуваните строителни отпадъци и степента на тяхното материално оползотворяване **по кодове**, докато табл. 4-2 дава представа за общата прогноза за степента на материално оползотворяване на СО за **проекта като цяло**.

Попълване на табл. 4-1.

В първата колона на табл. 4-1 се указва от каква дейност се образуват СО: от строително-монтажни работи (вкл. реконструкция и основен ремонт) или от премахване (разрушаване) на строежа. Когато на обекта се формират СО от даден код и от двете групи дейности, означенията трябва да осигуряват проследимост на отпадъка. Например в колона 1 могат да се оформят два „раздела“ – СО от разрушаване и СО от СМР, в които да е направено описание по кодове и наименование на СО (колони 2 и 3) и тогава даденият код СО ще се среща и на двете места. Този начин на представяне е подходящ в случаите, когато дейностите по премахване и СМР се разминават във времето (първо се пристъпва към премахване на съществуващи строежи, площадката се разчиства от СО от разрушение и след това се изпълняват СМР, при които се генерират също СО).

Когато СО от даден код се генерират почти едновременно от двете групи дейности (например при частично премахване и/или реконструкция), тези СО могат да се „кодират“ еднократно, но количествата им в натурни единици от двете дейности (колона 4) да се дадат разделно (например едно под друго), като записите съответстват на дейностите, описани в колона 1 (например едно под друго).

В **колона 2** се описва **шестцифрения код** на СО съгласно Приложение 1 към чл. 5 на Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците.

В **колона 3** се дава наименованието на СО, съответстващо на този код. В скоби могат да се укажат от какви строителни компоненти произлизат СО, съответстващи на този код. Например, за код 17 01 01, с наименование „бетон“ може да се поясни в скоби „тротоарни плочи, бордюри, тръби“ и/или „от стоманобетонна конструкция“ и/или „покривни панели, греди и колони“ и т.н.

Забележка:

Описанието по кодове и наименование на СО трябва да обхваща ВСИЧКИ строителни отпадъци, които ще се генерират на строежа – независимо от тяхното количество (повече или по-малко), вид (неопасни или опасни), целева група (към които има изисквания за степен на материално оползотворяване по Приложение №8 на НУСОВРМ, или не).

За целите на контрола при обектите за разрушаване трябва да се прегледа Приложение № 3 на НУСОВРМ, а при строителство, реконструкция, основен ремонт смяна на предназначението – обяснителната записка с описание на проекта (по материали и технологии). В допълнение може да се прегледат чертежите и обяснителните записки и по други части на проекта, съществени за дадения строеж.

В колона 4 е предвидено да се дава количеството на СО по обем (в **кубични метри**), но е допустимо да се използват и други единици – например **брой** за СО от керемиди, или за стоманобетонни елементи, които се демонтират като цяло (като се посочват техните характерни размери), **квадратни метри** за СО от хидроизолационна мембрана и др. Целта на данните в колона 4 е да послужат за доказателство на количеството по маса на СО, което се дава в колона 5. Изчисляването на количествата в **колона 5** може да се извърши на база осреднени стойности за обемната плътност (когато данните в колона 4 са по обем), площната маса (когато са в квадратни метри), единичната маса (когато са в брой) и т.н. Когато точните данни са неизвестни, могат да се ползват осреднени стойности за строителни продукти от същия тип, например за обемните плътности – по Табл. 1 към Информационно приложение 4 на Наредба 7 от 15 декември 2004г. за енергийна ефективност на сгради (посл. изм. ДВ бр.27 от 2015г.).

След **колона 5**, във всички колони от 6 до 11 включително, се работи с количеството на СО по маса (в тонове). Закръгляването може да бъде с точност до 50 кг, т.е. 0,05 тона.

В колона 6 се нанася количеството на СО от дадения код, което е предвидено да се предаде за подготовка за материално оползотворяване и за рециклиране на лица, които имат разрешения/са регистрирани за дейности с отпадъци с кодове R3, R4, R5 и др.

В колона 7 се нанася количеството на СО от дадения код, което е предвидено да се предаде за подготовка за повторна употреба, т.е. на лице, което притежава документ по чл. 35 на ЗУО за дейност с код R12.

В колона 8 се нанася количеството на СО от дадения код, което е предвидено да се подготви за повторна употреба на площадката на образуване (строителната площадка или площадката на премахване на строежа). За тази цел, лицето, което извършва тази дейност, трябва да притежава документ по чл. 35 на ЗУО за дейност с код R12.

В **колона 9** се нанася количеството на СО от дадения код, което е предвидено да се предаде за оползотворяване в обратни насипи, т.е. на лице, което притежава разрешение за дейност с код R10. Тези СО трябва да бъдат задължително инертни, съгласно изискванията на чл. 16 на НУСОВРМ. При липса на изпитване за охарактеризиране на СО, като инертни могат да бъдат разглеждани тези СО, упоменати в табл. 1 на НАРЕДБА № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, а именно, строителни отпадъци с кодове 170101, 170102, 170103, 170107, 170202 и 170504 – фиг.3. При това обаче следва да се спазват и изискванията, дадени в забележка (1) към същата таблица. Към код 170504 освен почва и камъни от изкопани земни маси могат да се причислят всички СО от скални материали – трошен камък, облицовки, настилки и др.п.

В **колона 10 В** се нанася количеството на СО от дадения код, което е предвидено да се оползотвори в обратни насипи на площадката на образуване (строителната площадка или площадката на премахване на строежа). За тази цел, лицето, което извършва тази дейност, трябва да притежава разрешение за дейност с код **R10**.

Сумата от количествата, нанесени в колони от 6 до 10 включително за всеки код СО представлява общото количество на СО от този код, което се предвижда да бъде материално оползотворено. Тази сума се нанася в **колона 11**.

Таблица 1
Отпадъци, които се приемат на депа за инертни отпадъци без изпитване

Код на отпадъка	Описание	Ограничения
10 11 03	Отпадъчни материали на основата на стъклени влакна	Само без органични свързващи вещества
15 01 07	Стъклени опаковки	
17 01 01	Бетон	Само избрани ОСР ⁽¹⁾
17 01 02	Тухли	Само избрани ОСР ⁽¹⁾
17 01 03	Керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия	Само избрани ОСР ⁽¹⁾
17 01 07	Смеси на бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от споменатите в код 17 01 06	Само избрани ОСР ⁽¹⁾
17 02 02	Стъкло	
17 05 04	Почва и камъни, различни от споменатите в код 17 05 03	С изключение на горен (повърхностен) почвен слой, торф; с изключение на почва и камъни от замърсени терени
19 12 05	Стъкло	
20 01 02	Стъкло	Само разделно събрано стъкло
20 02 02	Почва и камъни	Само за отпадъци от градини и паркове; с изключение на горен (повърхностен) почвен слой

⁽¹⁾ Избрани отпадъци от строителство и разрушаване (СО) - с ниско съдържание на други материали (като метали, пластмаса, почва, дървесина, каучук и т. н.). Отпадъците трябва да са с известен произход.

Не се допускат:

а) СО от сгради, замърсени с неорганични или органични опасни вещества, например поради производствени процеси, строителството, замърсяване на почвата, съхраняване и употреба на пестициди или други опасни вещества и др., освен ако докаже, че разрушената сграда не е била замърсена значително;

б) СО от сгради, които са третирани, покрити или боядисвани с материали, съдържащи значителни количества опасни вещества.

Фиг. 3. Извадка от Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци

Прогнозната степен на материално оползотворяване на СО по кодове се дава в **колона 12**, като се изчислява в проценти и представлява отношението на стойността в колона 11 към стойността в колона 5, за всеки код СО. Закръгляването трябва да бъде

до една десета от процента (например 85,1%). Стойността в колона 12 трябва да е не по-малка от количествените цели за материално оползотворяване по видове СО, заложи в Приложение № 8 на НУСОВРМ, приложени към годината, в която ще се издаде разрешението за строеж и/или ще се премине към премахване на строежа.

Забележки:

1) Когато за даден вид (код) СО няма заложи изисквания в Приложение № 8 на НУСОВРМ, но той подлежи на материално оползотворяване, то е желателно да се осигури такова в най-голяма степен, посредством една или повече дейности по материално оползотворяване на СО. Например, трошеният камък под настилки на сгради, не е включен в задължителната група на СО, с които се изпълняват целите за материално оползотворяване. Той представлява СО с код 170504 и може да се рециклира и/или да се употреби в обратни насипи.

2) За строежите от сектори „Пътища“ и „ЖП“ се изисква, освен изпълнение на целите за материално оползотворяване по кодове на СО, да се постигнат и съответните цели за секторите, посочени в последните два реда на Приложение № 8 на НУСОВРМ. За постигането на секторните цели може да се наложи да се завишат значително степените на материално оползотворяване по кодове на СО. Например, секторните цели за „Пътища“ през 2015г. са 63%, а целите за СО с код 170302 (асфалтови смеси) за 2015г. са 58%. Ако приемем, че на строеж от сектор „Пътища“ се генерират само асфалтови отпадъци, тогава за код 170302 трябва да се осигури най-малко 63% степен на материално оползотворяване. В случай, обаче, че се генерират и други рециклируеми отпадъци, те могат да допринесат за постигането на изискването от 63% за строежа като цяло, без това да налага завишение на степента на материално оползотворяване по кодове.

Препоръки при попълване на табл. 4-1.

При попълването на Приложение 4 е възможно след попълване на колони от 1 до 5, да се процедира „отзад-напред“ за колони от 6 до 12, а именно:

- В колона 12 трябва да се нанесе стойност, съответстваща или на изискваната степен на материално оползотворяване на СО от даден код по Приложение № 8 на НУСОВРМ.
- Стойността в колона 11 се получава от умножението на стойността в колона 12 и тази в колона 5 за всеки код СО, за който се изисква постигане на определена цел за материално оползотворяване. Така се получава общото количество на СО от даден код, за което трябва да се осигури материално оползотворяване посредством една от дейностите, посочени в колони от 6 до 10 вкл.
- Разпределението на дейностите по материално оползотворяване, което намира отражение в попълването на колони от 6 до 10 вкл., както бе посочено по-горе, става по целесъобразност.

Попълване на табл. 4-2

В първата колона на тази таблица се нанася стойността, съответстваща на сума от стойностите в колона 5 на табл. 4-1.

Във втората колона на табл. 4-2 се нанася стойността, съответстваща на сума от стойностите в колона 11 на табл. 4-1.

Прогнозата за степента на материално оползотворяване, която се записва в третата колона на табл. 4-2, представлява отношението, в проценти, на стойността от втората колона в табл. 4-2 към стойността от първата колона на табл. 4-2. Закръгляването се прави с точност една десета от процента.

За строежите от сектори „Пътища“ и „ЖП“ се изисква, освен изпълнение на целите за материално оползотворяване по кодове на СО, да се постигнат и съответните цели за секторите, посочени в последните два реда на Приложение № 8 на НУСОВРМ. Следователно, изчислената прогнозна степен на материално оползотворяване в колона 3 на табл. 4-2 трябва да е не по-ниска от заложените в Приложение № 8 на НУСОВРМ за съответната година (годината на издаване на разрешението за строеж).

Забележки:

1) При изчисляването на прогнозната степен на материално оползотворяване за проекта като цяло, от „Сума 5 на табл. 4-1“ се изключват количествата на опасните СО, ако има такива, както и на СО с кодове 170504 (почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03*) и 170506 (изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05*).

2) Когато код 170504 е бил използван за описание на СО от скални материали като трошен камък, облицовки, настилки и др.п., тези количества следва да се включат в „Сума 5 на табл. 4-1“, а когато тези СО (или част от тях) е насочена към материално оползотворяване, тези количества ще бъдат включени в „Сума 11 на табл. 4-1“.

Приложение № 4 на НУСОВРМ се подписва като:

- Изготвил – от Проектанта (вж. Глава III), с име и длъжност, поставя се датата, подпечатва се с печата за проектантска правоспособност и се подписва;
- Съгласувал – от Консултанта (вж. Глава IV), когато е сключен договор за оценяване на съответствието на инвестиционните проекти, с име и длъжност, поставя се датата и се подписва
- Одобрил – от Възложителя или упълномощено от него лице, с име и длъжност, поставя се датата и се подписва.

**Табл. 4-1: ПРОГНОЗА ЗА ОБРАЗУВАНИТЕ ОТПАДЪЦИ И СТЕПЕНТА НА МАТЕРИАЛНО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ
НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ (СО) по кодове ЗА ПРОЕКТА**

Образуван и СО от СМР и/или прем ахван е	Изчислени прогнозни количества на образуваните отпадъци				<i>За предаване за подготовка за материално оползотворяване и зарециклиране (R3,R4, R5 и др.)</i>	<i>За предаване за подготовка за повторна употреба (R12)</i>	<i>За подготовка за повторна употреба на площадката на образуване (R12)</i>	<i>За предаване за оползотворяване в обратни насипи (R10)</i>	<i>За оползотворяване в обратни насипи на площадката на образуване (R10)</i>	Общо прогнозноколиче ство СО за материално оползотворяване <i>по кодове</i>	<i>Прогнозна</i> степен на материално оползотворяване на СО <i>по кодове</i>
	Код съгл. Наредба 2	Наименова ние	м ³	т	т	т	т	т	т	т	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
				Сума 5	Сума 6	Сума 7	Сума 8	Сума 9	Сума 10	Сума 11	

Табл. 4-2: ОБЩА ПРОГНОЗНА ЗА СТЕПЕНТА НА МАТЕРИАЛНО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СО ЗА ПРОЕКТА

Прогноза за общото количество на образуваните СО (тонове)	Прогноза за материално оползотворените СО* (тонове)	Прогноза за степента на материално оползотворените СО (%)
=Сума 5 от табл. 4-1	=Сума 11 от табл. 4-1 = Сума 6+Сума 7+Сума8+Сума9+Сума 10 от табл. 4-1	= 100. (Сума 11)/Сума 5**

*Прогноза за материално оползотворените СО (тонове) = сума от подготвените за повторна употреба СО, рециклираните СО, СО, предадени за подготовка за оползотворяване и СО, оползотворени в обратни насипи.

** Сума 5 трябва да се коригира, като се извадят количествата на опасните СО, ако има такива, както и на СО с кодове 170504 и 170506, когато се отнасят за почви, камъни и изкопани земни маси.

Б. ПРИЛОЖЕНИЕ №5 КЪМ ЧЛ. 5, Т. 4 НА НУСОВРМ

Попълването на Приложение № 5 е задължително само за проектите, финансирани с публични средства съгласно чл. 13 на НУСОВРМ.

За останалите проекти, влагането на продукти от оползотворени строителни отпадъци и/или на строителни отпадъци в обратни насипи е по желание на Възложителя и/или Строителя, но трябва да е отразено в ПУСО с попълване на Приложение № 5 по указания начин. В този случай също се дължи отчетност по Наредба № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците (вж. Глави I и V).

За опростяване на указанията при попълването им, двете таблици на Приложение № 5 са означени и реферирани по-долу като:

- Табл. 5-1, съответно Прогноза за степента на влагане в проекта на продукти от оползотворени СО и на СО в обратни насипи
- Табл. 5-2, съответно Изчисляване на прогнозната степен на влагане на продукти от оползотворени СО/СО, оползотворени в обратни насипи в проекта

Табл. 5-1 е описателна, докато табл. 5-2 дава възможност за изчисление на степента на влагане на продукти от оползотворени СО и на СО в обратни насипи.

Попълване на табл. 5-1

В **колона 1** се изброяват случаите на влагане на продукти от оползотворени СО и на СО в обратни насипи. В нея трябва да има най-малко 2 записа - един запис, отнасящ се за продуктите и най-малко един запис, отнасящ се за строителните отпадъци (освен когато последните са доказано неподходящи или няма необходимост от влагането на подобни материали). Когато има приложения на повече от един строителен продукт от оползотворени СО, тези строителни продукти се номерират последователно, а последният запис се отнася до оползотворените СО в обратни насипи.

В **колона 2** се описват най-общо дейностите, при които става влагането на продуктите и на СО – строителство, реконструкция, рехабилитация или основни ремонти.

Съществен момент при попълването на приложение № 5 е записите, отнасящи се до влагане на продукти от оползотворени строителни отпадъци да се водят отделно от записите за влагане на инертни строителни отпадъци в обратни насипи. По тази причина са оформени две отделни колони в табл. 5-1:

Колона 3, в която се описват продуктите от оползотворени СО, които ще се влагат в проекта. Описанието на продуктите се дава съгласно хармонизираната европейска техническа спецификация или националната техническа спецификация, по която е произведен продуктът и се специфицират неговите експлоатационни свойства. Конкретното приложение се дава в колона 5. Пример е даден в табл. 5-1 по-долу.

Колона 4, в която се описват инертните СО (като кодове и наименование, а също така като източник – от дейности на самата строителна площадка, или с произход друга

строителна площадка – специфицира се коя), които са вложени в обратни насипи в проекта. **Конкретното приложение се дава в колона 5.** Пример е даден в табл. 5-1 по-долу.

Забележки:

1) Терминът „обратен насип“ е по-широк от чисто техническия му смисъл. Когато са подходящи, по смисъла на чл. 16 на НУСОВРМ, строителните отпадъци могат да бъдат използвани за възстановяване на терени в изкопни зони и/или за инженерни приложения при ландшафтно оформление, и в случаите, когато строителни отпадъци се използват като заместители на неотпадъчни материали.

2) В случаите, когато строителните отпадъци не отговарят на изискванията, заложи в инвестиционния проект на строежа, това трябва да се документира по подходящ начин (напр. чрез изпитвателни протоколи), за да се обоснове невлагането на СО в обратни насипи в обектите, финансирани с публични средства.

3) В случаите, когато на строителната площадка няма нужда от изпълнение на обратни насипи или други инженерни приложения, в които биха могли да се използват СО, отпада необходимостта от влагането им.

Важно:

Записите от Приложение № 5 трябва да съответстват на другите части от проекта – там, където е заложино влагането на продуктите от оползотворени СО и на СО в обратни насипи. Например, ако е предвидено продуктите от оползотворени СО да бъдат влагани в пътища, това трябва да е отразено и в част „Пътна“ на проекта. Ако СО ще бъдат влагани във вертикалната планировка, това трябва да е отразено в част „Геодезия“ или „Озеленяване“ и др. Това съответствие трябва да бъде проверено и изискано от Консултанта.

Попълване на табл. 5-2

Табл. 5-2 трябва да има два раздела – един за изчисляване на степента на влагане на продукти от оползотворени СО, а друг - за изчисляване на степента на влагане на СО в обратни насипи като заместващ материал на естествени материали (почви).

За изчисляване на степента на влагане на продукти от оползотворени СО се процедира по следния начин:

В **колона 1 на табл. 5-2** се представя **количеството по маса** на използваните строителни материали съгласно строителните книжа. То може да се дава обобщено:

- по СМР, например бетон за конструкции, зидарийни тела, материали за мазилки, материали за настилки и др.,
- на основата на други части на проекта с препращане към съответната документация (например КСС, но в този случай ще се наложи превръщането на някои натурни единици – брой, линейни метри, площ и др.п., в маса, използвайки процедурата, описана за колона 5 на табл. 4-1 на Приложение № 4), или по друг начин, който осигурява прозрачност и проследимост.

Общото количество на строителните материали се изчислява като сума от количествата, описани в колона 1.

В колона 2 се нанасят количествата по маса на продуктите от оползотворени СО. Общото им количество се получава като сума от записите в колона 2 на табл. 5-2.

Степента на влагане на продукти от оползотворени СО в строежа се изчислява в проценти като отношението на „Сума колона 2 за продукти от оползотворени СО“ към „Сума колона 1 за строителни продукти“. Изразява се с точност една десета от процента и се записва в колона 3 на табл. 5-2.

Полученият процент трябва да бъде не по-нисък от целите, заложи в Приложение № 10 към чл. 13 на НУСОВРМ за съответния вид строителна дейност, тип строеж и съответната година (на получаване на разрешението за строеж).

За изчисляване на степента на влагане на СО в обратни насипи се се процедира по аналогичен начин:

В **колона 1** се представят количествата на естествения материал (почва), който е необходим за различни строителни цели (обратни насипи, засипки, инженерни и ландшафни приложения и др.). Сумира се общото количество на тези естествени материали, необходими за проекта.

В **колона 2** на табл. 5-2 се дава количеството на СО, които е предвидено да бъдат вложени (описани в колона 4 на табл. 5-1 с приложение, дадено в колона 5 на табл. 5-1.) и общото им количество се сумира.

Степента на влагане на инертни СО в обратен насип се изчислява в проценти като отношението на „Сума колона 2 за СО“ към „Сума колона 1 за материали в естествено състояние“. Изразява се с точност една десета от процента и се записва в колона 3 на табл. 5-2. Полученият процент трябва да бъде не по-нисък от целите, заложи в Приложение № 10 към чл. 13 на НУСОВРМ за оползотворяване на СО в обратни насипи за съответната година (тази на получаване на разрешението за строеж).

Приложение № 5 на НУСОВРМ се подписва като:

- Изготвил – от Проектанта (вж. Глава III), с име и длъжност, поставя се датата, подпечатва се с печата за проектантска правоспособност и се подписва;
- Съгласувал – от Консултанта (вж. Глава IV), когато е сключен договор за оценяване на съответствието на инвестиционните проекти, с име и длъжност, поставя се датата и се подписва
- Одобрил – от Възложителя или упълномощено от него лице, или Лицето съгласно чл. 6 т.1. на НУСОВРМ, с име и длъжност, поставя се датата и се подписва.

Табл. 5-1 ПРОГНОЗА ЗА СТЕПЕНТА НА ВЛАГАНЕ В ПРОЕКТА НА ПРОДУКТИ ОТ ОПОЛЗОТВОРЕНИ СО И НА СО ЗА ОБРАТНИ НАСИПИ

№ по ред	Влагане в дейности по: строителство, реконструкция, рехабилитация, основни ремонти	Вид и описание на продуктите от оползотворяване на СО	СО, оползотворени в обратни насипи	Конкретно приложение в проекта
1	2	3	4	5
1	строителство	Пример 1: Рециклиран скален материал по БДС EN 13242 +A1/NA , категория R _{си} 70 или R _с 70, отговарящ на техническите изисквания, специфицирани в табл. 4102.1 и зърнометричен състав по табл. 4102.2 от ТС на АПИ, 2014г.	-	Подосновен пласт
2	строителство	Пример 2: Рециклиран скален материал по БДС EN 13242 +A1/NA, категория R _с 90 или R _{си} 90, фракция 0/63 mm, отговарящ на техническите изисквания, специфицирани в Табл. 4202.1.3 и табл.4202.2.1.1 на ТС на АПИ, 2014г.	-	Основен пласт, необработен със свързващи вещества
3	строителство		Пример 3: Нефракциониран претрошен материал от строителни отпадъци с код 170101 (бетон), отговарящ на техническите изисквания, специфицирани в т. 3306.6 от ТС на АПИ, 2014г.	За обратна засипка, като заместващ материал на естествени материали (почва)

Табл. 5-2 ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ПРОГНОЗНАТА СТЕПЕН НА ВЛАГАНЕ НА ПРОДУКТИ ОТ ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СО/СО, ОПОЛЗОТВОРЕНИ ЗА ОБРАТНИ НАСИПИ В ПРОЕКТА

Прогноза за общото количество на използваните строителни материали съгласно строителните книжа (тонове*)	Прогноза за количеството на вложените продукти от оползотворяване на СО/СО, оползотворени за обратни насипи (тонове)	Степен на влагане (колона 2/ колона 1) в %
1	2	3
асфалтова смес за свързващ пласт /биндер/, тонове	количество на материала, описан в Пример 1 (ред 1 на колона 3 от табл. 5-1)	Степен на влагане на продукти от оползотворени СО в строежа = 100. Сума колона 2 за продукти от оползотворени СО / Сума колона 1 за строителни продукти
асфалтобетон, тип В1, тонове	количество на материала, описан в Пример 2 (ред 2 на колона 3 от табл. 5-1)	
плътен асфалтобетон, тип А , тонове		
сплит мастик асфалт, тонове		
зърнест материал за подосновен пласт, тонове		
зърнест материал за основни пластове, тонове		
други (описват се), тонове		
Сума колона 1 за строителни продукти	Сума колона 2 за продукти от оползотворени СО	Степен на влагане на СО в строежа = 100. Сума колона 2 за СО/ Сума колона 1 за естествени материали
естествен материал (почва), необходим за обратни засипки, тонове	количество на материала, описан в Пример 3 (ред 3 на колона 4 от табл. 5-1)	
почва за други цели (описват се), тонове		
.....		
Сума колона 1 за почви	Сума колона 2 за СО	

*Когато количествата на стр. продукти в други части на проектната документация (например ОКС) са дадени в други мерни единици (брой, кв.м., куб.м и др.), те се преизчисляват в количество по маса

В. ПРИЛОЖЕНИЕ № 6 КЪМ ЧЛ. 8 ОТ НУСОВРМ

Транспортният дневник на СО е основен документ, доказващ законосъобразното управление на строителните отпадъци.

В **колона 1** се записва датата на превоза – кога СО, генерирани на площадката се предават на лица за транспортиране и/или третиране; или датата на влягане в обратни насипи на площадката на образуване.

В **колона 2** се описва кода на СО. За всеки код СО се оформя отделен запис.

В **колона 3** се отбелязва количеството на натоварения отпадък. То трябва да бъде по маса и да е изразено в тонове. При липса на кантар на строителната площадка, това количество ще е ориентировъчно, като обемът на СО, определен по вместимостта на превозното средство или на контейнера (в кубични метри) се умножи по средната плътност на съответния вид СО в насипно състояние.

В **колона 4** се записват данните на превозвача – фирма, ЕИК, адрес. Превозвачът трябва да е лице, което е регистрирано по чл. 35 на ЗУО за транспортиране на СО (със съответния код на отпадъка) от директора на РИОСВ, на чиято територия е седалището на лицето, като регистрационният му документ се записва в **колона 5**. Строителят или Изпълнителят на разрушаване могат да превозват строителни отпадъци, ако притежават съответния регистрационен документ.

Забележка:

Анкетките на колони 6 и 7 са разменени, поради техническа грешка при издаването на НУСОВРМ.

В **колона 6** се записва номера на документа, с който се удостоверява заплащането на транспортната услуга (най-често фактура) и стойността на заплатената сума. Когато Строителят или Извършителят на премахване извършват сами превоза на СО, може да няма запис в колона 6, но задължително се попълват колони 4 и 5.

Колони 7 до 11 се попълват, когато превозът на СО е до съоръжение за материално оползотворяване на СО (т.е. до лица, извършващи дейности с кодове R3, R4, R5, R10 и R12).

В **колона 7** се записва името на оператора на площадката: фирма, ЕИК и адрес на площадката. В **колона 8** се записва номера на разрешението или регистрационния документ по чл. 35 на ЗУО на оператора на площадката. Препоръчително е да се запише и кода на дейността, която се извършва със СО от дадения код.

В **колона 9** се нанася единичната цена за приемане на 1 тон от дадения код СО, например за код 170101 тази цена е 5 лв/тон, а за код 170107 цената е 6 лв/тон. Тази цена трябва да съответства на записите в Договора (или друго търговското споразумение) между Превозвача/Строителя/Извършителя на премахване/Възложителя и Оператора на площадката.

В **колона 10** се записва количеството на приетите СО от дадения код, което се отчита от приемателните документи – най-често това са кантарни бележки. Описанието и номерът на този приемателен документ се записват в **колона 11**.

В **колона 18** се записва номера на документа за заплащане за приемането на СО от оператора на съоръжението за материално оползотворяване на СО, това най-често е фактура. В **колона 19** се попълва стойността на заплатената сума. За един превоз тази стойност представлява произведението на стойностите в колона 9 и колона 10. Когато заплащането обхваща приемането на СО, транспортирани с повече броя превози и/или повече видове (кодове) СО, това трябва да се запише като забележка в Транспортния дневник по начин, който да позволява проверка и верифициране на записите.

Забележка:

Когато дейности по материално оползотворяване се извършват на строителната площадка (например R10 – влагане на инертни СО в обратни насипи или R12 – подготовка за повторна употреба) и не се извършва отделно разплащане за тях, се попълват само колони 7 и 8. Колона 10 в този случай съответства на количеството строителни продукти, преминали през подготовка за повторна употреба и вложени в строежа или на количеството на инертни СО, вложени в строежа. Колона 11 съдържа препратки към строителни книжа (чертежи, количествени сметки, актове и др.п.), с които се доказват вложените количества.

Колони 12 до 17 се попълват, когато превозът на СО е до съоръжение за обезвреждане на СО (т.е. до лица, извършващи дейности с кодове D1, D5, D13 или D14), най-често депо.

В **колона 12** се записва типа на депото: за инертни, неопасни или опасни отпадъци.

Забележка:

Трябва да има съответствие между кода на СО и типа на депото, например не може опасни отпадъци да се депонират на депо за инертни или неопасни отпадъци.

В **колона 13** се попълва името на оператора на депото: фирма, ЕИК и адрес на площадката.

В **колона 14** се записва номера на разрешението по чл. 35 на ЗУО на оператора на депото. Препоръчително е да се запише и кода на дейността по обезвреждане на СО от дадения код.

В **колона 15** се нанася единичната цена за депониране на 1 тон СО, например 35 лв/тон. Тази цена трябва да съответства на записите в Договора (или

друго търговското споразумение) между Превозвача/Строителя/Извършителя на премахване/Възложителя и Оператора на депото.

В колона 16 се записва количеството на приетите СО от дадения код, което се отчита от приемателните документи – най-често това са кантарни бележки. Описанието и номерът на този приемателен документ се записват в колона 17.

В колона 18 се записва номера на документа за заплащане за приемането на СО на депото, като това най-често е фактура.

В колона 19 се попълва стойността на заплатената сума. За един превоз тази стойност представлява производението на стойностите в колона 15 и колона 16. Когато заплащането обхваща депонирането на СО, транспортирани с повече броя превози, това трябва да се запише като забележка в Транспортния дневник по начин, който да позволява проверка и верифициране на записите.

Освен записите в Транспортния дневник, неотменна част от него са следните документи (или заверени копия от тях):

- Договори между Възложителя/ Строителя/ Изпълнителя на разрушаване и лицата, извършващи дейности със СО - транспортиране, оползотворяване или обезвреждане;
- кантарни бележки от приемането на СО на съоръжение за материално оползотворяване или на съоръжение за обезвреждане;
- първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци.

Транспортният дневник се подписва като:

- Изготвил – от Отговорното лице по чл. 6, ал. 1 на НУСОВРМ (определено от Възложителя) с име и длъжност, поставя се датата и се подписва;
- Съгласувал – от Лицето, упражняващо строителен надзор (вж. Глава IV), с име и длъжност, поставя се датата и се подписва;
- Одобрил – от Възложителя или упълномощено от него лице, с име и длъжност, поставя се датата и се подписва.

Забележка:

В случай, че строителният надзор не иска да се обвързва с достоверността на счетоводните документи, може да подпише Транспортния дневник със съответната забележка.

ТРАНСПОРТЕН ДНЕВНИК НА СО

[illegible]

Г. ПРИЛОЖЕНИЕ № 7 КЪМ ЧЛ. 9 ОТ НУСОВРМ

Приложение № 7 е основен документ, с който се отчитат целите за материално оползотворяване на строителните отпадъци. Той се базира на записите в Транспортния дневник и представлява тяхно обобщение.

Приложение № 7 се изготвя от отговорното Лице, съгласно чл. 6 т.1. на НУСОВРМ.

Възможно е Възложителя да възложи с Договор попълването на Приложение № 7 на Изпълнителя на разрушаване или на Строителя, но отговорността се носи от Възложителя.

За опростяване на указанията при попълването им, двете таблици на Приложение № 7 са означени и реферирани по-долу като:

- Табл. 7-1, съответно Отчет за изпълнението на плана за управление на строителните отпадъци.
- Табл. 7-2, съответно Степен на материално оползотворяване на СО за проекта.

Табл. 7-1 представя данни за реално образуваните строителни отпадъци **по кодове** и степента на тяхното материално оползотворяване, докато в табл. 7-2 се изчислява общата степен на материално оползотворяване на СО за **проекта като цяло**.

Попълване на табл. 7-1.

В първата колона на табл. 7-1 се указва от каква дейност са образувани СО: от строително и монтажни работи (вкл. реконструкция и основен ремонт) или от премахване (разрушаване) на строежа.

В **колона 2** се описва **шестцифрения код** на СО по Приложение 1 към чл. 5 на Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците.

В **колона 3** се дава наименованието на СО, съответстващо на този код.

Забележка:

Описанието по кодове и наименование на СО трябва да обхваща **ВСИЧКИ** строителни отпадъци, които са генерирани на строежа – независимо от тяхното количество (повече или по-малко), вид (неопасни или опасни), целева група (т.е. такива, към които има изисквания за степен на материално оползотворяване по Приложение № 8 на НУСОВРМ, или не).

В **колона 4** е предвидено да се дава количеството на СО от всеки код по обем (в **кубични метри**), което съответства на обичайния начин на изчисляване на количеството на СО на обекта (по вместимостта на контейнерите или транспортните средства).

Забележка:

Попълването на тази колона е излишно, освен в случаите, когато СО се предават на лица за третиране, чиито съоръжения не са оборудвани с кантар и количествата се удостоверяват по обем.

Изчисляването на количествата в **колона 5** за всеки код СО се базира на записите в колони 10 (предадени за материално оползотворяване) и 16 на Транспортния дневник: Числото в колона 5 представлява сумата на числата в колони 10 и колони 16 за съответния код СО.

Например, ако за код 170102 има 3 превоза до съоръжение за материално оползотворяване, на количества съответно 10 (предадени за подготовка за материално оползотворяване и рециклиране), 15 (предадени за подготовка за повторна употреба) и 20 тона (предани за оползотворяване в обратни насипи) и 2 превоза до депо за обезвреждане, в количества съответно 5 и 10 тона, количеството на образуваните СО с код 170102, записано в колона 5 ще бъде 60 тона ($10+15+20+5+10=60$).

За всеки код образуван СО се процедира по аналогичен начин и в колона 5 се попълва съответното общо количество на този код СО.

Забележка:

В заглавието на обединяващата антетка на колони 2,3,4 и 5 вместо „Изчислени прогнозни количества” трябва да се имат предвид „Реални образувани количества”.

В **колони 6 до 10** се описват количествата на СО от съответния код, които са предадени на съоръжения за материално оползотворяване или са оползотворени на площадката на образуване посредством някоя от следните дейности:

- подготовка за материално оползотворяване и за рециклиране (колона 6);
- подготовка за повторна употреба (колона 7);
- подготовка за повторна употреба на площадката на образуване (колона 8);
- оползотворяване в обратни насипи (колона 9)
- оползотворяване в обратни насипи на площадката на образуване (колона 10).

За примера по-горе, за код 170102, в колона 6 ще стои числото 10 (тона), в колона 7 – 15 (тона) и в колона 9 – 20 (тона). В този случай, колони 8 и 10 ще съдържат 0.

За всеки код СО, в **колона 11** се нанася сумата от числата, попълнение в колони от 6 до 10 вкл. Тази сума представлява количеството по маса на СО от този код, което е било предадено за материално оползотворяване и/или е било материално оползотворено на площадката на образуване.

За примера по-горе, в колона 11 срещу код 170102 ще стои числото 45 (тона).

Реално постигнатата (**и документирана!**) степен на материално оползотворяване на СО по кодове се дава в **колона 12**, като се изчислява в проценти и представлява

отношението на стойността в колона 11 към стойността в колона 5, за всеки код СО. Закръгляването трябва да бъде до една десета от процента.

За примера по-горе, в колона 12 срещу код 170102 ще стои числото 75 (%), като отношение на 45 (колона 11) към 60 (колона 5).

Забележка при попълването на Табл. 7-1: Когато някои СО не са предавани за материално оползотворяване и/или не са били оползотворени на площадката на образуване, ще бъдат попълнени само колони от 1 до 5. Такива са например опасните СО.

Попълване на табл. 7-2

В първата колона на тази таблица се нанася стойността, съответстваща на сума от стойностите в колона 5 на табл. 7-1.

Във втората колона на табл. 7-2 се нанася стойността, съответстваща на сума от стойностите в колона 11 на табл. 7-1.

Постигнатата степен на материално оползотворяване, която се записва в третата колона на табл. 7-2, представлява отношението, в проценти, на стойността от втората колона в табл. 7-2 към стойността от първата колона на табл. 7-2.

Забележки:

1) При изчисляването на прогнозната степен на материално оползотворяване за проекта като цяло, от „Сума 5 на табл. 7-1“ се изключват количествата на опасните СО, ако има такива, както и на СО с кодове 170504 (почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03*) и 170506 (изкопани земни маси, различни от упоменатите в 17 05 05*).

2) Когато код 170504 е бил използван за описание на СО от скални материали като трошен камък, облицовки, настилки и др.п., тези количества следва да се включат в „Сума 5 на табл. 7-1“, а когато тези СО (или част от тях) е насочена към материално оползотворяване, тези количества ще бъдат включени в „Сума 11 на табл. 7-1“.

За органите, упражняващи контрол по изпълнението на ПУСО

1) Целите за материално оползотворяване на СО са изпълнени, когато:

- за всеки от кодовете на СО по приложение № 8 е постигната степен на материално оползотворяване (получена в колона 11 на табл. 7-1) не по-малка от заложената в Приложение № 8 за този код СО, отнесена към годината, в която е издадено разрешението за строеж;

- в допълнение към горното, за строежите от сектори „Пътища“ и „ЖП“, е постигната обща (за проекта като цяло) степен на материално оползотворяване (получена в третата колона на табл. 7-2) не по-малко от тази, която се изисква по Приложение № 8 на НУСОВРМ, отнесена към годината, в която е издадено разрешението за строеж.

2) При драстично отклонение в количествата на СО, докладвани в колона 5 на табл. 7-1 от Приложение № 7 от прогнозните количества на СО (колона 5 на табл. 4-1 на Приложение № 4) и/или липсата на някои кодове СО, които са били прогнозирани в етапа на проектиране (дадени в колона 2 на табл. 4-1 на Приложение № 4) в табл. 7-1, към отчета за изпълнение на ПУСО, Възложителят следва да представи писмена обосновка и, евентуално, работни листа за прекласификация на отпадъците.

Когато СО са били класифицирани в процеса на изготвяне на ПУСО като опасни (в табл. 4-1 на Приложение № 4), а в Отчета по изпълнение на ПУСО са докладвани, изцяло или частично, с кодове за неопасни (в табл. 7-1 на Приложение № 7), Възложителят следва да представи документи за тяхното охарактеризиране и прекласификация.

Приложение № 7 на НУСОВРМ се подписва като:

- Изготвил – от Лицето, отговорно съгласно чл. 6 т.1. на НУСОВРМ, с име и длъжност, поставя се датата и се подписва;
- Съгласувал – от Консултанта (вж. Глава IV), когато е сключен договор за оценяване на съответствието на инвестиционните проекти, с име и длъжност, поставя се датата и се подписва;
- Одобрил – от Възложителя или упълномощено от него лице, с име и длъжност, поставя се датата и се подписва.

Табл. 7-1 ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА СТРОИТЕЛНИТЕ ОТПАДЪЦИ

Образуван СО От СМР и/или премахване	Количества на образуваните отпадъци				Предадени за подготовка за материално оползотворяване и рециклиране (R3,R4, R5 и др.)	Предадени за подготовка за повторна употреба (R12)	За подготовка за повторна употреба на площадката на образуване (R12)	Предадени СО за оползотворяване в обратни насипи (R10)	Оползотворени в обратни насипи на площадката на образуване (R10)	Общо количество на СО, предадени за материално оползотворяване по кодове	Степен на материално оползотворяване на СО по кодове
	Код съгл. Наредбата по чл.3. ал. 1 ЗУО	Наименование	м ³	т	т	т	т	т	т	т	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
				Сума5	Сума6	Сума 7	Сума 8	Сума 9	Сума 10	Сума 11	

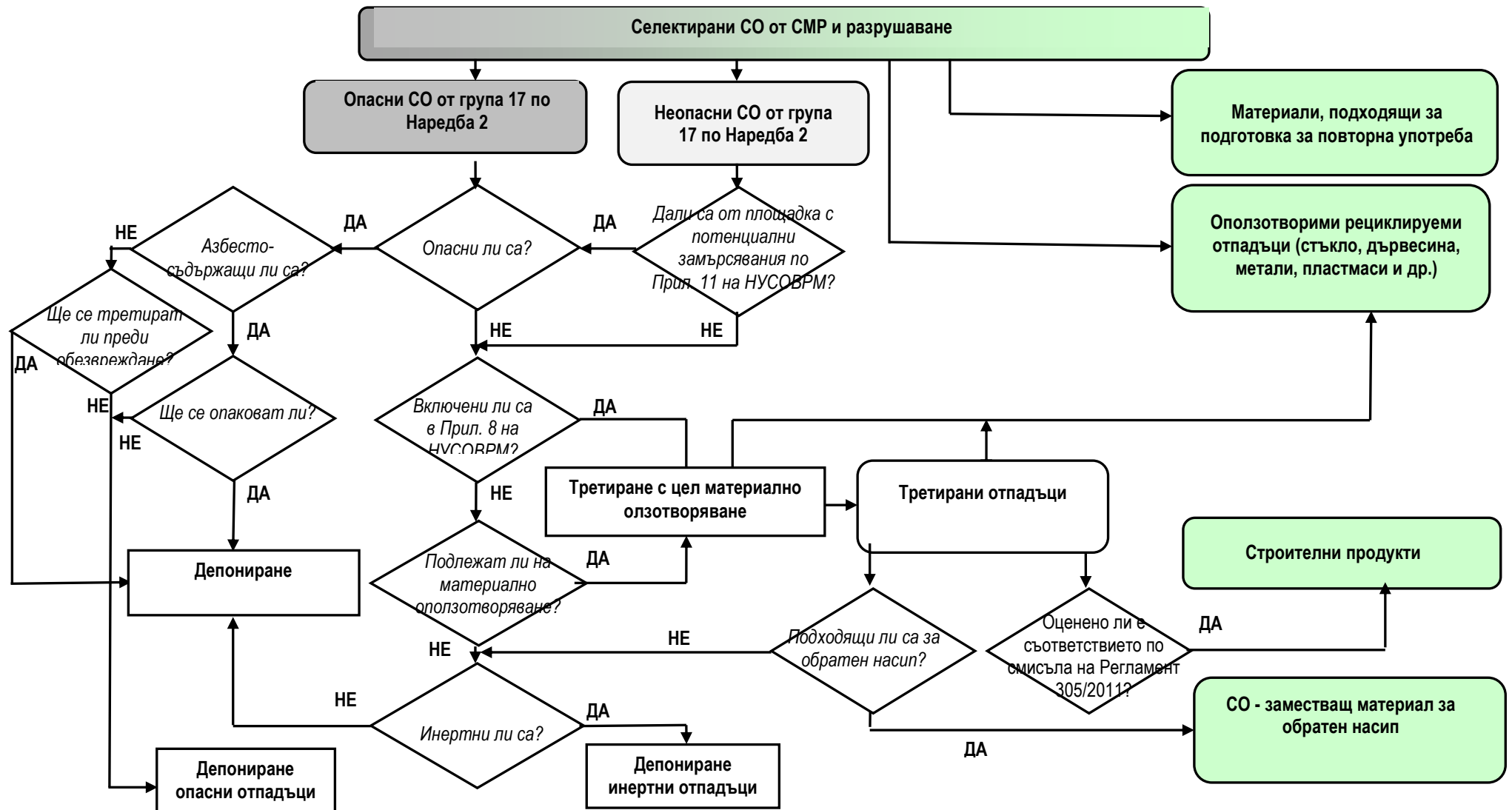
Табл. 7-2: СТЕПЕН НА МАТЕРИАЛНО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СО ЗА ПРОЕКТА

Прогноза за общото количество на образуваните СО (тонове)	Прогноза за материално оползотворените СО* (тонове)	Прогноза за степента на материално оползотворените СО (%)
=Сума 5 от табл. 7-1	=Сума 11 от табл. 7-1 = (Сума 6+Сума 7+Сума8+Сума9+Сума 10) от табл. 7-1	= 100. (Сума 11)/Сума 5**

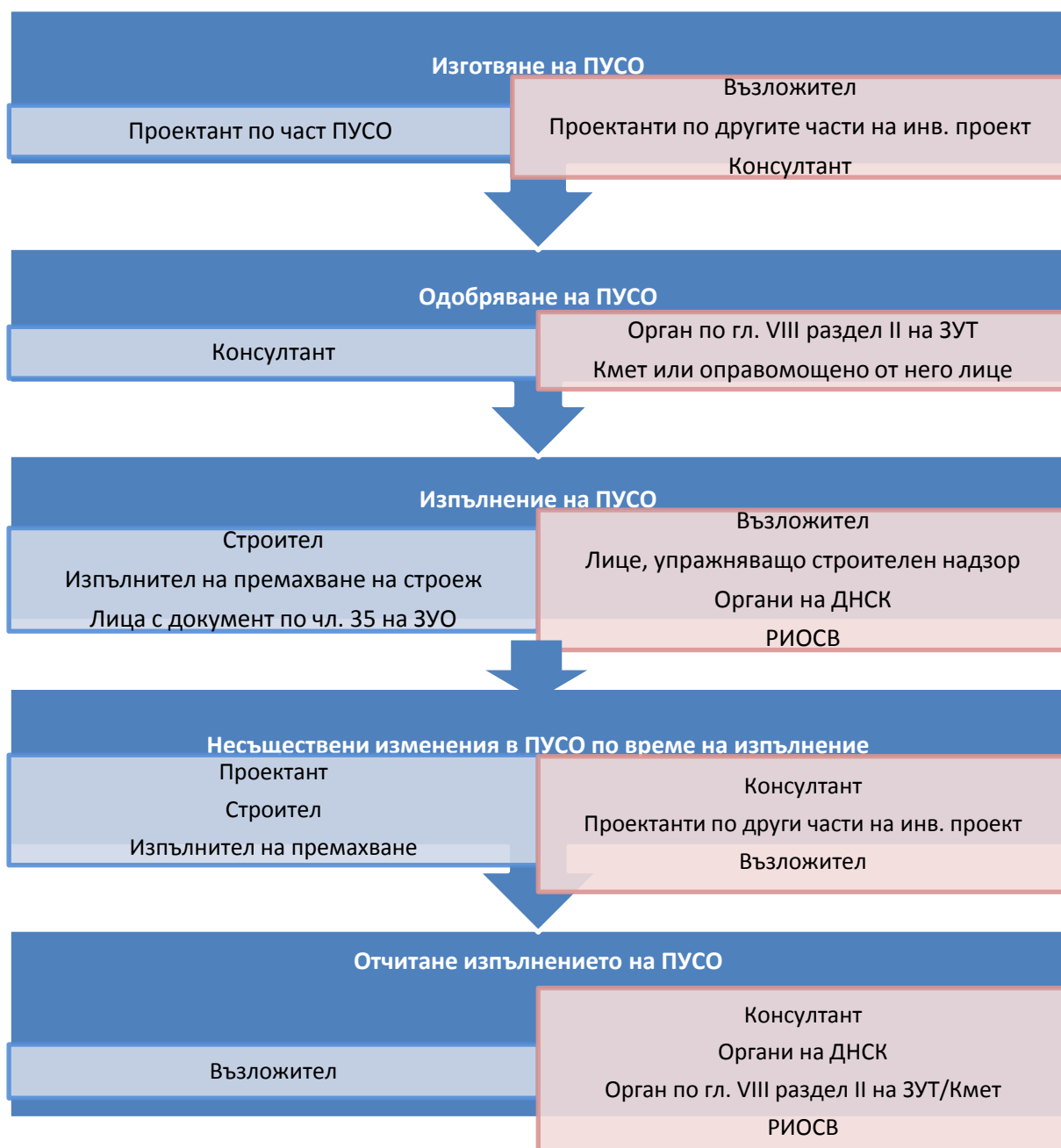
*Количество на материално оползотворените СО (тонове) = сума от предадените за подготовка за повторна употреба, рециклираните, предадени за подготовка за оползотворяване и оползотворени в обратни насипи.

** Сума 5 трябва да се коригира като се извадят количествата на опасните СО, ако има такива, както и на СО с кодове 170504 (освен ако не са трошен камък, каменна зидария, настилки и облицовки от скални материали) и 170506.

Блок-схема 1: Материални потоци при управление на строителните отпадъци

Блок-схема 2: Схема на лицата, които участват в различните етапи, свързани с ПУСО

Легенда

xxx	Етап, свързан с ПУСО
ууу	Лице, изпълняващо дейностите на съответния етап
zzz	Лице, съгласуващо или контролиращо или одобряващо дейностите на съответния етап

ПРИЛОЖЕНИЯ: ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1: Списък (неизчерпателен) на нормативните актове с отношение към управлението на строителните отпадъци в Република България

1) ЗАКОН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Обн. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., попр. ДВ. бр.98 от 18 Октомври 2002г., изм. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.65 от 11 Август 2006г., изм. ДВ. бр.82 от 10 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.99 от 8 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 13 Април 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.52 от 6 Юни 2008г., изм. ДВ. бр.105 от 9 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.35 от 12 Май 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.46 от 18 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.61 от 6 Август 2010г., изм. ДВ. бр.35 от 3 Май 2011г., изм. ДВ. бр.42 от 3 Юни 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.32 от 24 Април 2012г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г.

2) ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012г., в сила от 13.07.2012г.

3) ЗАКОН ЗА ЗДРАВЕТО

В сила от 01.01.2005 г.
Обн. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.46 от 3 Юни 2005г., изм. ДВ. бр.76 от 20 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.85 от 25 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.18 от 28 Февруари 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.71 от 1 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.75 от 12 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.81 от 6 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.95 от 24 Ноември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.31 от 13 Април 2007г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г.,

изм. ДВ. бр.46 от 12 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.59 от 20 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.82 от 12 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.95 от 20 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.13 от 8 Февруари 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.110 от 30 Декември 2008г.

4) ЗАКОН ЗА УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА

В сила от 31.03.2001 г.

Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., изм. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.111 от 28 Декември 2001г., изм. ДВ. бр.43 от 26 Април 2002г., изм. ДВ. бр.20 от 4 Март 2003г., изм. ДВ. бр.65 от 22 Юли 2003г., изм. ДВ. бр.107 от 9 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.36 от 30 Април 2004г., изм. ДВ. бр.65 от 27 Юли 2004г., изм. ДВ. бр.28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр.76 от 20 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.77 от 27 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.94 от 25 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.29 от 7 Април 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.37 от 5 Май 2006г., изм. ДВ. бр.65 от 11 Август 2006г., изм. ДВ. бр.76 от 15 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.79 от 29 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.82 от 10 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.106 от 27 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.108 от 29 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.61 от 27 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.33 от 28 Март 2008г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.54 от 13 Юни 2008г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.98 от 14 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.6 от 23 Януари 2009г., изм. ДВ. бр.17 от 6 Март 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.92 от 20 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.41 от 1 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.50 от 2 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.54 от 16 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.87 от 5 Ноември 2010г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., изм. ДВ. бр.35 от 3 Май 2011г., изм. ДВ. бр.54 от 15 Юли 2011г., изм. ДВ. бр.80 от 14 Октомври 2011г., доп. ДВ. бр.29 от 10 Април 2012г., доп. ДВ. бр.32 от 24 Април 2012г., изм. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.45 от 15 Юни 2012г., доп. ДВ. бр.47 от 22 Юни 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.77 от 9 Октомври 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.99 от 14 Декември 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.24 от 12 Март 2013г., доп. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.28 от 19 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г.

5) ЗАКОН ЗА ТЕХНИЧЕСКИТЕ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПРОДУКТИТЕ

ДВ. бр. 68 от 02.08.2013г.

Обн., ДВ, бр. 86 от 1 октомври 1999 г., изм., ДВ, бр. 63 от 28 юни 2002 г., изм., ДВ, бр. 93 от 1 октомври 2002 г., изм., ДВ, бр. 18 от 25 февруари 2003 г., доп., ДВ, бр. 107 от 9 декември 2003 г., изм., ДВ, бр. 45 от 31 май 2005 г., изм., ДВ, бр. 77 от 27

септември 2005 г., изм., ДВ, бр. 88 от 4 ноември 2005 г., изм., ДВ, бр. 95 от 29 ноември 2005 г., изм., ДВ, бр. 105 от 29 декември 2005 г., изм., ДВ, бр. 30 от 11 април 2006 г., изм., ДВ, бр. 62 от 1 август 2006 г., изм., ДВ, бр. 76 от 15 септември 2006 г., изм., ДВ, бр. 41 от 22 май 2007 г., изм., ДВ, бр. 86 от 26 октомври 2007 г., изм., ДВ, бр. 74 от 15 септември 2009 г., изм., ДВ, бр. 80 от 12 октомври 2010 г., изм., ДВ, бр. 38 от 17 май 2011 г., изм., ДВ, бр. 38 от 18 май 2012 г., изм., ДВ, бр. 53 от 13 юли 2012 г., изм., ДВ, бр. 77 от 9 октомври 2012 г., доп., ДВ, бр. 84 от 2 ноември 2012 г., изм., ДВ, бр. 66 от 26 юли 2013 г., изм., ДВ, бр. 68 от 2 август 2013 г.

6) ЗАКОН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ

Обн. ДВ, бр.35 от 24 Април 1996г., изм. ДВ, бр.14 от 18 Февруари 2000г., изм. ДВ, бр.26 от 29 Март 2000г., изм. ДВ, бр.28 от 23 Март 2001г., изм. ДВ, бр.112 от 23 Декември 2003г., изм. ДВ, бр.18 от 28 Февруари 2006г., изм. ДВ, бр.29 от 7 Април 2006г., изм. ДВ, бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ, бр.13 от 9 Февруари 2007г., изм. ДВ, бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ, бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ, бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ, бр.10 от 6 Февруари 2009г., изм. ДВ, бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ, бр.87 от 5 Ноември 2010г., изм. ДВ, бр.19 от 8 Март 2011г., изм. ДВ, бр.39 от 20 Май 2011г., изм. ДВ, бр.22 от 16 Март 2012г., изм. ДВ, бр.38 от 18 Май 2012г., доп. ДВ, бр.91 от 20 Ноември 2012г., доп. ДВ, бр.27 от 15 Март 2013г., изм. ДВ, бр.66 от 26 Юли 2013г.

7) НАРЕДБА № 2 ОТ 23.07.2014 Г. ЗА КЛАСИФИКАЦИЯ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Обн., ДВ, бр. 66 от 8.08.2014 г. *Забележка: Предишната НАРЕДБА № 3 от 1.04.2004 г. за класификация на отпадъците, обн. ДВ, бр.44 от 25 Май 2004г., изм. и доп. ДВ, бр.23 от 20 Март 2012г., отм. ДВ, бр.66 от 8 Август 2014г. е отменена с § 3 от преходните и заключителните разпоредби на Наредба № 2 от 23 юли 2014 г. за класификация на отпадъците - ДВ, бр. 66 от 8 август 2014 г.*

8) НАРЕДБА № 1 ОТ 04.06.2014 Г. ЗА РЕДА И ОБРАЗЦИТЕ, ПО КОИТО СЕ ПРЕДОСТАВЯ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОТПАДЪЦИТЕ, КАКТО И РЕДА ЗА ВОДЕНЕ НА ПУБЛИЧНИ РЕГИСТРИ, обн. ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.

Забележка: Предишната НАРЕДБА № 2 ОТ 22 ЯНУАРИ 2013 Г. ЗА РЕДА И ОБРАЗЦИТЕ, ПО КОИТО СЕ ПРЕДОСТАВЯ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОТПАДЪЦИТЕ, КАКТО И РЕДА ЗА ВОДЕНЕ НА ПУБЛИЧНИ РЕГИСТРИ / обн. ДВ №10 от 05.02.2013г. / е отменена с РЕШЕНИЕ № 481 ОТ 15 ЯНУАРИ 2014 Г. ПО АДМИНИСТРАТИВНО ДЕЛО № 2496 от 2013 г. Обн. ДВ, бр.49 от 13 Юни 2014г.

9) НАРЕДБА ЗА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ТРЕТИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВЕНИ И НА ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ, приета с ПМС № 53 ОТ 19.03.1999г., обн., ДВ, бр. 29 от 30.03.1999 г., в сила от 30.03.1999г.

- 10) **НАРЕДБА ЗА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ - НОВА.**
ДВ. бр. 76 от 30.08.2013г.
- 11) **НАРЕДБА ЗА РЕДА И НАЧИНА НА КЛАСИФИЦИРАНЕ, ОПАКОВАНЕ И ЕТИКЕТИРАНЕ НА ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА И СМЕСИ,** обн. ДВ 68/30.08.2010г.
- 12) **НАРЕДБА № 7 ЗА ИЗИСКВАНИЯТА, НА КОИТО ТРЯБВА ДА ОТГОВАРЯТ ПЛОЩАДКИТЕ ЗА РАЗПОЛАГАНЕ НА СЪОРЪЖЕНИЯ ЗА ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ** (издадена от Министъра на околната среда и водите, Министъра на регионалното развитие и благоустройството, Министъра на земеделието и горите и Министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.)
- 13) **НАРЕДБА № 6 ЗА УСЛОВИЯТА И ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ИЗГРАЖДАНЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ДЕПА И НА ДРУГИ СЪОРЪЖЕНИЯ И ИНСТАЛАЦИИ ЗА ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ И ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ,** Издадена от Министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.
- 14) **НАРЕДБА № 5 ОТ 15 АПРИЛ 2003 Г. ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ЗАМЪРСЯВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА С АЗБЕСТ,** обн.,ДВ, бр.39 от 25 април 2003 г.
- 15) **НАРЕДБА № 7 ОТ 19.12.2013 Г. ЗА РЕДА И НАЧИНА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА И ОТЧИСЛЕНИЯТА, ИЗИСКВАНИ ПРИ ДЕПОНИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ,** ДВ бр. 111 от 27.12.2013 г.
- 16) **ЗАПОВЕД РД-950/13.12.2014 Г. НА МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ ИЗМЕНЕНА ОТНОСНО МЕТОДИ ЗА ОСНОВНО ОХАРАКТЕРИЗИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ЗА ИЗПИТВАНЕ И УСТАНОВЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО И ОПРОСТЕНИ ПРОЦЕДУРИ ЗА ИЗПИТВАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ПРОВЕРКА НА МЯСТО, ВКЛЮЧИТЕЛНО МЕТОДИ ЗА БЪРЗО ИЗПИТВАНЕ НА ОТПАДЪЦИ,**
http://eea.government.bg/bg/legislation/waste/zapoved_RD_950_13_12_2014.pdf, посл. посетен на 11,06,2015г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2: Речник на термините, свързани с управление на отпадъците, в частност строителните отпадъци

<i>Термин</i>	<i>Определение</i>
Брокер	Всяко физическо или юридическо лице, което организира оползотворяването или обезвреждането на отпадъците от името на други лица, включително тези брокери, които физически не притежават отпадъците.
Депониране на отпадъци	Метод, при който не се предвижда последващо третиране на отпадъците и представлява складиране на отпадъци за срок, по-дълъг от три години - за отпадъци, предназначени за оползотворяване, и една година - за отпадъци, предназначени за обезвреждане, по начин, който не представлява опасност за човешкото здраве и околната среда.
Инертни отпадъци	Отпадъци, които: а) не претърпяват съществени физични, химични и биологични изменения; б) не са разтворими, не горят и не участват в други физични и/или химични реакции; в) не са биоразградими и/или не оказват неблагоприятно въздействие върху други вещества, с които влизат в контакт, по начин, който води до увреждане на човешкото здраве или до замърсяване на околната среда над допустимите норми; г) общата им способност за излужване, съдържанието на замърсяващи вещества в отпадъците и екотоксичността на инфилтратата са незначителни и не оказват вредно въздействие върху качеството на повърхностните и/или подземните води.
Задължени лица, свързани със строителството и премахването	Възложителят на строителството, проектантът, строителният надзор, строителят, възложителят на премахването, лицето, което извършва премахването, и всички лица, имащи отговорности съгласно НУСОВРМ.
Минерални отпадъци	Отпадъци, образувани в резултат на строителство или събаряне на сгради и съоръжения, които основно се състоят от минерални материали, като тухли, бетон, строителни разтвори, естествен камък, пясък, керамични строителни материали, бетонови блокчета и/или газобетонови блокчета и др.
Оползотворяване в обратен насип	Дейност по оползотворяване, при която подходящи отпадъци се използват за рекултивационни цели в разкопани участъци или за инженерни цели в строителството на депа и където отпадъкът е заместител на неотпадъчни материали.

Обезвреждане	Всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия. Приложение № 1 на ЗУО съдържа неизчерпателен списък на дейностите по обезвреждане.
Опасни отпадъци	Отпадъците, които притежават едно или повече опасни свойства, посочени в приложение № 3 на ЗУО. СВОЙСТВА, КОИТО ОПРЕДЕЛЯТ ОТПАДЪЦИТЕ КАТО ОПАСНИ Н 1 "Експлозивни" вещества и смеси, които могат да експлодират под въздействие на пламък или които са по-чувствителни към удар или триене от динитробензен. Н 2 "Оксидиращи" вещества и смеси, които пораждат силно екзотермична реакция при контакт с други вещества, особено със запалими вещества. Н 3-А "Лесно запалими": - течни вещества и смеси, които имат точка на възпламеняване под 21 °С (включително изключително запалими течности); - вещества и смеси, които могат да се нагорещават и да се възпламеняват при контакт с въздуха при обикновена температура без допълнителна енергия, или - твърди вещества и смеси, които могат лесно да се възпламенят при кратък контакт с източник на огън и които продължават да горят или да тлеят след отстраняването на източника на огън, или - газообразни вещества и смеси, които са запалими на въздух при обикновено налягане, или - вещества и смеси, които при контакт с вода или влажен въздух отделят в опасни количества лесно възпламеними газове. Н 3-Б "Запалими" течни вещества и смеси, които имат точка на възпламеняване, равна или по-висока от 21 °С и равна или по-ниска от 55°С. Н 4 "Дразнещи" некорозивни вещества и смеси, които при непосредствен, продължителен или повтарящ се контакт с кожата или лигавиците могат да предизвикат възпаление. Н 5 "Вредни" вещества и смеси, които при вдишване, поглъщане или проникване през кожата могат да причинят смърт или остри и хронични увреждания на здравето. Н 6 "Токсични" вещества и смеси, включително силно токсични вещества и смеси, които при вдишване, поглъщане или проникване през кожата, могат да причинят смърт или остри и хронични

	увреждания на здравето. Н 7 "Канцерогенни" вещества и смеси, които при вдишване, поглъщане или проникване през кожата могат да предизвикат рак или да повишат честотата на раковите заболявания. Н 8 "Корозивни" вещества и смеси, които при контакт с живи тъкани могат да ги разрушат. Н 9 "Инфекциозни" вещества, съдържащи жизнени микроорганизми или техни токсини, които са известни или за които има основание да се счита, че предизвикват болести при хората или при други живи организми. Н 10 "Токсични за репродукцията" вещества и смеси, които при вдишване, поглъщане или проникване през кожата могат да предизвикат или да повишат честотата на ненаследствени вродени увреждания на потомството и/или да увредят мъжката и женската възпроизводителна функция или способност. Н 11 "Мутагенни" вещества и смеси, които при вдишване, поглъщане или проникване през кожата могат да предизвикат или да повишат честотата на наследствени генетични дефекти. Н 12 Вещества и смеси, които образуват токсични или силно токсични газове при контакт с вода, въздух или киселина. Н 13(*) "Сенсибилизиращи" вещества и смеси, които, ако се вдишат или проникнат през кожата могат да предизвикат реакция на свръхчувствителност, така че при следваща експозиция на веществото или на сместа се причиняват характерни вредни ефекти. (*) Доколкото са на разположение методи за изпитване. Н 14 "Токсични за околната среда" отпадъци, които представляват или могат да представляват непосредствени или забавени рискове за един или повече компонента на околната среда. Н 15 Отпадъци, способни по какъвто и да е начин след обезвреждане да образуват други вещества (например инфилтрат), които притежават едно или повече от свойствата, изброени по-горе.
Оползотворяване	Всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на отпадъка да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло. Приложение № 2 на ЗУО съдържа неизчерпателен списък на дейностите по оползотворяване.
Оползотворяване на материали от строителни	Всички дейности по оползотворяване на строителни отпадъци с изключение на изгаряне с оползотворяване на енергия и преработването в материали, които се използват като гориво.

отпадъци (материално оползотворяване на СО)	Материалното оползотворяване на СО е всяка една от дейностите: а) подготовка за повторна употреба; б) рециклиране в) оползотворяване в обратни насипи.
Основен ремонт	Частично възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации на строежа, както и строително-монтажните работи, с които първоначално вложени, но износени, материали, конструкции и конструктивни елементи, се заменят с други видове или се извършват нов вид дейности, с които се възстановява експлоатационната им годност, подобрява се или се удължава срокът на тяхната експлоатация.
Отпадък	Всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи.
Отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ)	Технологичните отпадъци, получени от добива, преработката или механичната обработка на цветни и черни метали и сплавите им, бракуваните машини, съоръжения, детайли и конструкции от производствен, строителен или битов характер с изключение на опасните отпадъци.
Площадката, на която се извършва премахването	Теренът, необходим за извършване на премахването и определен с инвестиционния проект или с границите на поземления имот, в който се извършва премахването.
Повторна употреба	Всяка дейност, чрез която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени.
Подготовка за повторна употреба на СО	Дейности по материално оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт, посредством които строителните продукти или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да може да бъдат използвани повторно.
Подготовка преди оползотворяване или обезвреждането на СО	Тя включва предварителни дейности преди оползотворяването, включително предварителна обработка, като разглобяване, трошене, пресяване, сортиране, измиване, кондициониране, разделяне, прегрупиране или смесване преди подлагане на някоя от дейностите с кодове R1 - R11, съгласно приложение № 2 на ЗУО.
Предварително съхраняване	Дейност по съхраняване на отпадъци при мястото на образуване до събирането им в съоръжения, където те се разтоварват, за да се подготвят за последващо транспортиране до друг обект с цел оползотворяване или обезвреждане.
Предотвратяване	Мерки, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане

	отпадък, с което се намалява: а) количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл; б) вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве, или в) съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.
Премахване	Дейност по отстраняване на строежи чрез селективно отделяне на оползотворимите отпадъци в процеса на разрушаването.
Притежател на отпадъци	Причинителят на отпадъци или физическото или юридическото лице, в чието владение се намират те.
Причинител на отпадъци	Физическо или юридическо лице, при чиято дейност се образуват отпадъци (първичен причинител на отпадъците), или всеки, който осъществява предварителна обработка, смесване или други дейности, водещи до промяна на свойствата или състава на отпадъка.
Продукти от оползотворяване на строителни отпадъци	Всеки продукт, който се произвежда за трайно влагане в строежите, в т.ч. материали, изделия, елементи, детайли, комплекти и др., получени при оползотворяване на СО, и отговаря на изискванията и допуските на хармонизираните стандарти, разработени за продуктите в съответствие с чл. 17 на Регламент (ЕС) 305/2011 г. Вж. Таблица на хармонизираните стандарти.
Проектант	Всяко лице съгласно чл. 162, ал. 1 ЗУТ.
Публични средства	Всички средства, които се събират, получават, съхраняват, разпределят и разходват от организациите от публичния сектор, включително бюджетни приходи, кредити, разходи и субсидии, съгласно § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.
Разделно събиране	Събирането, при което поток от отпадъци се разделя по вид и естество на отпадъците с оглед улесняване на специфично третиране.
Реконструкция	Възстановяване, замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации и изпълнението на нови такива, с които се увеличават носимоспособността, устойчивостта и трайността на строежите.
Рециклиране	Всяка дейност по оползотворяване, чрез която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни

	дейности.
Рециклиране на СО	Всяка дейност по оползотворяване на строителните материали, посредством която СО се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. Рециклирането на СО не включва оползотворяването на СО за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива.
Строежи	Надземни, полуподземни, подземни и подводни сгради, постройки, пристройки, надстройки, укрепителни, възстановителни, консервационни и реставрационни работи по недвижими културни ценности, огради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура, благоустройствени и спортни съоръжения, както и техните основни ремонти, реконструкции и преустройства със и без промяна на предназначението.
Строител	Физическо или юридическо лице, включващо в състава си физически лица, притежаващи необходимата техническа правоспособност, което по писмен договор с възложителя изпълнява строежа в съответствие с издадените строителни книжа.
Строителна площадка	Теренът, необходим за извършване на строежа и определен с инвестиционния проект или с границите на поземления имот, в който се извършва строителството.
Строителни и монтажни работи (СМР)	Работите, чрез които строежите се изграждат, ремонтират, реконструират, преустройват, поддържат или възстановяват.
Строителни книжа	Всички необходими одобрени инвестиционни проекти за извършване или за узаконяване на строежа, разрешението за строеж или актът за узаконяване, както и протоколите за определяне на строителна линия и ниво.
Строителни отпадъци	Отпадъци от строителство и разрушаване, съответстващи на кодовете отпадъци, посочени в глава 17 от Индекс към Решение 2000/532/ЕО на Комисията от 3 май 2000 г. за замяна на Решение 94/3/ЕО за установяване на списък на отпадъците в съответствие с член 1, буква "а)" от Директива 75/442/ЕИО на Съвета относно отпадъците и Решение 94/904/ЕО на Съвета за установяване на списък на опасните отпадъци в съответствие с член 1, параграф 4 от Директива 91/689/ЕИО на Съвета относно опасните отпадъци и следващите му изменения.
Събиране на отпадъци	Натрупване на отпадъци, включително предварително сортиране и предварително съхраняване на отпадъци, с цел транспортирането им до съоръжение за третиране на отпадъци.

Съхраняване на отпадъци	Дейност, свързана със складирането на отпадъците от събирането им до тяхното третиране, за срок, не по-дълъг от: а) три години - при последващо предаване за оползотворяване; б) една година - при последващо предаване за обезвреждане.
Текущ ремонт	Подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се: а) засяга конструкцията на сградата; б) извършват дейности, като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.
Техническа инфраструктура	Система от сгради, съоръжения и линейни инженерни мрежи на транспорта, водоснабдяването и канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването, електронните съобщения, хидромелиорациите, третирането на отпадъците и геозащитната дейност.
Транспортиране на отпадъци	Превоз на отпадъци, включително съпътстващите го дейности по товарене, претоварване и разтоварване, когато се извършва от оператора като самостоятелна дейност
Третиране на отпадъците	Дейности по оползотворяване или обезвреждане, включително подготовката преди оползотворяване или обезвреждане.
Търговец	Всяко физическо или юридическо лице, което действа от свое име и за своя сметка при закупуване и последваща продажба на отпадъците, включително тези търговци, които физически не притежават отпадъците.
Управление на отпадъците	Включва дейностите по събирането, транспортирането, обезвреждането и оползотворяването на отпадъците, включително осъществяваният контрол върху тези дейности, следексплоатационните грижи за депата, както и действията, предприети в качеството на търговец или брокер.

ПРИЛОЖЕНИЕ 3: Годишни отчети по НАРЕДБА № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри

Приложение № 28 към чл. 19, ал. 1

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ПОДГОТОВКА ПРЕДИ ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ ИЛИ ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ, КАКТО И ЗА ПРОИЗВЕДЕНИТЕ РЕЦИКЛИРАНИ СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ ЗАГОДИНА

I. ДАННИ ЗА ЮРИДИЧЕСКОТО ЛИЦЕ:

Юридическо лице/ едноличен търговец:..... ЕИК:.....

Документ по чл. 35 ЗУО:.....

Адрес на управлението:

Община:..... Населено място:..... ЕКАТТЕ :.....
/на населеното място/

Адрес:

Местоположение на съоръжението/инсталацията/площадката:

Община:..... Населено място:..... ЕКАТТЕ :.....
/на населеното място/

Адрес:

Телефон за контакти:..... Лице за контакти:.....

имейл:.....

Описание на съоръжението/инсталацията/площадката:.....

Общо количество на оползотворените или рециклирани СОтон

II. КОЛИЧЕСТВО ТРЕТИРАНИ СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

ка	Наименование на отпадъка	Наличен отпадък към 1 януари на отчетната година	Приети отпадъци	Отпадъци, третирани на площадката				Налич към 31 отчет
				Предадени за оползотворяване в обратни насипи	Рециклирани на площадката, съгласно изискванията на чл.22	Предадени за изгаряне с оползотворяване на енергия	Предадени за депониране	
		тон	тон	тон	тон	тон	тон	
2		3	4	5	6	7	8	

Забележки:

Колона 1 и 2 - попълва се код и наименование на отпадъка съгласно наредбата по чл.3, ал.1 ЗУО

III. СПИСЪК НА ЛИЦАТА, ОТ КОИТО СА ПОЛУЧЕНИ ОТПАДЪЦИТЕ

Произход (вид строителна дейност)	Код на отпадъка	Количество	Юридическо лице/ едноличен търговец/ физическо лице/ собствена площадка	ЕИК
		тон		
1	2	3	4	5

Забележки:

Колона 1 – попълва се 1-за произход от извършване на строителни и монтажни работи или 2-за произход от премахване на строежи

Колона 2 - попълва се код на отпадъка съгласно наредбата по чл.3, ал.1 ЗУО

При получаване на СО директно от физически лица, се записва на един ред, като в колона 4 се записва "физически лица", а колона 5 не се попълва

При получаване на СО от собствени площадки на фирмата в колона 4 се записва номера и адреса на площадката, а колона 5 не се попълва

IV. А СПИСЪК НА ЛИЦАТА, НА КОИТО СА ПРЕДАДЕНИ СО ЗА ВЛАГАНЕ В ОБРАТНИ НАСИПИ

Произход (вид	Код на отпадъка	Количество	Юридическо лице/	ЕИК
---------------	-----------------	------------	------------------	-----

строителна дейност)		тон	едноличен търговец/ физическо лице/ собствена площадка	
1	2	3	4	5

Забележки:

Колона 1 – попълва се 1-за произход от извършване на строителни и монтажни работи или 2-за произход от премахване на строежи

Колона 2 - попълва се код на отпадъка съгласно наредбата по чл.3, ал.1 ЗУО

При предаване на отпадъци директно на физически лица, се записва на един ред, като в колона 4 се записва "физически лица", а колона 5 не се попълва

При предаване на отпадъци на собствени площадки на фирмата в колона 4 се записва номера и адреса на площадката, а колона 5 не се попълва

IV.Б СПИСЪК НА ЛИЦАТА, НА КОИТО СА ПРЕДАДЕНИ РЕЦИКЛИРАНИТЕ СО

Произход (вид строителна дейност)	Код на отпадъка	Количество	Юридическо лице/ едноличен търговец/ физическо лице/ собствена площадка	ЕИК
		тон		
1	2	3	4	5

Забележки:

Колона 1 – попълва се 1-за произход от извършване на строителни и монтажни работи или 2-за произход от премахване на строежи

Колона 2 - попълва се код на отпадъка съгласно наредбата по чл.3, ал.1 ЗУО

При предаване на отпадъци директно на физически лица, се записва на един ред, като в колона 4 се записва "физически лица", а колона 5 не се попълва

При предаване на отпадъци на собствени площадки на фирмата в колона 4 се записва номера и адреса на площадката, а колона 5 не се попълва

Други бележки:.....

Трите имена:.....

/на лице с представителна власт/

/длъжност, подпис и печат/

Дата:.....

Приложение № 29 към чл. 19, ал. 2

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ВЛОЖЕНИТЕ РЕЦИКЛИРАНИ СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ ОТ ОПОЛЗОТВОРЕНИ СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ ЗАГОДИНА

I. ДАННИ ЗА ЮРИДИЧЕСКОТО ЛИЦЕ:

Юридическо лице/ едноличен търговец:..... ЕИК:.....

Документ по чл. 35 ЗУО:.....

Адрес на управлението:

Община:..... Населено място:..... ЕКАТТЕ :.....

/на населеното място/

Адрес:

Телефон за контакти:..... Лице за контакти:.....

имейл:.....

II. КОЛИЧЕСТВА НА ВЛОЖЕНИТЕ РЕЦИКЛИРАНИ СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

Вид на рециклираните строителни материали СО	Описание на приложението на рециклираните строителни материали в проекта	Общо количество на вложените рециклирани строителни материали
		тон
1	2	3

III. СПИСЪК НА ЛИЦАТА, ОТ КОИТО СА ПОЛУЧЕНИ РЕЦИКЛИРАНИТЕ СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

Произход (вид дейност по третиране)	Описание на рециклираните строителни материали	Количество	Юридическо лице/ едноличен търговец, от което са получени продуктите от оползотворени СО	ЕИК
		тон		
1	2	3	4	5

Забележки:

Колона 1 – попълва се 1-за произход от извършване на строително-монтажни работи или 2-за произход от премахване на строежи

Колона 2 - попълва се съгласно класификацията на строителните продукти по валидните технически спецификации

Други бележки:.....

—

Трите имена:.....
/на лице с представителна власт/

.....
/длъжност, подпис и печат/

Дата:.....

Приложение № 30 към чл. 19, ал. 3

**ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ОПОЛЗОТВОРЕНИ СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ
В ОБРАТНИ НАСИПИ ЗАГОДИНА****I. ДАННИ ЗА ЮРИДИЧЕСКОТО ЛИЦЕ:**

Юридическо лице/ едноличен търговец:..... ЕИК:.....

Документ по чл. 35 ЗУО:.....

Адрес на управлението:

Община:..... Населено място:..... ЕКАТТЕ :.....
/на населеното място/

Адрес:

Местоположение на съоръжението/инсталацията/площадката:

Община:..... Населено място:..... ЕКАТТЕ :.....
/на населеното място/

Адрес:

Телефон за контакти:..... Лице за контакти:.....

имейл:.....

II. КОЛИЧЕСТВО НА ОПОЛЗОТВОРЕНИТЕ ИЛИ РЕЦИКЛИРАНИ СО ПОСТЪПИЛИ В ОБРАТНИ НАСИПИ

Код на отпадъка от група 19 от Наредба по чл.3, ал.1 ЗУО	Количество на оползотворените СО в обратни насипи
	тон

Общо за годината:.....тон

III. СПИСЪК НА ЛИЦАТА, ОТ КОИТО СА ПОЛУЧЕНИ ОТПАДЪЦИТЕ

Произход (вид дейност по третиране)	Описание на СО	Количество СО	Юридическо лице/ едноличен търговец/ физическо лице, от което са получени СО	ЕИК
		тон		
1	2	3	4	5

Забележки:

Колоната 1 – попълва се 1-за производ от извършване на строителни и монтажни работи или 2-за производ от премахване на строежи

Други бележки:.....

Трите имена:.....

/на лице с представителна власт/

/длъжност, подпис и печат/

Дата:.....

ПРИЛОЖЕНИЕ 4: Идентификационен документ по НАРЕДБА № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри

Приложение № 8 към чл.12, ал.1

ИДЕНТИФИКАЦИОНЕН ДОКУМЕНТ №.....

РАЗДЕЛ А

ТОВАР

Код на отпадъка: Наименование на отпадъка

/попълват се код и наименованието на отпадъка, съгласно наредбата по чл.3, ал.1 ЗУО /

Произход:

/попълва се произходът на отпадъка по технологичен процес/

Свойства, които определят отпадъка като опасен:

/попълва се цифровият знак на опасните свойства на отпадъка, съгласно Приложение № 2 на Наредба по чл.3, ал.1 ЗУО/

ООН номер: клас: шифър:

/попълва се идентификационен номер и клас по ООН/

Международен документ, по който се извършва превозът - ADR / RID / IMDG - code / ICAO

/излишното се зачертава/

Количество: тон. м3

Товарът се предава от предприятието: ☐ при чиято дейност се образува отпадъка

/маркира се с "X" само едно от посочените/ ☐ извършило междинни операции по третиране

ТОВАРОДАТЕЛ

Юридическо лице/ едноличен търговец:

..... ЕИК:

Адрес:

Основание за притежание на отпадъка:

/ попълва се № на документ съгласно чл. 35 ЗУО или лице, при чиято дейност се образува отпадъка или № на търговец/ брокер на отпадъци от регистъра на търговеците и брокерите на отпадъци/

Лице за контакти: тел./факс:

"Удостоверявам, че товарът се допуска до превоз за съответния вид транспорт, неговото състояние отговаря на всички изисквания по отношение на опаковка, маркировка, етикетирание и обозначение, и превозвачът е уведомен за характера на товара и необходимите предпазни мерки."

Трите имена:

.....

/на лице с представителна власт/ /длъжност, подпис и печат/

Дата:

РАЗДЕЛ Б

ПРЕВОЗВАЧ

Юридическо лице/ едноличен търговец:

..... ЕИК:

Адрес:

Основание за притежание на отпадъка:

/ попълва се № на документ съгласно чл. 35 ЗУО или № на търговец/ брокер на отпадъци от регистъра на търговеците и брокерите на отпадъци/

Лице за контакти: тел./факс:

Превозно средство вид: рег.№

Опаковка на товара: ☐ да ☐ не Вид на опаковката: ☐ контейнер ☐ чували

/маркира се с "X" наличието и видът на опаковка/		☐ варели	☐ друга /опишете/.....
Маршрут на движение:			
"Удостоверявам, че товарът е в състояние, отговарящо на предписанията, и информацията в раздел А е вярна."			
Трите имена:.....			
.....			
/на лице с представителна власт/		/длъжност, подпис и печат/	
Дата:.....			

РАЗДЕЛ В

ТОВАРОПОЛУЧАТЕЛ	
Товарът се приема за:	☐ оползотворяване/ обезвреждане
/маркира се с "X" само едно от посочените/	☐ извършване само на междинни операции с отпадъка
Юридическо лице/ едноличен търговец:	
..... ЕИК:.....	
Адрес:	
Основание за притежание на отпадъка:	
/ попълва се № на документ съгласно чл. 35 ЗУО или № на търговец/ брокер на отпадъци от регистъра на търговеците и брокерите на отпадъци/	
Лице за контакти:	тел./факс:
"Удостоверявам, че товарът, описан в раздел А, е доставен с превозно средство	
.....	
рег. № на дата в часа и същият отговаря на изискванията за приемане"	
Трите имена:.....	
.....	
/на лице с представителна власт/	
/длъжност, подпис и печат/	
Дата:.....	

ЗАБЕЛЕЖКИ

/в случай на повече от един превозвач в това поле се попълват всички данни от раздел Б за всеки следващ, както и всякакви други бележки от участниците в транспортирането/

ПРИЛОЖЕНИЕ 5: Образец на заявление по чл. 68, ал. 1 от ЗУО за издаване на разрешение за извършване на дейности по третиране на отпадъци по чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗУО

Образец № 1

Съгласно чл. 68, ал. 1 от ЗУО

Изм. №.....от.....г.

Вх. №

отг.

ДО ДИРЕКТОРА НА РИОСВ.....

З А Я В Л Е Н И Е

за издаване на разрешение за извършване на дейности по третиране на отпадъци

от

ЕИК:.....

седалище и адрес на управлението: област....., община.....,
гр....., район....., ул. (бул.)....., № .., бл. ..., вх. ..., ет. ..., ап...

лице, управляващо/представляващо дружеството/едноличния търговец:

.....

служ. тел.:.....

факс:

електронна поща:.....

Моля, на основание чл. 68, ал. 1 във връзка с чл. 35, ал. 1, т. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) да ми бъде издадено разрешение за:

I. Извършване на дейности по третиране на отпадъци на следните площадки:

1. Площадка № 1:

1.1 С местонахождение: гр. (с.), област....., община....., ул.№....., УПИ №....., планоснимачен №, кв..... по плана на гр./с./общ....., други описателни данни, когато имотът е извън регулация.....площ....кв.м.

1.2 Видът (кодът и наименованието), количеството, произходът на отпадъците и дейностите по третиране, за които се кандидатства са посочени в следната таблица:

№	Вид на отпадъка		Дейности, кодове	Количество (тон/год.)	Произход
	Код	Наименование			
	1	2	3	4	5
1.					
2.					
3.					
4.					

Забележки:

1. В колона 1 и 2 се попълват код и наименование на отпадъците в т.ч. от метални опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) съгласно Наредбата по чл. 3 от ЗУО за класификация на отпадъците, с изключение за отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ);
2. В колона 3 се изписват всички дейности и техните кодове с пълното им наименование в съответствие с § 1, т. 11 и 13 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО като се посочва и конкретната дейност, напр.: сортиране, балиране и др.
3. В таблицата се посочват и всички отпадъци, които се образуват на площадката, но само в случаите когато на площадката с тях се извършват дейности по третиране на отпадъци по чл. 35 от ЗУО, подлежащи на издаване на разрешение;
4. Таблицата се попълва и за случаите по чл. 35, ал. 4, относно чл. 35, ал. 3 от ЗУО като се посочват и всички отпадъци, които се образуват на площадката, но само в случаите когато на площадката с тях се извършват дейности, подлежащи на издаване на регистрационен документ;

1.2.1. Категориите електрическо и електронно оборудване съгласно съответната наредба по чл. 13, ал. 1, които ще се третират:

(попълва се само в случаите, когато се кандидатства за разрешение за извършване на дейности с излязло от употреба електрическо и електронно оборудване):

Код на отпадъка съгласно Наредбата по чл. 3 от ЗУО	Категории електрическо и електронно оборудване										
	1	2	3	4	5	5a	6	7	8	9	10
16 02 09*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16 02 10*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16 02 11*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16 02 12*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16 02 13*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16 02 14	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20 01 21*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20 01 23*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20 01 35*	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20 01 36	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1.2.2. Видовете батерии и акумулатори съгласно съответната наредба по чл. 13, ал. 1, които ще се третират:

(попълва се само в случаите, когато се кандидатства за разрешение за извършване на дейности с негодни за употреба батерии и акумулатори)

Код на отпадъка	Автомобилни	Индустриални	Портативни
-----------------	-------------	--------------	------------

съгласно Наредбата по чл. 3 от ЗУО	батерии и акумулатори	батерии и акумулатори	батерии и акумулатори
1	2	3	4
16 06 01*	☐	☐	☐
16 06 02*	☐	☐	☐
16 06 03*	☐	☐	☐
16 06 04	☐	☐	☐
16 06 05	☐	☐	☐
20 01 33*	☐	☐	☐
20 01 34	☐	☐	☐

1.3 Видът (кодът и наименованието), количеството, произходът на ОЧЦМ и дейностите по третиране, за които се кандидатства са посочени в следната таблица:

№	Вид на отпадъка		Дейности, кодове	Количество (тон/год.)	Произход
	Код	Наименование			
	1	2	3	4	5
1.	02 01 10	Метални отпадъци			
2.	12 01 01	Стърготини, стружки и изрезки от черни метали			
3.	12 01 04	Прах и частици от цветни метали			
4.	12 01 03	Стърготини, стружки и изрезки от цветни метали			
5.	12 01 02	Прах и частици от черни метали			
6.	16 01 17	Черни метали			

7.	16 01 18	Цветни метали			
8.	17 04 01	Мед, бронз, месинг			
9.	17 04 02	Алуминий			
10.	17 04 03	Олово			
11.	17 04 04	Цинк			
12.	17 04 05	Желязо и стомана			
13.	17 04 06	Калай			
14.	17 04 07	Смеси от метали			
15.	17 04 11	Кабели, различни от упоменатите в 17 04 10			
16.	19 10 01	Отпадъци от желязо и стомана			
17.	19 10 02	Отпадъци от цветни метали			
18.	19 12 02	Черни метали			
19.	19 12 03	Цветни метали			
20.	20 01 40	Метали			
21.					
22.					
23.					
24.					

Забележки:

1. В колона 1 и 2 се попълват код и наименование съгласно Наредбата по чл. 3 от ЗУО за класификация на отпадъците само на ОЧЦМ, отговарящи на дефиницията в § 1, т. 19 и 20 от ДР на ЗУО;
2. Списъкът с ОЧЦМ в таблица 1.3 е неизчерпателен и може да бъде допълван;
3. В колона 3 се изписват всички дейности и техните кодове с пълното им наименование в съответствие с § 1, т. 11 и 13 от ДР на ЗУО като се посочва и конкретната дейност, напр.: сортиране, балиране и др.
4. В таблицата се посочват и всички ОЧЦМ, които се образуват на площадката, в случаите когато на площадката с тях се извършват дейности по третиране на отпадъци по чл. 35 от ЗУО, подлежащи на издаване на разрешение;

2. Площадка № 2

(При наличие на повече от една площадки, информацията за тях се представя по аналогичен на т.1 начин)

II. Методи и технологии за третиране на отпадъците по видове дейности, вид и капацитет на съоръженията

(описват се конкретните методи и технологии за третиране на отпадъците и се посочва видът и капацитетът на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъците за всяка площадка по отделно)

.....
.....
.....
.....
.....

III. В случаите когато се изисква - номерът на постановено решение по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда, и/или решение по оценка за съвместимост по реда на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, когато се изискват за дейността или свързаните с дейността намерения и обекти.

.....
.....
.....

IV. Кратко описание на мерките за безопасност и превантивните мерки, които ще се предприемат с отпадъците при аварийна ситуация.

.....
.....
.....

V. Заявявам желанието си издаденият индивидуален административен акт да бъде получен по един от следните начини:

1. чрез лицензиран пощенски оператор на адрес:

.....
.....
.....

като декларирам, че пощенските разходи са за моя сметка, платими при получаването му за вътрешни пощенски пратки, и съм съгласен документите да бъдат пренасяни за служебни цели.

Индивидуалният административен акт да бъде изпратен:

- 1.1. като вътрешна препоръчана пощенска пратка
- 1.2. като вътрешна куриерска пратка
- 1.3. като международна препоръчана пощенска пратка
2. лично от звеното за административно обслужване при РИОСВ
3. по електронен път на електронна поща

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Документ за платена такса;
2. Документ за правния статут на чуждестранно лице, издаден в съответствие с националното законодателство на заявителя, до три месеца преди подаване на заявлението;
3. Удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс за липса на задължения;
4. Описание на метода за третиране на отпадъците;
5. Проект за рекултивация, мерки и технологии за закриване и за следексплоатационни дейности на площадките за третиране на отпадъци в случаите, когато е приложимо;
6. В случаите когато се изисква - хигиенно заключение за спазване на изискванията на наредбата по чл. 43, ал. 3, издадено от регионална здравна инспекция (РЗИ) - за лицата, извършващи дейности с опасни отпадъци от хуманната медицина или свързана с тях изследователска дейност на територията на съответната инспекция, или от министъра на здравеопазването - когато дейностите се извършват на териториите на повече от една РЗИ;
7. Декларация от заявителя, че не е свързано лице по смисъла на този закон с лице, на което е отнето разрешението или му е отказано издаването или изменението на разрешение преди изтичането на една година от отнемането или отказа;

8. В случаите когато се изисква - план за собствен мониторинг и контрол на депа за отпадъци, на инсталации за изгаряне на отпадъци и на инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;
9. Оригинал или заверено от компетентен орган копие - извадка от влязъл в сила подробен устройствен план, а в случаите по чл. 38, ал. 1 от ЗУО и оригинал или заверено от компетентния орган копие - извадка от действащ устройствен план или друг удостоверяващ документ, в който е посочено разположението на конкретния имот, доказващ, че площадката отговаря на изискванията на чл. 38, ал. 1 от ЗУО;
10. Заверено (от заявителя "вярно с оригинала") копие на документ за собственост или на договор за наем, придружен с удостоверяващ документ за собственост на имота, издаден от компетентните служби, на чиято територия е площадката, съдържащ данни за адреса на обекта, имота, планоснимачния номер и други описателни данни, когато имотът е извън регулация;
11. В случаите когато се изисква - документ за определен размер на отчисленията за един тон депониран отпадък и формата на предоставяне на обезпечението съгласно чл. 60 от ЗУО за дейност по обезвреждане на опасни и/или неопасни отпадъци чрез депониране;
12. Банкова гаранция по чл. 60, ал. 2, т. 3 от ЗУО, в случаите когато заявителят е избрал тази форма на обезпечение при кандидатстване за дейност по обезвреждане на опасни и/или неопасни отпадъци чрез депониране;
13. Доказателства за достигната степен на енергийна ефективност за инсталациите за изгаряне на твърди битови отпадъци в случаите, когато заявителят кандидатства за дейности по оползотворяване, обозначена с код R1;
14. В случаите, когато се изисква – оценка за прилагане на най-добрите налични техники в случаите, когато заявителят кандидатства за дейности по смесване на опасни отпадъци по чл. 8, ал. 3, т. 3 от ЗУО и/или за дейности по т. 13.
15. Лицата, извършващи дейности с ОЧЦМ, представят оригинал на банкова гаранция в размер на 25 000 лв. и допълнително по 5 000 лв. за всяка площадка, на която се предвижда да бъде извършвана дейността.
16. Електронен носител, съдържащ настоящото заявление;
17. Копия от други документи:
 - 17.1....., приложение №.към заявлението;
 - 17.2....., приложение №.към заявлението;
 - 17.3....., приложение №.към заявлението;

Декларирам, че копия на представените документи по т. 8, 9, 10 от приложенията на заявлението се намират на всяка площадка на дружеството и ще бъдат предоставяни при поискване на контролните органи съгласно изискванията на чл. 8, ал. 2, т. 7 от ЗУО.

Декларирам, че следната информация е търговска тайна и може да се използва само от съответните компетентни органи, във връзка с изпълнение на

техните правомощия:.....

Приложение: Съгласно текста.

.....
/длъжност на заявителя/

.....
/подпис и печат/

.....
/име и фамилия на заявителя/

ПРИЛОЖЕНИЕ 6: Образец на заявление за извършване на регистрация и издаване на регистрационен документ по чл. 78, ал. 3 от ЗУО за извършване дейности по третиране на отпадъци по чл. 35, ал. 3 от ЗУО

Образец № 1

Съгласно чл. 78, ал. 3 от ЗУО

Изм. №.....от..... г.

Вх. №

от г.

ДО ДИРЕКТОРА НА РИОСВ.....

ЗАЯВЛЕНИЕ

**за извършване на регистрация и издаване на регистрационен документ за
извършване дейности по третиране на отпадъци**

от.....

ЕИК:.....

седалище и адрес на управлението: област....., община.....,

гр....., район....., ул. (бул.)....., № .., бл. ..., вх. ..., ет., ап...

**лице, управляващо/представляващо дружеството/едноличния търговец (лице за
контакти):**

служ. тел.:.....

факс:

електронна поща:.....

Моля, на основание чл. 78, ал. 3 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) да се извърши регистрацията по чл. 35, ал. 3 от ЗУО и да ми се издаде регистрационен документ за:

I. Извършване на дейности по третиране на отпадъци на следните площадки:

3. Площадка № 1:

3.1 С местонахождение: гр. (с.), област....., община....., ул.№....., УПИ №....., планоснимачен №, кв..... по плана на гр./с./общ....., други описателни данни, когато имотът е извън регулация.....площ....кв.м.

3.2 Видът (кодът и наименованието), количеството, произходът на отпадъците и дейностите по третиране, за които се кандидатства се посочват в следната таблица:

№	Вид на отпадъка ¹		Дейности по кодове ^{2,3}	Количество (тон/год.)	Произход
	Код	Наименование			
	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					

Забележки:

¹ В колона 1 и 2 се попълват код и наименование на отпадъците съгласно Наредбата по чл. 3 от ЗУО за класификация на отпадъците;

² В колона 3 се изписват всички дейности и техните кодове:

-R3, с изключение на газификация и пиролиза, когато компонентите, образувани от дейността, се използват като химикали,

-R5, R11, R12 и R13 по смисъла на приложение № 2 към § 1, т. 13 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗУО, с изключение на отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ), отпадъци от метални опаковки, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) и излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

-дейности по обезвреждане на собствени неопасни отпадъци на мястото на образуването им, обозначени с код D2, D3, D8, D9, D13 и D14 по смисъла на

приложение № 1 към § 1, т. 11 от ДР на ЗУО;

-дейност, обозначена с код R1 по смисъла на приложение № 2 към § 1, т. 13 от ДР, отнасяща се до изгаряне с оползотворяване на получената енергия в специализирани за целта съоръжения на неопасни отпадъци, по определението за „биомаса” по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗУО;

³В случай, че в даден код са включени няколко вида дейности, то извършваните се конкретизират (например: R12-сортиране, балиране и т.н.)

(В таблицата се вписват и всички отпадъци, които се образуват на площадката, в случай, че с тях се извършват посочените по-горе дейности)

4. Площадка № 2

(При наличие на повече от една площадки, информацията за тях се представя по аналогичен на т.1 начин)

II. Методи и технологии за третиране на отпадъците по видове дейности, вид и капацитет на съоръженията

(описват се конкретните методи и технологии за третиране на отпадъците и се посочва видът и капацитетът на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъците за всяка площадка по отделно)

.....
.....
.....
.....
.....

III. В случаите когато се изисква - номерът на постановено решение по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда, и/или решение по оценка за съвместимост по реда на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, когато се изискват за дейността или свързаните с дейността намерения и обекти.

.....
.....
.....

IV. Заявявам желанието си издаденият индивидуален административен акт да бъде

получен по един от следните начини:

1. чрез лицензиран пощенски оператор на адрес:

.....
.....
.....

като декларирам, че пощенските разходи са за моя сметка, платими при получаването му за вътрешни пощенски пратки, и съм съгласен документите да бъдат пренасяни за служебни цели.

Индивидуалният административен акт да бъде изпратен:

- 1.1. като вътрешна препоръчана пощенска пратка
- 1.2. като вътрешна куриерска пратка
- 1.3. като международна препоръчана пощенска пратка
2. лично от звеното за административно обслужване при РИОСВ
3. по електронен път на електронна поща

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Документ за платена такса;
2. Документ за правния статут на чуждестранно лице, издаден в съответствие с националното законодателство на заявителя, до три месеца преди подаване на заявлението;
3. Удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс за липса на задължения;
4. Заверено (от заявителя “вярно с оригинала”) копие на документ за собственост или на договор за наем, придружен с удостоверятелен документ за собственост на имота, издаден от компетентните служби, на чиято територия е площадката, съдържащ данни за адреса на обекта, имота, планоснимачния номер и други описателни данни, когато имотът е извън регулация;
5. Технически носител, съдържащ настоящото заявление;
6. Копия от други документи:
 - 6.1....., приложение №.към заявлението;
 - 6.2....., приложение №.към заявлението;
 - 6.3....., приложение №.към заявлението;
 -

Декларирам, че копия на представените документи по т. 4 от приложенията към заявлението се намират на всяка площадка на дружеството и ще бъдат

предоставяни при поискване на контролните органи съгласно изискванията на чл. 8, ал. 2, т. 7 от ЗУО.

Декларирам, че следната информация е търговска тайна и може да се използва само от съответните компетентни органи, във връзка с изпълнение на техните правомощия:.....

Приложение: Съгласно текста.

.....
/длъжност на заявителя/

.....
/подпис и печат/

.....
/име и фамилия на заявителя/

ПРИЛОЖЕНИЕ 7: Образец на заявление за извършване на регистрация и издаване на регистрационен документ по чл. 78, ал. 3 от ЗУО за извършване дейности по събиране и транспортиране на отпадъци по чл. 35, ал. 5 от ЗУО

Образец № 2

Съгласно чл. 78, ал. 3 от ЗУО

Изм. №.....от..... г.

Вх. №

от

ДО ДИРЕКТОРА НА РИОСВ.....

З А Я В Л Е Н И Е

за извършване на регистрация и издаване на регистрационен документ за извършване дейности по събиране и транспортиране на отпадъци

от.....

ЕИК:.....

седалище и адрес на управлението: област....., община....., гр....., район....., ул. (бул.)....., № .., бл. ..., вх. ..., ет., ап...

лице, управляващо/представляващо дружеството/едноличния търговец (лице за контакти):

служ. тел.:.....

факс:

електронна поща:.....

Моля, на основание чл. 78, ал. 3 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) да се извърши регистрацията по чл. 35, ал. 3 от ЗУО и да ми се издаде регистрационен документ за:

I. Извършване на дейност по транспортиране (събиране и транспортиране), в съответствие с § 1, т. 41 и 43 от Допълнителните разпоредби на ЗУО на територията на цялата страна на отпадъците, посочени в таблицата:

1. Видът (кодът и наименованието), количеството и произходът на отпадъците, за които се кандидатства се посочват в следната таблица:

№	Вид на отпадъка		Количество (тон/год.)	Произход
	Код	Наименование		
	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Забележки:

¹ В колона 1 и 2 се попълват код и наименование на отпадъците съгласно Наредбата по чл. 3 от ЗУО за класификация на отпадъците.

II. Начин на транспортиране на отпадъка (по шосе, железопътен транспорт, транспортни средства във водни обекти) и модел, марка, регистрационен номер на превозните средства

.....

№	Марка	Модел	Регистрационен номер
1.			
2.			
3.			
4.			

III. Заявявам желанието си издаденият индивидуален административен акт да бъде

получен по един от следните начини:

1. чрез лицензиран пощенски оператор на адрес:

.....
.....
.....

като декларирам, че пощенските разходи са за моя сметка, платими при получаването му за вътрешни пощенски пратки, и съм съгласен документите да бъдат пренасяни за служебни цели.

Индивидуалният административен акт да бъде изпратен:

- 1.1. като вътрешна препоръчана пощенска пратка
- 1.2. като вътрешна куриерска пратка
- 1.3. като международна препоръчана пощенска пратка
2. лично от звеното за административно обслужване при РИОСВ
3. по електронен път на електронна поща

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Документ за платена такса;
2. Документ за правния статут на чуждестранно лице, издаден в съответствие с националното законодателство на заявителя, до три месеца преди подаване на заявлението;
3. Удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс за липса на задължения;
4. Технически носител, съдържащ настоящото заявление;
5. Копия от други документи:
 - 5.1....., приложение №.към заявлението;
 - 5.2....., приложение №.към заявлението;
 - 5.3....., приложение №.към заявлението;

Декларирам, че следната информация е търговска тайна и може да се използва само от съответните компетентни органи, във връзка с изпълнение на техните правомощия:.....

Приложение: Съгласно текста.

.....
/длъжност на заявителя/

.....
/подпис и печат/

.....
/име и фамилия на заявителя/

ПРИЛОЖЕНИЕ 8: Извадка от Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци

Глава четвърта
ОТЧИСЛЕНИЯ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ НА РЕГИОНАЛНО ИЛИ
ОБЩИНСКО ДЕПО ЗА НЕОПАСНИ ОТПАДЪЦИ И НА ДЕПА ЗА НЕОПАСНИ
И/ИЛИ ИНЕРТНИ ОТПАДЪЦИ (КОГАТО ОТПАДЪЦИТЕ СА ОТ СТРОИТЕЛСТВО
И РАЗРУШАВАНЕ)

Чл. 20. (В сила от 1.12.2013 г. - ДВ, бр. 111 от 2013 г.)

(1) Размерът на отчисленията за обезвреждане на отпадъци на регионално или общинско депо за неопасни отпадъци и на депа за неопасни и/или инертни отпадъци (когато отпадъците са от строителство и разрушаване) за всеки тон депониран отпадък на депата по години е следният:

1. за депа за неопасни отпадъци по чл. 2, ал. 3, т. 1 и 3:

- а) за 2013 г. – 15 лв./т;
- б) за 2014 г. – 22 лв./т;
- в) за 2015 г. – 28 лв./т; 11
- г) за 2016 г. – 36 лв./т;
- д) за 2017 г. – 47 лв./т;
- е) за 2018 г. – 61 лв./т;
- ж) за 2019 г. – 78 лв./т;
- з) за 2020 г. и всяка следваща година – 95 лв./т;

2. за депа за неопасни и/или инертни отпадъци (когато отпадъците са от строителство и разрушаване) по чл. 2, ал. 3, т. 2:

- а) за 2013 г. – 15 лв./т;
- б) за 2014 г. – 22 лв./т;
- в) за 2015 г. – 28 лв./т;
- г) за 2016 г. – 36 лв./т;
- д) за 2017 г. – 47 лв./т;
- е) за 2018 г. – 61 лв./т;
- ж) за 2019 г. – 78 лв./т;
- з) за 2020 г. и всяка следваща година – 95 лв./т.

(2) За съществуващите общински депа за неопасни отпадъци по чл. 2, ал. 3, т. 3, които функционират до въвеждане в експлоатация на съответното за общината регионално съоръжение, размерът на отчисленията за всеки тон депониран отпадък е в двоен

размер на отчисленията по ал. 1, т. 1 за съответната година до изпълнение на поне едно от условията по § 4.

(3) Размерът на отчисленията по ал. 1, т. 1 се увеличава с 15 на сто при неизпълнение на задълженията по чл. 19, ал. 3, т. 11 ЗУО съгласно сроковете по ЗУО.

Забележка: Таксите за депониране на строителните отпадъци зависят, освен от отчисленията, от оперативните разходи и формирането на печалба от операторите на депата, следователно са дори по-високи от тези, упоменати в чл. 20 (1).

ПРИЛОЖЕНИЕ 9: Полезни връзки

- 1) Регистъра на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци, на сайта на ИАОС
<http://eea.government.bg/bg/nsmos/waste/registri-spravki>
- 2) Българска служба по акредитация
Списък на лабораториите за изпитване на строителни продукти
Списък на акредитираните лаборатории за охарактеризиране на отпадъци
<http://www.nab-bas.bg/bg/searchaccreditation>
- 3) Централен професионален регистър на строителя
<http://register.ksb.bg/spravki.php>
- 4) Регистър на лицата, извършващи дейността консултант съгл. чл.167, ал.2 ЗУТ/2003
<https://www.dnsk.mrrb.government.bg/UI/Register.aspx?0ZKDwUgLUJomQ%2fiVsaJkdKSil%2fq%2b4n%2bGx%2bCYa8KC1g0%3d>
- 5) Български институт по стандартизация – търсене на валидни технически спецификации за строителните продукти и националните приложения към хармонизираните стандарти:
http://www.bds-bg.org/bg/bg/standard/advance_search.php
- 6) Списък на нотифицираните лица по Регистъра на Европейската комисия на нотифицираните органи по Регламент 305/2011
http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/index.cfm?fuseaction=directive.notifiedbody&sort=country&dir_id=33

Забележка: Списък на лицата на български език е публикуван и на следната страница на МРРБ: <http://www.mrrb.government.bg/?controller=category&catid=34>

Извадка от Регистъра на Европейската комисия на нотифицираните органи по Регламент 305/2011 (към 05.08.2015г.):

NB 1814	"BULGARKONTROLA" S.A. - Conformity Assessment Directorate	Bulgaria
▶ NB 1837	"ITEM CONSULT" Ltd. - Departament "Conformity Assessment"	Bulgaria
▶ NB 1853	TÜV Rheinland Bulgaria Ltd.	Bulgaria
▶ NB 1857	OTC Ltd.	Bulgaria
▶ NB 1871	CENTER FOR TESTING AND EUROPEAN CERTIFICATION Ltd.	Bulgaria
▶ NB 1879	Kontrol 94 Ltd.	Bulgaria
▶ NB 1888	"NJN" Ltd.	Bulgaria

▶ NB 1922	<u>"Dedal – Attestation and Certification" Ltd.</u>	Bulgaria
▶ NB 1938	<u>Institute of Mechanics - BAS</u>	Bulgaria
▶ NB 1950	<u>RESEARCH INSTITUTE OF BUILDING MATERIALS</u>	Bulgaria
▶ NB 1993	<u>STROYCONTROL 2003 LTD</u>	Bulgaria
▶ NB 1999	<u>Termotest Consult</u>	Bulgaria
▶ NB 2032	<u>Building Research Institute</u>	Bulgaria
▶ NB 2069	<u>Independent Construction Laboratory "Infrastructura"</u>	Bulgaria
▶ NB 2085	<u>EUROTEST – CONTROL</u>	Bulgaria
▶ NB 2096	<u>CONTROL Ltd.</u>	Bulgaria
▶ NB 2117	<u>Labis Ltd.</u>	Bulgaria
▶ NB 2136	<u>CERTIFICATION SAC</u>	Bulgaria
▶ NB 2145	<u>Accredited Laboratory to SOLAR PROJECT Ltd</u>	Bulgaria
▶ NB 2548	<u>F plus Ltd</u>	Bulgaria

ПРИЛОЖЕНИЕ 10: Декларация за експлоатационни показатели по Регламент 305/2011

4.4.2011 г.

BG

Официален вестник на Европейския съюз

L 88/37

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИОННИ ПОКАЗАТЕЛИ

№.

1. Уникален идентификационен код на типа продукт:
2. Тип, партиден или сериен номер или друг елемент, който позволява да се идентифицира строителният продукт съгласно изискванията на член 11, параграф 4:
.....
3. Предвидена употреба или употреби на строителния продукт в съответствие с приложимата хармонизирана спецификация, както е предвидено от производителя:
.....
.....
4. Име, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка и адрес за контакт на производителя съгласно изискванията на член 11, параграф 5:
.....
.....
5. Когато е приложимо, име и адрес за контакт на упълномощения представител, чието пълномощие включва задачите, посочени в член 12, параграф 2:
.....
.....
6. Система или системи за оценяване и проверка на постоянството на експлоатационните показатели на строителния продукт, както са изложени в приложение V:
.....
.....
7. В случай на декларация за експлоатационни показатели относно строителен продукт, обхванат от хармонизиран стандарт:
.....
(наименование и номер на нотифицирания орган, ако е приложимо)
извърши по система
(описание на задачите на третата страна, посочени в приложение V)
и издаде
(сертификат за постоянството на експлоатационните показатели, сертификат за съответствие на производствения контрол в предприятието, протоколи от изпитвания/изчисления, според приложимото)
8. В случай на декларация за експлоатационни показатели относно строителен продукт, за който е издадена европейска техническа оценка:
.....
(наименование и идентификационен номер на органа за техническа оценка, ако е приложимо)
издаде
(референтен номер на европейската техническа оценка)
на основата на
(референтен номер на европейския документ за оценяване)

извърши по система
(описание на задачите на третата страна, посочени в приложение V)

и издаде
(сертификат за постоянството на експлоатационните показатели, сертификат за съответствие на производствения контрол в предприятието, протоколи от изпитвания/изчисления, според приложимото)

9. Декларираните експлоатационни показатели

Бележки към таблицата:

1. Колоната 1 съдържа списък на съществените характеристики, както са определени в хармонизираните технически спецификации за предвидената употреба или употреби, посочени в точка 3 по-горе.
2. За всяка съществена характеристика, изброена в колоната 1, и при спазване на изискванията на член 6 колоната 2 съдържа декларираните експлоатационни показатели, изразени по нива и класове или в описание по отношение на съответстващите съществени характеристики. Когато не са декларираните експлоатационни показатели, се вписва NPД (неустановени експлоатационни показатели).
3. За всяка изброена в колоната 1 съществена характеристика колоната 3 съдържа:
 - а) датирано позоваване на съответния хармонизиран стандарт и, когато е подходящо, референтния номер на използваната специфична или подходяща техническа документация;
 - или
 - б) датирано позоваване на съответния европейски документ за оценяване, ако има такъв, и референтен номер на използваната европейска техническа оценка.

Съществени характеристики (вж. бележка 1)	Експлоатационни показатели (вж. бележка 2)	Хармонизирана техническа спецификация (вж. бележка 3)

Когато съгласно член 37 или 38 е била използвана специфична техническа документация, изискванията, на които отговаря продуктът:

.....
.....

10. Експлоатационните показатели на продукта, посочени в точки 1 и 2, съответстват на декларираните експлоатационни показатели в точка 9.

Настоящата декларация за експлоатационни показатели се издава изцяло на отговорността на производителя, посочен в точка 4:

Подписано за и от името на производителя от:

.....
(име, длъжност)

.....
(място и дата на издаване) (подпис)

ПРИЛОЖЕНИЕ 11: Декларация за характеристиките на строителен продукт по Наредба № РД-02-20-1

Декларация за характеристиките на строителен продукт

№.

1. Уникален идентификационен код на типа продукт:

2. Национални изисквания (заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството, национален нормативен акт), техническа спецификация (национален стандарт, българско техническо одобрение), приложими за строителния продукт:
.....

3. Предвидена употреба или употреби на строителния продукт в съответствие с националните изисквания, както е предвидено от производителя:
.....

4. Име, регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка, адрес за контакт на производителя и място на производство:
.....

5. Име и адрес за контакт на упълномощения представител (когато е приложимо):
.....

6. Наименование на лице за оценяване на съответствието с националните изисквания (когато е приложимо):
.....

(сертификат за съответствие, протоколи от изпитвания/изчисления (в зависимост от приложимото))

7. Декларираните показатели на характеристиките на строителния продукт:

Характеристика	Показател	Метод за изпитване/изчисление/определяне

Забележки:

1. В колона 1 се представя списък на характеристиките, както са определени в националните изисквания съгласно т. 2, за предвидената употреба, посочена в т. 3.

2. В колона 2 се записват декларираните показатели, изразени като нива и класове или като описание на всяка съответстваща характеристика, изброена в колона 1.

3. В колона 3 се отразява датираното позоваване на метода за изпитване/изчисление/определяне на декларираните в колона 2 показатели.

8. Характеристиките на строителния продукт, посочен в т. 1, имат показатели, съответстващи на декларираните съгласно т. 7.

Тази декларация за характеристиките на строителния продукт се издава изцяло на отговорността на производителя съгласно т. 4 или на упълномощения представител съгласно т. 5.

Подписано за и от името на производителя (упълномощения представител):

.....

(име, длъжност)

.....

(място и дата на издаване) (подпис)

ПРИЛОЖЕНИЕ 12: Национални изисквания за определяне на експлоатационни показатели на продукти за строителство на пътища в зависимост от предвидената употреба

1 Обект и област на приложение

Този документ се прилага за оценяване на съответствието на **Несвързани смеси по БДС EN 13285:2011**.

2 Процедура за оценяване на съответствието

Строителният продукт от т. 1 се оценява по процедура «сертификация на производствения контрол» (система 2 +).

3 Национални изисквания за определяне на експлоатационни показатели и гранични нива на експлоатационните показатели на съществените характеристики

3.1 Несвързани смеси за земна основа (зона „А” на насипи) по БДС EN 13285:2011.

Съществена характеристика/ експлоатационен показател	Начин на деклариране Клас/ниво/описание (изм.единица)	Метод за изпитване/ изчисление	Национални изисквания за определяне на ...
1	2	3	4
1. Означение на сместа	0/D, mm	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.1, табл. 1
2. Съдържание на фина фракция	Клас, категории UF и LF	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.2
3.1 Материал с размер над номиналния D*	Клас, категория OC	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.3
3.2 Максимален размер на зърната*	Ниво, mm	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, кл. 3403.1
4. Зърнометричен състав	Клас, категория G	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.4.1, табл. 6
5. Максимална плътност на скелета	Ниво, Mg/m ³	БДС EN 13286-2	декларирано ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 5.3
6. Оптимално водно съдържание	Ниво, %	БДС EN 13286-2	декларирано ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 5.3
7. Калифорнийски показател за носимоспособност след 4-дневно киснене CBR _{min} при уплътнение 95 % от	Ниво, %	БДС EN 13286-47	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, кл. 3403.1

максималната обемна плътност			
8. Съдържание на водоразтворими соли - сулфати; - хлориди.	Ниво, %	БДС EN 1744-1	съгласно ТС на АПИ, кл. 3403.1 - гранично ниво - гранично ниво

* Стойността на D в mm е различна от максималния размер на зърната съгласно ТС 2009 на АПИ, кл. 3403.1, който е 75 mm. В ситовата серия по БДС EN 13285:2011 няма сито 75 mm.

3.2 Несвързани смеси за банкети

3.2.1 За долен пласт на банкети

Съществена характеристика/ експлоатационен показател	Начин на деклариране Клас/ниво/описание (изм.единица)	Метод за изпитване/ изчисление	Национални изисквания за определяне на ...
1	2	3	4
1. Означение на сместа	0/D, mm	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.1, табл. 1
2. Съдържание на фина фракция	Клас, категории UF и LF	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.2
3.1 Материал с размер над номиналния D*	Клас, категория OC	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.3
3.2 Максимален размер на зърната*	Ниво, mm	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, кл. 3501
4. Зърнометричен състав	Клас, категория G	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.4.1, табл. 6
5. Коефициент на разноразмерност d_{60}/d_{10}	Ниво	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, кл. 3501
6. Максимална плътност на скелета	Ниво, Mg/m ³	БДС EN 13286-2	декларирано ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 5.3
7. Оптимално водно съдържание	Ниво, %	БДС EN 13286-2	декларирано ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 5.3
8. Калифорнийски показател за носимоспособност след 4-дневно киснене CBR _{min} при уплътнение 95 % от максималната обемна плътност	Ниво, %	БДС EN 13286-47	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, кл. 3501
9. Съдържание на водоразтворими соли - сулфати; - хлориди.	Ниво, %	БДС EN 1744-1	съгласно ТС на АПИ, кл. 3501 - гранично ниво - гранично ниво

* Стойността на D в mm е различна от максималния размер на зърната съгласно ТС 2009 на АПИ, кл. 3501, който е 56 mm.

3.2.2 За горен пласт на банкети

Съществена характеристика/ експлоатационен показател	Начин на деклариране Клас/ниво/описание (изм.единица)	Метод за изпитване/ изчисление	Национални изисквания за определяне на ...
1	2	3	4
1. Означение на сместа	0/D, mm	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.1, табл. 1
2. Съдържание на фина фракция	Клас, категории UF и LF	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.2
3.1 Материал с размер над номиналния D	Клас, категория OC	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.3
3.2 Максимален размер на зърната	Ниво, mm	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, табл. 4202.2, 3, 4, 5
4. Зърнометричен състав*	Клас, категория G	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.4.1, табл. 6 и ТС на АПИ, табл. 4202.2, 3, 4, 5
5. Коефициент на разноразмерност d_{60}/d_{10}	Ниво	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, кл. 3502.1
6. Максимална плътност на скелета	Ниво, Mg/m ³	БДС EN 13286-2	декларирано ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 5.3
7. Оптимално водно съдържание	Ниво, %	БДС EN 13286-2	декларирано ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 5.3
8. Калифорнийски показател за носимоспособност след 4-дневно киснене CBR _{min} при уплътнение 95 % от максималната обемна плътност	Ниво, %	БДС EN 13286-47	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, кл. 3502.1
9. Съдържание на водоразтворими соли - сулфати; - хлориди.	Ниво, %	БДС EN 1744-1	съгласно ТС на АПИ, кл. 3502.1 - гранично ниво - гранично ниво

* За зърнометричния състав не могат да бъдат изпълнени едновременно изискванията на БДС EN 13285:2011 т. 4.4.1, табл. 6 и на ТС на АПИ, табл. 4202.2, 3, 4, 5, защото например смес с означение 0/63 mm с категории по зърнометрия G_A, G_B или G_C отговаря на изискванията дадени в табл. 4202.2 от ТС с изключение на изискването за преминало количество на сито 63 mm, което е 100 %. За същото сито изискванията на БДС EN 13285:2011 дадени в табл. 4 са: 90÷99, 85÷99, 80÷99 и 75÷99.

3.3 Несвързани смеси за подосновен пласт

Съществена характеристика/ експлоатационен показател	Начин на деклариране Клас/ниво/описание (изм.единица)	Метод за изпитване/ изчисление	Национални изисквания за определяне на ...
1	2	3	4
1. Означение на сместа	0/D, mm	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.1, табл. 1
2. Съдържание на фина фракция	Клас, категории UF и LF	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.2
3.1 Материал с размер над номиналния D*	Клас, категория OC	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.3
3.2 Максимален размер на зърната*	Ниво, mm	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, табл. 4102.1
4. Зърнометричен състав**	Клас, категория G	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.4.1, табл. 6 и ТС на АПИ, кл. 4102, табл. 4102.2
5. Максимална плътност на скелета	Ниво, Mg/m ³	БДС EN 13286-2	декларирано ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 5.3
6. Оптимално водно съдържание	Ниво, %	БДС EN 13286-2	декларирано ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 5.3
7. Калифорнийски показател за носимоспособност след 4-дневно киснене CBR _{min} при уплътнение 95 % от максималната обемна плътност	Ниво, %	БДС EN 13286-47	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, кл. 3502.1

* Стойността на D в mm е различна от максималния размер на зърната съгласно ТС 2009 на АПИ, кл. 4102, който е 80 mm

** За зърнометричния състав не могат да бъдат изпълнени едновременно изискванията на БДС EN 13285:2011 т. 4.4.1, табл. 6 и на ТС на АПИ, кл. 4102, табл. 4102.2, защото смес с означение 0/80 mm с категории по зърнометрия G_p или G_e отговаря на изискванията дадени в табл. 4102.2 от ТС с изключение на изискването за преминало количество на сито 80 mm, което е 100 %. За същото сито изискванията на БДС EN 13285:2011 дадени в табл. 4 са: 90÷99, 85÷99, 80÷99 и 75÷99.

3.4 Несвързани смеси за основен пласт

Съществена характеристика/ експлоатационен показател	Начин на деклариране Клас/ниво/описание (изм.единица)	Метод за изпитване/ изчисление	Национални изисквания за определяне на ...
1	2	3	4
1. Означение на сместа	0/D, mm	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.1, табл. 1
2. Съдържание на фина фракция	Клас, категории UF и LF	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т.

			4.3.2
3.1 Материал с размер над номиналния D	Клас, категория ОС	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.3.3
3.2 Максимален размер на зърната	Ниво, mm	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, табл. 4202.2, 3, 4, 5
4. Зърнометричен състав*	Клас, категория G	БДС EN 933-1	гранично ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 4.4.1, табл. 6 и ТС на АПИ, табл. 4202.2, 3, 4, 5
5. Максимална обемна плътност при оптимално водно съдържание	Ниво, Mg/m ³	БДС EN 13286-2	декларирано ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 5.3
6. Оптимално водно съдържание за получаване на максимална обемна плътност	Ниво, %	БДС EN 13286-2	декларирано ниво съгласно БДС EN 13285:2011 т. 5.3
7. Калифорнийски показател за носимоспособност след 4-дневно киснене CBR _{min} при уплътнение 98 % от максималната обемна плътност	Ниво, %	БДС EN 13286-47	гранично ниво съгласно ТС на АПИ, табл. 4202.1

* За зърнометричния състав не могат да бъдат изпълнени едновременно изискванията на БДС EN 13285:2011 т. 4.4.1, табл. 6 и на ТС на АПИ, табл. 4202.2, 3, 4, 5, защото например смес с означение 0/63 mm с категории по зърнометрия G_d, G_v или G_c отговаря на изискванията дадени в табл. 4202.2 от ТС с изключение на изискването за преминало количество на сито 63 mm, което е 100 %. За същото сито изискванията на БДС EN 13285:2011 дадени в табл. 4 са: 90÷99, 85÷99, 80÷99 и 75÷99.

ПРИЛОЖЕНИЕ 13: Национални изисквания за деклариране на експлоатационни показатели на хидравлично свързани смеси в зависимост от предвидената употреба (извадка)

1 Обект и област на приложение

Този документ се прилага за оценяване на съответствието на хидравлично свързани смеси съгласно изискванията на БДС EN 14227

2 Процедура за оценяване на съответствието

Съгласно чл.55, ал.3, т.9 от НСИСОСП продуктите от т.1 подлежат на сертификация на производствен контрол (система 2+).

3 Национални изисквания за определяне гранични нива на експлоатационните показатели на съществените характеристики

Гранулирани свързани смеси с цимент съгласно БДС EN 14227-1

Съществена характеристика	Начин на деклариране Клас/ниво/описание (изм. единица)	Метод за изпитване/ изчисление	Национални изисквания за определяне на
Съдържание на свързващо вещество	Ниво (% от масата на сухите съставни материали)	Процедура за проектиране на състава съгласно ТС 2009 на АПИ	БДС EN14227-1, т.6.2 Гранично ниво - минимално количество свързващо вещество в зависимост от max номинален размер на скалния материал
Оптимално водно съдържание	ниво, %	EN 13286-2	БДС EN14227-1, т.6.3
Максимална плътност на скелета	ниво, Mg/m ³	EN 13286-2	БДС EN14227-1, т.6.3
Зърнометричен състав на сместа от скални материали	ниво (преминали количества в % по маса)	EN 933-1	Тип зърнометрия – А или В съгласно Таблица 4322.1 от ТС 2009 на АПИ*
Зърнометрия на сместа от скални материали и свързващо вещество	означение 0/D, mm	EN 933-1	Зърнометричен състав съгласно БДС EN14227-1, т.6.4

Якост на натиск	Клас С	БДС EN 13286-41	Гранични стойности (обхват) за якост на натиск на: - 7 дневна възраст и - 28 дневна възраст, съгласно Таблица 4341.1 от ТС 2009 на АПИ*; или Таблица 2 (т.6.5.2.2) от БДС EN EN14227-1
Мразоустойчивост*	ниво, Δh_{rel}^{TM} , ‰	ТР НГТ-StB 10 Германия	Гранично ниво на мразоустойчивост съгласно Таблица 4341.1 от ТС 2009 на АПИ*

*Ако се изисква от техническата спецификация (инвестиционния проект)

3.1 Хидравлично свързани смеси за основи на пътища БДС EN 14227-5

Съществена характеристика	Начин на деклариране Клас/ниво/описание (изм. единица)	Метод за изпитване/ изчисление	Национални изисквания за определяне на
Тип на сместа	Номер 1÷ 4		БДС EN14227-5, т.6. 1; т.6.5÷6.8
Оптимално водно съдържание	Ниво, %	EN 13286-1÷5	БДС EN14227-5, т.6. 2
Процентен дял на съставните материали	Ниво, % от масата на цялата смес (суха)	Процедура за проектиране на състава съгласно техническа спецификация за обекта	БДС EN14227-5, т.6. 3
Зърнометрия на сместа	означение 0/D, mm или означение 0/D, mm и категория G1;2	EN 933-1	БДС EN14227-5, т.6.5÷6.8 Таблицы 1, 2
Максимална плътност на скелета	Ниво, Mg/m^3	EN 13286- EN 13286-1÷5	БДС EN14227-5, т.6.3

Уплътняемост – за смес 2	Ниво, коефициент на уплътнение	БДС EN14227-5 Приложение А	БДС EN14227-5, т.6.6.3
Показател за носимоспособност, определен при изпитване без натоварващи тежести – смеси 2 и 3	ниво, % или категория IPL	БДС EN 13286-47	БДС EN14227-5: - смес 2 т.6.6.4 ; - смес 3 т.6.7.3 – Таблица 3.
Якост на натиск R_c – т.7.2	Клас С	БДС EN 13286-41	БДС EN EN14227-1, т.7.2 – Таблица 4
Якост на опън* Модул на еластичност*	R_t , Мра Е, МПа	EN 13286-40 EN 13286-43	БДС EN14227-5, т.7.3 7.3.1 и т.7.3.2
Време за полагане на хидравлично свързани смеси*	h декларирана стойност	БДС EN 13286-45	БДС EN EN14227-1, т.8

*Ако се изисква от техническата спецификация (инвестиционния проект)

Указанията са изготвени от ДЗЗД МЕР консулт както следва:
Въведение, Глави I-V, Глава VIII и Процедури - д-р инж. Румяна Захаријева
Глави VI и VII - инж. Михаил Асенов
Под общата редакция на д-р инж. Румяна Захаријева
Юридически консултант: Габриела Атанасова